

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม
จังหวัดนครสวรรค์

นางสาวจุฬาลักษณ์ ลัทธิกุล

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2556

**The Construction of a Reading Enhancement Book on Nakhon Sawan Province
Folk Tales for Prathom Suksa III Students at Tessaban Wat Sukhotwararam
School in Nakhon Sawan Province**

Miss Julalak Latthikun

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

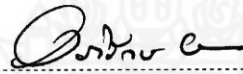
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้าน
จังหวัดนครสวรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม จังหวัดนครสวรรค์
ชื่อและนามสกุล นางสาวจุฬาลักษณ์ ลัทธิกุล
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุะมาน

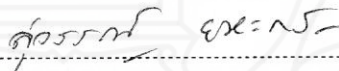
การศึกษาคั่นคว่ำอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุะมาน)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะหะกร)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถนพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม
จังหวัดนครสวรรค์

ผู้ศึกษา นางสาวจุฬาลักษณ์ ลัทธิกุล รหัสนักศึกษา 2542102526

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.อภิรักษ์ อณะมาน ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้าน จังหวัดนครสวรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม จังหวัดนครสวรรค์ และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพหนังสือของผู้ทรงคุณวุฒิ และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้ (1) หนังสือที่สร้างขึ้นมีจำนวน 8 เรื่อง เนื้อหาเป็นนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ มีภาพสีประกอบ และมีคำถามท้ายเล่ม และ (2) ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ สำนวนภาษา เนื้อหา ภาพประกอบ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 4.64 แสดงว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และ ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยนักเรียน ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ สำนวนภาษา เนื้อหา ภาพประกอบ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 2.62 แสดงว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก สรุปได้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมมาก

คำสำคัญ หนังสือส่งเสริมการอ่าน นิทานพื้นบ้าน ประถมศึกษา

Independent study title: The Construction of a Reading Enhancement Book on Nakhon Sawan Province Folk Tales for Prathom Suksa III Students at Tessaban Wat Sukhotwararam School in Nakhon Sawan Province

Author: Miss Julalak Latthikun; **ID:** 2542102526;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent study advisor: Dr. Apirak Anaman; **Academic year:** 2013

Abstract

The purposes of this independent study were (1) to construct a reading enhancement book on Nakhon Sawan Folk Tales for Prathom Suksa III students at Tessaban Wat Sukhotwararam School in Nakhon Sawan province; and (2) to verify quality of the constructed reading enhancement book.

The sample consisted of 3 experts and 10 Prathom Suksa III students, obtained by purposive selection. The employed instruments were a book quality evaluation form for experts and a questionnaire on opinions towards the book for students. Statistics employed for data analysis were the mean and standard deviation.

Findings of the study were that (1) the constructed reading enhancement book comprised a series of eight Nakhon Sawan folk tales, with color illustrations and end-of-story questions; and (2) results of quality verification of the book by experts on the aspects of book's appearance and arrangement, language style, contents, illustrations, and values and benefits showed that the experts' total rating mean was 4.64, which was at the highest appropriate level; and results of quality verification of the book by the students on the aspects of book's appearance and arrangement, language style, contents, illustrations, and values and benefits showed that the total rating mean was 2.62 which was at the highly appropriate level; therefore, it could be concluded that the constructed reading enhancement book on Nakhon Sawan Folk Tales had quality at the highly appropriate level.

Keywords: Reading enhancement book, Folk tale, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าฉบับ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุमान ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และติดตามผลการศึกษาค้นคว้าอย่างใกล้ชิด เสมอมา จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร กรรมการ สอบ ผู้ศึกษาค้นคว้ารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ซึ่งได้แก่ อาจารย์สุเมิตตา เสนาพรหม อาจารย์ กัญญาสิริ ศรีแก้วพันธุ์ และอาจารย์วรากุล บุญตาปวน ที่ให้ความอนุเคราะห์แก้ไข เสนอแนะ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลงได้

นอกจากนี้ผู้ศึกษาค้นคว้ายังได้รับความอนุเคราะห์จากโรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม จังหวัดนครสวรรค์ ที่ให้การสนับสนุนการจัดทำหนังสือ และได้รับความช่วยเหลือจากนักเรียน ภายในโรงเรียนตอบแบบประเมิน จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบคุณ คุณดิวานนท์ ยี่สันเทียะ และคุณสุนทร ดำนเจริญ ซึ่ง ให้ความช่วยเหลือในการทำภาพประกอบหนังสือส่งเสริมการอ่าน จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

จุฬาลักษณ์ ถัทธิตกุล

พฤศจิกายน 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับ	5
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน	34
บทที่ 2 หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์	43
บทที่ 3 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	110
สรุปผลการศึกษา	110
อภิปรายผล	113
ข้อเสนอแนะ	115
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	120
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	121
ข แบบประเมินคุณภาพหนังสือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ	124
ค การตรวจคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	129
ง แบบประเมินคุณภาพหนังสือสำหรับนักเรียน	134
จ การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน	141
ประวัติผู้ศึกษา	142

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดหลักการของหลักสูตรไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพ ซึ่งกำหนดว่าสถานศึกษาต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะ การคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง สามารถผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน หลีกเลี่ยงคุณธรรมที่ดั่งามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนและจัด การเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ (กระทรวงศึกษาธิการ 2552: 3)

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาให้เกิดความน่าเชื่อถือ การพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็นความรู้ และประสบการณ์ การดูเป็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ทั้งโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ละคร คอมพิวเตอร์ตลอดจนการ์ตูน และสามารถแสดงทรรศนะข้อมูลข่าวสารด้วยการพูดและการเขียน ส่วนการอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้ประสบการณ์ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้ผู้เรียนสามารถรับข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้ให้ชัดเจน ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษา ใช้ถ้อยคำตรงตามความหมาย ถูกต้องตามฐานะของบุคคลและสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2552: 8)

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ของมนุษย์โดยทั่วไป โดยเฉพาะการอ่านหนังสือเนื่องจากองค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารตลอดจนเรื่องราวสรรพความรู้ต่างๆ ที่ปรากฏขึ้น ใน

โลกจากการคิดค้น แสงสว่างของมนุษย์ จะถูกบันทึกไว้ในรูปของเอกสารหรืออื่นๆ ในลักษณะที่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลากหลาย ซึ่งเรียกโดยรวมว่า หนังสือ ดังนั้นหนังสือจึงเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการแสวงหาความรู้ และการอ่านหนังสือมีความจำเป็นต่อชีวิตของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ทั้งนี้การมีความรู้ในด้านต่างๆเป็นพื้นฐานย่อมทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตได้

ทักษะการอ่าน เป็นทักษะพื้นฐานที่ผู้เรียนจะต้องนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ดังที่ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2520: 1) ได้กล่าวถึงการอ่านไว้ว่า การอ่านมีความสำคัญมากในชีวิตประจำวันของผู้ที่ใฝ่ใจศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ นอกจากการอ่านจะเป็นเครื่องมือสำหรับให้ผู้อ่านได้มาซึ่งความรู้แล้ว ยังช่วยทำให้จิตใจมีความสุขและความเพลิดเพลินอีกด้วย การอ่านนอกจากเป็นการส่งเสริมให้เกิดความคิด ความฉลาด รอบรู้ และประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียนแล้ว การอ่านยังทำให้เกิดความสนุกสนานบันเทิงแก่ผู้เรียนอีกด้วย สภาพปัญหาของการอ่าน คือ โรงเรียนต่างๆ ยังขาดแคลนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติมอีกมาก โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลตัวเมืองออกไป จะมีหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติมน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ดังนั้นการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้สอน ให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ ซึ่งประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน เพื่อใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน สาระที่ 2 การเขียนเพื่อใช้ในกระบวนการเขียน เขียนเพื่อการสื่อสาร เขียนเรียงความย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงาน ข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด เพื่อให้สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมอาชีพ สังคมและชีวิตประจำวัน สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อให้เข้าใจและ

แสดงความคิดเห็นวิจารณ์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2545: 12)

การศึกษาในระดับโรงเรียนได้กำหนดให้นักเรียนมีหนังสือแบบเรียนไว้ศึกษาหา ความรู้ แต่การเรียนการสอนที่จะให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้นนักเรียนควรจะได้อ่านหนังสืออื่นๆ นอกจากหนังสือเรียนด้วย ซึ่งได้แก่หนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทต่างๆ เช่น หนังสืออ่าน เพิ่มเติม หนังสืออ่านนอกเวลา หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น ดังที่ ยูพา ส่งศิริ (2524: 5) ได้ กล่าวถึงการเลือกหนังสืออ่านที่มีประโยชน์ว่า “โรงเรียนควรเลือกสรรหนังสือที่มีประโยชน์ไว้ใน ห้องสมุด หรือตามมุมหนังสือเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้อ่านให้มากที่สุด นอกเหนือจากการอ่าน หนังสือเรียนวิชาต่างๆ ที่กำหนดให้เรียน” นริสา เสาวไพบูลย์ (2542: 3) กล่าวว่า “ครูจะใช้หนังสือ แบบเรียนเพียงเล่มเดียวนั้นย่อมไม่เพียงพอ เป็นการหยุดชะงักบั่นทอนความเจริญทางสติปัญญา ทำให้ความรู้แคบ ครูควรแนะนำหนังสืออ่านประกอบให้แก่ นักเรียน เป็นการเสริมให้นักเรียนแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง” หนังสือที่นอกเหนือจากหนังสือเรียนดังกล่าวก็หมายถึงหนังสือเสริม ประสบการณ์ต่างๆ หนังสือประเภทนี้หมายถึง หนังสือที่ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนของ นักเรียน แต่ไม่จำเป็นต้องให้นักเรียนมีไว้ใช้ประจำตัว และ โรงเรียนจะบังคับให้นักเรียนซื้อไม่ได้ แต่ควรจัดหาไว้ในห้องสมุด หรือมุมหนังสือตามห้องเรียนเพื่อเป็นการบริการครูและนักเรียน

หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นสื่อการอ่านที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในการ พัฒนาการอ่านของผู้เรียน ซึ่งเป็นสื่อการสอนที่ผู้สอนสามารถจัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อพัฒนา การอ่าน สร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และเรื่องที่สามารถนำมาจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านได้นั้นมี หลากหลาย โดยเฉพาะเรื่องในท้องถิ่นสามารถนำมาจัดทำเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านได้ เพราะ เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียน ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และอนุรักษ์มรดกอันดีงามของ ท้องถิ่นตน การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน จะให้ผู้อ่านชวนติดตามนั้น ถวัลย์ มาศจรัส (2535: 39-44) กล่าวว่า จะต้องเขียนในรูปบันเทิงคดี เพราะเป็นการเขียนที่ให้ทั้งสาระและความสนุกสนาน เขียนได้ทั้งภาษาร้อยแก้วและร้อยกรอง สอดคล้องกับ จินตนา ไบกาชุย (2537: 159) ได้กล่าวว่า “สภาพท้องถิ่นหรือปัญหาในท้องถิ่นก็ควรนำมาเป็นหัวข้อในการเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งสามารถวัดคนต่างถิ่นให้รู้จักของดีในท้องถิ่น เช่น อาชีพที่สำคัญ สถานที่สำคัญ บุคคลที่สำคัญของท้องถิ่น เป็นต้น” การเรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นของ ตนเป็นการสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เกิด การเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง ทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของการปลูกจิตสำนึกและมีนิสัยรักการอ่านสามารถช่วย ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เป็นการเปิดโลกทัศน์ของครูและผู้เรียนให้ กว้างไกลยิ่งขึ้น หนังสือส่งเสริมการอ่านจึงนับว่ามีความสำคัญต่อผู้เรียนอย่างมาก

จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่การสอนวิชาภาษาไทยและงานวิชาการ โรงเรียนที่ผ่านมามีพบว่า หนังสือเรียนภาษาไทยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นนั้นไม่เพียงพอต่อการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และสร้างนิสัยรักการอ่านแก่นักเรียน เนื้อหาบางเรื่องไกลตัวเกินไป ไม่สอดคล้องกับสภาพชีวิตชุมชนและท้องถิ่นของนักเรียน ทำให้นักเรียนขาดความสนใจและไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ยิ่งขึ้น อีกทั้งการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านยังทำให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร ที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตรขึ้นใช้เอง โดยการปรับเนื้อหาหลักสูตรให้เป็นเรื่องราวของท้องถิ่นเป็นหลัก ดังนั้นการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านจึงสามารถสร้างโดยนำเนื้อหา เรื่องราวของท้องถิ่นมาเป็นหัวข้อเรื่องในการเขียน เช่น บุคคลสำคัญ โบราณวัตถุ สถานที่ท่องเที่ยว หนังสือส่งเสริมการอ่านจึงนับว่ามีความสำคัญต่อผู้เรียนมาก เพราะ นอกจากเป็นการฝึกฝนทักษะการอ่าน และช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ผู้เรียนแล้วยังช่วยสนับสนุนให้การจัดกระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ขึ้น เพื่อเป็นการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับตำนานสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์ โดยปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับท้องถิ่นของผู้เรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน อันจะเป็นประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ตลอดจนทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ความภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าของสิ่งที่ควรอนุรักษ์ในท้องถิ่นของตน

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม จังหวัดนครสวรรค์

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น

3. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

3.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สร้างขึ้นให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เนื้อเรื่องเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว ใช้ภาพวาดเลียนแบบของจริงและจินตนาการ มีคำบรรยายประกอบภาพและมีคำถามท้ายเล่ม

3.2 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ตรวจสอบโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความชำนาญด้านการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก รวมทั้งด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน ประเมินโดยใช้แบบประเมินคุณภาพหนังสือ โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 10 คน

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 สถานศึกษามีหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณภาพ ใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

4.2 นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน

4.3 ครูผู้สอนได้แนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียน

4.4 นักเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ความภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าของสิ่งที่ควรอนุรักษ์ในท้องถิ่นของตน

5. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กประถมศึกษา ดังนี้

1. หนังสือส่งเสริมการอ่าน
2. หนังสือสำหรับเด็ก
3. นิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 หนังสือส่งเสริมการอ่าน

จากการที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน จึงได้สรุปหัวข้อที่สำคัญ และที่เป็นประโยชน์ในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

5.1.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

กุศยา แสงเดช (2545: 5) ได้อธิบายความหมายไว้ว่า เป็นวัสดุประเภทหนึ่งซึ่งไม่ใช่แบบเรียน แต่เป็นหนังสืออ่าน ที่ผู้เรียนสามารถอ่านได้ทั้งในเวลาและนอกเวลาเรียน ผู้เรียนอาจใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านในหลายลักษณะด้วยกัน เช่น อ่านเพื่อหาคำตอบ อ่านเพื่อขยายประสบการณ์ให้ลึกซึ้งเฉพาะเรื่อง อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ถวัลย์ มาศจรัส และพรพุด เจนสุวรรณ (2547: 4) ได้กล่าวไว้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เน้นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่าน และนิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติ และมีสารประโยชน์

รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550: 8) ได้ให้ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ว่าเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นมาเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านนั่นเอง รูปแบบของหนังสือส่งเสริมการอ่านอาจเป็นนิทาน นวนิยาย สารคดี เรื่องสั้น วรรณกรรมเยาวชนก็ได้ ทั้งนี้ต้องมีคติแง่คิดจากเรื่อง รูปเล่มต้องสวยงาม มีภาพประกอบ จะเขียนในรูปของร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้แต่เนื้อหาต้องไม่ขัดต่อประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม

จากความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังที่ได้กล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคสมัยที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้อ่าน ทั้งในแง่ความรู้ ความคิด เป็นการเสริมสร้างเจตคติที่ดี อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่าน สร้างนิสัยรักการอ่าน อันเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ในยุคแห่งข้อมูล ข่าวสารต่อไป

5.1.2 วัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

วัยเด็กมีหลายระดับ ลักษณะการอ่านของเด็กแต่ละวัยย่อมแตกต่างกัน ตามขั้นตอนพัฒนาการของเด็กวัยนั้นๆ ดังนั้นการสร้างหนังสือให้เด็กแต่ละวัยจึงมีจุดประสงค์เฉพาะแตกต่างกัน

กุศยา แสงเดช. (อ้างถึงใน สมศรี รอดทอง 2547: 6) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งจำแนกเป็นข้อๆ ดังนี้

1. เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน
2. เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
3. เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน
4. เพื่อตอบสนองความสนใจและต้องการของเด็กหลายๆ ด้าน

จินตนา ไบกาซุยิ (2534: 27) ได้อธิบายวัตถุประสงค์ของหนังสือส่งเสริม

การอ่านดังนี้

1. ช่วย让孩子ได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความต้องการของวัยเด็ก
2. ช่วยสร้างความคิดคำนึง และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
3. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญตามวัย
4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และแบบอย่างอันน่าพึงปรารถนาให้บังเกิดแก่เด็ก

5. ช่วยให้เด็กรู้จักการอ่านหนังสือ อ่านหนังสือเป็น อ่านหนังสือเก่ง เกิดนิสัยรักการอ่านและนิยัรักการอ่านดำรงคงอยู่ตลอดไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เด็กต่อไปในอนาคต ในแง่ที่รู้จักใช้การอ่านเป็นเครื่องมือหาความรู้

6. ช่วยทดแทนความรู้สึกที่เด็กขาดหายไป เช่น ขาดความรัก ความหวังเหว่มีปมด้อย หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ จะช่วยปลอบประโลมจิตใจเด็ก และเป็นเพื่อนกับเด็กได้ดี

7. ช่วยให้เด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหารสาระเหมาะสมกับวัย เป็นการป้องกันไม่ให้เด็กหันไปอ่านและสนใจเรื่องของผู้ใหญ่เร็วกว่าวัยกำหนด อันจะเป็นสิ่งชักนำให้เด็กประพฤติตนในสิ่งที่ไม่ควร

จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านจะต้องเชื่อมโยงสอดคล้องจากตัวเด็กไปสู่วัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริม การค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งและเป็นการสอนตามความต้องการและความสนใจของเด็กในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการเสริมทักษะการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ซึ่งมุ่งจะพัฒนาเด็กให้เติบโตขึ้นในคุณลักษณะที่ชาติบ้านเมืองต้องการ

5.1.3 องค์ประกอบในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ริงสิมันต์ จิมรักษ์ (2550: 11-14) ได้กำหนดรายละเอียดของการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

1. แนวคิดของเรื่อง

ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องสั้น หรือนวนิยาย แนวคิด ของเรื่องเป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องคำนึงถึงก่อนเสมอ เพราะแนวคิดของเรื่อง คือ ประเด็นหลักของเรื่องผู้เขียนต้องสร้างแนวคิดขึ้นมาก่อนว่าจะเขียนถึงเรื่องอะไร เช่น ความกล้าหาญ ความกตัญญู ความรัก ความเสียสละ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความเมตตากรุณา ความสามัคคี การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา การอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม ฯลฯ โดยตั้งเป้าหมายหลักเอาไว้ว่าจะนำเสนอปัญหาอย่างไร และแก้ปัญหานั้นอย่างไร

2. โครงเรื่อง

โครงเรื่อง หมายถึง เรื่องที่ผู้เขียนแต่งขึ้นให้เป็นเรื่องราว โดยยึดเอาแก่นของเรื่องเป็นหลักในการสร้างโครงเรื่อง เพื่อให้สอดคล้องกัน เป็นเอกภาพ ในการสร้างโครงเรื่องผู้เขียนต้องเสนอปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา โดยใช้ตัวละครทำหน้าที่ดำเนินเรื่อง อนึ่ง ในการสร้างโครงเรื่องจะต้องมีปมแห่งปัญหาหรือความขัดแย้งที่จะต้องแก้ปัญหา ความขัดแย้งนั้นอาจจะเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน คนกับสัตว์ คนกับธรรมชาติ หรือจะเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในใจของตัวละครก็ได้ เมื่อเกิดโครงเรื่องหรือความขัดแย้งขึ้น แล้วผู้เขียนต้องดำเนินเรื่องต่อไป เพื่อนำไปสู่บทสรุปของเรื่อง

3. ฉาก

ฉาก คือ สถานที่ที่ผู้เขียนสร้างขึ้นในเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามท้องเรื่อง เป็นสถานที่ที่ตัวละครแต่ละตัวได้แสดงบทบาทของตน เช่น หากเรื่องราวที่สร้างขึ้นเป็นชนบท ฉากอาจจะเป็น โรงเรียน วัด ท้องทุ่ง หมู่บ้านป่า หากเรื่องราวที่สร้างขึ้นเกิดขึ้นในชุมชนเมือง ฉากอาจจะเป็นตึกกรมบ้านช่องที่หนาแน่น ห้างสรรพสินค้า ถนนหนทางที่สลับซับซ้อน รถราที่แน่นขนัด ผู้คนที่อยู่กันอย่างแออัด ฯลฯ ฉากเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างฉากต้องกลมกลืนกับเนื้อเรื่องและตัวละคร สำหรับหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก ฉากไม่ควรจะมีมากและสลับซับซ้อนจนเกินไป ต้องคำนึงถึงวัยและประสบการณ์ของเด็ก

4. บทสนทนา

บทสนทนา คือ คำพูดโต้ตอบระหว่างตัวละครในเรื่อง แต่คำสนทนานั้นไม่ใช่เป็นแค่องค์ประกอบให้เนื้อเรื่องสมบูรณ์เท่านั้น บทสนทนาที่ดีต้องกระชับ ตรงเป้า ทำให้ผู้อ่านรู้เรื่องราวของเรื่องจากบทสนทนาได้ด้วย นักเขียนฝีมือดีสามารถใช้บทสนทนาดำเนินเรื่องได้

5. การเปิดเรื่อง

การเปิดเรื่อง คือ การเริ่มต้นฉากแรกของเรื่องเพื่อเร่งเร้าให้ผู้อ่านติดตามเรื่องที่เขียนต่อไป การเปิดเรื่องเป็นเทคนิคสำคัญอย่างหนึ่งของการเขียน หากเปิดเรื่องดี กระตุก

ความรู้สึกของคนอ่านอยู่ ตรงคนอ่านในฉากแรกได้ ผู้อ่านย่อมพร้อมจะอ่านในฉากต่อไป แต่หากการเปิดเรื่องไม่น่าสนใจ ไม่น่าติดตาม เร่งเร้าความรู้สึกอยากอ่านของคนอ่านไม่ได้เขาอาจเลิกอ่านไปเลยก็ได้ การเปิดเรื่องจึงต้องพิถีพิถันมากที่สุด

6. การดำเนินเรื่อง

การดำเนินเรื่องคือ การที่ผู้เขียนกำหนดให้ตัวละครแสดงบทบาทของตนไปตามเรื่องราวที่กำหนดให้ ทีละบททีละตอนเพื่อบอกเรื่องราวแก่ผู้อ่านกลวิธีในการดำเนินเรื่องมีหลายวิธี เช่น

6.1 ดำเนินเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์จากต้นเรื่องจนจบเรื่อง

6.2 ดำเนินเรื่องจากเหตุปัญหของเรื่อง (กลางเรื่อง) แล้วย้อนกลับไปสู่ออดีต เพื่อให้รู้ถึงความเป็นมาของเหตุปัญหานั้น ก่อนจะวกกลับมาดำเนินเรื่องต่อไปจนจบเรื่อง

7. การปิดเรื่อง

การปิดเรื่อง คือ การคลายปมปัญหา ข้อสงสัยทั้งหมดลง หรือจะทิ้งข้อสงสัยนั้นให้ผู้อ่านคิดต่อไปก็ได้ การจบเรื่องมีหลายแบบ แต่ที่นิยมมากที่สุดมี 2 แบบ

7.1 จบแบบประสบความสำเร็จหรือผิดหวังอย่างสิ้นเชิง

7.2 จบแบบให้ผู้อ่านประหลาดใจ

8. ท่วงทำนองการเขียน

ท่วงทำนองการเขียน คือ ศิลปะการใช้ถ้อยคำสำนวน แสดงออกถึงเจตคติ และความคิดแบ่งเป็นหลายลักษณะ ดังนี้

8.1 ท่วงทำนองเขียนเรียบๆ คือ ใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาต่างๆ ไม่ซับซ้อน ผู้อ่านอ่านสบาย สื่อความหมายได้ดี

8.2 ท่วงทำนองกระชับ รัดกุม ลักษณะนี้ใช้ประโยคหรือข้อความขนาดสั้นทุกคำมีความหมายชัดเจน ตรงไปตรงมา

8.3 ท่วงทำนองเขียนเข้มข้น ตัวหนังสือมีพลังทำให้คนอ่านติดตามได้แย่ง เปรียบเปรย เยาเย้ย ดากดาง ยกย่อง ก่อเกิดความฉงนฉงาย ยกย่อน น่าอ่าน ชวนติดตาม

8.4 ท่วงทำนองเขียนมีความประจักษ์ภาพ ทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพอย่างแจ่มชัด

8.5 ท่วงทำนองเขียนแบบสละสลวย แบบนี้จะพิถีพิถันในการใช้ถ้อยคำมาก ให้ความรู้สึกที่สวางาม ความคิดและความเห็นดี

8.6 ท่วงทำนองเขียนแบบสูงส่ง ส่วนใหญ่เป็นภาษาเขียนในวรรณคดีสำคัญ ใช้ศัพท์สูง บ่งบอกถึงภูมิรัฐของผู้เขียน บางครั้งแนวคิดเป็นปรัชญาลึกซึ้ง

9. ตัวละคร

ตัวละครที่ผู้เขียนสร้างขึ้น นอกจากแสดงบทบาทไปตามโครงเรื่องที่ผู้เขียนสร้างขึ้นแล้ว ยังทำหน้าที่สื่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดและให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านด้วย ปกติตัวละครจะมี 3 ตัว คือ

9.1 ตัวเอก ทำหน้าที่ดำเนินเรื่องไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

9.2 ตัวขัดแย้ง ทำหน้าที่ขัดขวาง สร้างอุปสรรค ทำให้เนื้อเรื่องเข้มข้น สนุกสนาน

9.3 ตัวประกอบ ทำหน้าที่เสริมเรื่องให้ยาว แก้ปัญหาและดำเนินไปสู่ความสะเทือนใจของเรื่อง

10. คติจากเรื่อง

คติจากเรื่องในหนังสือส่งเสริมการอ่านแต่ละเรื่อง ควรมีเพียงอย่างเดียว ไม่ซับซ้อน เพื่อให้เห็นสาระตามแนวคิดของเรื่อง เช่น ความพยายาม คือความสำเร็จ แม่รักลูกยิ่งชีวิตตน ฯลฯ

11. สำนวนภาษา

การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน เขียนได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง แต่เรื่องที่เขียนต้องคำนึงถึงวัยของเด็กเป็นสำคัญ เพราะเด็กแต่ละวัยมีวุฒิภาวะ ความพร้อม และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน เขียนให้เด็กก่อนวัยเรียนอ่านก็อย่างหนึ่ง เขียนให้เด็กประถมศึกษาอ่านก็อย่างหนึ่ง เขียนให้เด็กมัธยมศึกษาอ่านก็อีกอย่างหนึ่ง สำนวนภาษาที่ดีต้องไพเราะสละสลวย ใช้คำง่าย เข้าใจง่าย ไม่จำเป็นอย่าใช้คำยาก สำนวนภาษาที่ดีนั้นเมื่อเด็กอ่านแล้วจะต้องเข้าใจได้ทันที

5.1.4 ขั้นตอนการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การเขียนนั้นไม่ว่าจะเขียนในรูปแบบใด ต้องมีขั้นตอนการเขียนที่ชัดเจน วางแผนอย่างรัดกุม เพราะจะทำให้การเขียนสำเร็จได้โดยง่าย ซึ่ง รังสิมันต์ นิมรักษ์ (2550: 22-24) แนะนำขั้นตอนในการเขียนง่ายๆ ไว้ 3 ขั้นตอนซึ่งมีสาระโดยสรุป ดังนี้

ขั้นที่ 1

1.1 ตั้งเป้าหมายในการเขียนให้ชัดเจนว่าจะเขียน ในรูปแบบใด นิทาน นิยาย สารคดี เรื่องสั้น หรือวรรณกรรมเยาวชน ฯลฯ โดยจะเน้นความบันเทิงหรือสาระความรู้ พร้อมคติสอนใจอะไรแก่เด็ก

1.2 แนวคิดของเรื่อง (แก่นของเรื่อง) ต้องกำหนดชัดเจน และควรมีเพียงแนวคิดเดียว ไม่ควรมีหลายแนวคิด เพราะจะทำให้เรื่องที่เขียนขาดเอกภาพ

1.3 เขียนโครงเรื่องไว้คร่าวๆว่าจะเปิดเรื่องอย่างไร ตอนกลางของเรื่องจะเขียนอย่างไร ตอนปิดเรื่องจะปิดอย่างไร ต้องกำหนดจุดสุดยอดของเรื่อง การคลี่คลายปัญหาเพื่อนำไปสู่การจบเรื่องให้ดี

1.4 เขียนโครงเรื่องย่อๆ ลงกระดาษ ทบทวนดูว่าลงตัวหรือไม่

1.5 กำหนดวิธีการเปิดเรื่องดำเนินเรื่องและการจบเรื่องอย่างละเอียด ทบทวนดูจนกว่าจะพอใจ

1.6 สร้างตัวละครให้ชัดเจนว่าแต่ละตัวมีบุคลิกภาพอย่างไร อายุเท่าไร รูปร่าง นิสัยใจคอเป็นอย่างไร เป็นต้น

1.7 กำหนดฉากในเรื่องให้ชัดเจนว่าจะใช้สถานที่ใด เรื่องราวเกิดขึ้นสมัยไหน

1.8 ทบทวนโครงเรื่องให้ถูกใจแล้วลองนำไปเล่าให้เด็กฟัง เพื่อทดสอบดูว่าเด็กสนุกกับการฟังหรือไม่

1.9 ทบทวนดูว่าแนวคิดของเรื่อง ทรรสนะ หรือคุณธรรม กำหนดไว้ครบถ้วนชัดเจนหรือไม่ แทรกไว้อย่างแนบเนียนหรือไม่ แล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์

1.10 สำนวนโครงเรื่องว่าดีหรือไม่ ตัวละครเอกดำเนินเรื่องราบรื่นหรือไม่ เนื้อเรื่องมีเอกภาพ มีเหตุผลหรือไม่

1.11 กำหนดความยาวของเรื่องว่าจะใช้จำนวนกี่หน้า

ขั้นที่ 2

2.1 ลงมือเขียนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยละเอียด แล้วตั้งชื่อเรื่อง

2.2 ทบทวนดูว่าชื่อเรื่องเหมาะสมกับเนื้อเรื่องหรือไม่ น่าสนใจหรือไม่ ปัญหาของตัวละครได้รับการแก้ไขอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ สนุกเร้าใจหรือไม่ สำนวนภาษาที่ตัวละครใช้เหมาะกับวัยและสถานะของตัวละครหรือไม่ บทสนทนา เหตุการณ์ มากเกินความจำเป็นหรือไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องหรือเปล่า ต้องทบทวนให้ดี และปรับปรุงแก้ไข

2.3 เมื่อเขียนเสร็จให้เก็บไว้ระยะหนึ่งแล้วนำมาอ่านดูใหม่เพื่อหาข้อบกพร่องแก้ไขจนพอใจ แล้วนำไปให้เด็กๆ อ่านดูว่าเด็กเข้าใจหรือไม่ ชอบหรือไม่ เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อหรือไม่ ปรับปรุงจนพอใจอีกครั้ง

ขั้นที่ 3

3.1 ทบทวนเรื่องที่เขียนอีกครั้งหนึ่งเพื่อดูสำนวนภาษาและความเป็นเอกภาพของเรื่อง

3.2 ลงมือเขียนหรือพิมพ์ต้นฉบับ

3.3 ถ้าต้นฉบับเป็นหนังสือการ์ตูน ต้องจัดทำเป็นบทสคริปต์ละคร มีคำพูดโต้ตอบและคำบรรยายเรื่อง จัดภาพคร่าว ๆ ให้เหมาะสมกับคำบรรยายและบทสนทนา

3.4 ถ้าต้นฉบับเป็นหนังสือภาพของเด็กก่อนวัยเรียนหรือหนังสือสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา ซึ่งมีภาพประกอบทุกหน้าควรจัดทำต้นฉบับจำลอง กำหนดเนื้อเรื่อง เลขหน้า และภาพอย่างหยาบๆ ลงในหน้ากระดาษให้ได้สัดส่วน หรือหากวาดภาพไม่ได้ให้เขียนเนื้อเรื่องแล้วเว้นที่สำหรับผู้วาดภาพประกอบ

3.5 อ่านบททวนต้นฉบับเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อดูความถูกต้องเรียบร้อย โดยเฉพาะตัวสะกดวรรคตอน

3.6 จัดส่งต้นฉบับให้บรรณาธิการเพื่อจัดทำภาพประกอบ

5.1.5 หลักเกณฑ์การประเมินคุณค่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีสำหรับเด็กนั้นจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านและเด็กอ่านด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับความรู้ด้วย ดังนั้นในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีสำหรับเด็กนั้นต้องเลือกหนังสือที่มีเนื้อหาสาระตรงตามความต้องการและความสนใจของเด็ก มีผู้เกี่ยวข้องในวงวรรณกรรมสำหรับเด็กหลายท่านได้ให้หลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพหนังสือสำหรับเด็กไว้หลายประการ ดังที่ ถวัลย์ มาศจรัส (2539: 87-89) เสนอไว้ สรุปได้ดังนี้

1. โครงเรื่อง (Plot) จะพิจารณาว่าผู้เขียนได้กำหนดเค้าโครงเรื่องไว้เป็นเอกภาพหรือไม่มีการเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่องและปิดเรื่องดีเพียงไร ถ้าวางโครงเรื่องสับสน คุณค่าจะต่ำลงแต่ถ้าหากวางโครงเรื่องให้มีปมการต่อสู้ขัดแย้ง ยกย่องจนน่าติดตามแล้ว ถือได้ว่าการวางโครงเรื่องนั้นมีความลงตัวได้ดี

2. การเปิดเรื่อง คือ การเริ่มต้นฉากแรกของเรื่อง ได้อย่างน่าติดตาม

3. แก่นเรื่อง (Theme) มีความกระชับ ชัดเจน ให้ความคิดรวบยอด แก่เด็กได้ตรงเป้าหมายหลังจากอ่านเนื้อหาจบ ในขณะที่โครงเรื่องจะเป็นการกำหนดเรื่องราวที่เกิดขึ้นว่ามีอะไรบ้าง แต่แก่นเรื่องจะเป็นตัวกำหนดว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นนั้นให้สาระอะไรแก่คนอ่าน เรื่องสำหรับเด็ก แก่นของเรื่องจะไม่ซับซ้อนไม่วกเวียน มีเป้าหมายเด่นชัด ในการนำเสนอ เช่น ความอดทน ความเมตตา การทำความดี หรือความขยันเป็นต้น โดยให้เรื่องราวเป็นตัวละครที่คลาไคลให้เห็นอย่างมีศิลปะ

4. การดำเนินเรื่อง (Story) ต้องชวนติดตาม น่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านอยากรู้ อยากเห็นและคิดจินตนาการตามไปในขณะที่อ่าน

5. ฉาก (Background) หนังสือเด็กต้องมีฉากที่ชัดเจน เช่น ในป่าเขา ขุนเขา ริมทะเล ในท้องทะเล ท้องฟ้า ในถ้ำ บนชะง่อนผา เป็นต้น ฉากจะมีส่วนเสริมเรื่องราวในเนื้อหาให้โดดเด่นขึ้นและตัวฉากจะช่วยให้หนังสือสวย เมื่อวาดภาพประกอบแล้ว

6. บทบรรยายและคำสนทนาจะต้องตรงเป้าหมาย ให้ภาพ ให้ความรู้สึก โกรธรู้ว่าโกรธ รักรู้ว่ารัก เป็นต้น ตัวละครมีจำนวนเหมาะสมกับเนื้อหา มีบุคลิกที่ชัดเจน เช่น ตัวเอกตัวร้าย เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบได้ง่ายขึ้น ข้อพึงจำในการเขียนหนังสือเด็กก็คือ ตัวละครตัวร้ายนั้น ในตอนจบเรื่องจะต้องมีการพัฒนาบุคลิกลักษณะที่เคยร้าย ให้เป็นผู้สำนึกได้ หรือได้รับผลตอบแทนที่ทำให้ต้องกลับตัวกลับใจ เพื่อเป็นการปลูกฝังเด็กเล็กๆ ให้เห็นถึงผลของการกระทำ ความดี

7. ท่วงทำนองเขียน มีลีลา สำนวนที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดที่เหมาะสมกับเรื่องที่เขียน เช่น เขียนเรื่องสนุกสนานต้องใช้ลีลาของภาษาที่อ่านแล้วทำให้รู้สึก สนุก กระชับ เป็นต้น

8. ภาพประกอบต้องได้รับการจัดวางอย่างสมดุล สื่อเรื่องราวได้ตรงเนื้อหา มีสีสันสดใส ตื่นตาตื่นใจ

9. การปิดเรื่องเป็นการจบเรื่องที่คลี่คลายปัญหา ปมความขัดแย้งทั้งหมดอย่างกระจ่างชัด ให้ข้อคิด ให้คติโดยไม่ต้องบอกว่า นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า แต่อย่างไร โดยให้ตัวละครและเนื้อหาเป็นผู้แสดงพฤติกรรมทั้งมวลออกมา

ณรงค์ ทองปาน (2526: 61-69) กล่าวถึงหลักเกณฑ์สำคัญที่ใช้ในการประเมินคุณค่าหนังสือสำหรับเด็ก โดยพิจารณาจากหลัก 4 ประการคือ

1. เนื้อเรื่องมีสาระ เป้าหมายที่แน่นอน น่าสนใจ ให้ความรู้และความเพลิดเพลิน มีความยากง่ายหรือให้พอเหมาะกับวัย และความสามารถทางสติปัญญาของเด็ก เสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง

2. วิธีเขียน อาจใช้แบบเล่าเรื่อง หรือให้ตัวละครสนทนากัน ดำเนินเรื่องรวดเร็วข้อสำคัญ คือต้องมีภาพประกอบเรื่อง ภาพและเรื่องควรอยู่หน้าเดียวกัน

3. ความยากง่ายในการใช้ภาษา ต้องใช้ภาษาง่ายๆ สุภาพ เข้าใจง่าย มีความชัดเจน ระดับของภาษาเหมาะสมกับวัย และชั้นเรียนของเด็ก การใช้ภาษาต้องให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา

4. การจัดรูปเล่ม ควรจะเหมาะสมมือ สะดวกต่อการหยิบถือของเด็ก การเย็บเล่มต้องแข็งแรงทนทาน ปกหนังสือควรเป็นปกแข็ง ทำให้เด่นสะดุดตา กระดาษมีคุณภาพดี ขนาด

ตัวหนังสือพอเหมาะกับวัยและสายตาของเด็ก คุณภาพในการพิมพ์การเข้าเล่ม และการจัดหน้าเป็นส่วนสำคัญมากสำคัญมากสำหรับหนังสือเด็ก ซึ่งจะต้องทำให้สวยงาม เหมาะสม และประณีต

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2543:78) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็กครอบคลุม 4 ประเด็น ได้แก่ เนื้อเรื่อง ภาษา ภาพประกอบ รูปเล่ม ซึ่งแต่ละประเด็นมีรายละเอียดในการพิจารณาดังนี้

เนื้อเรื่อง ด้านความสนุกสนาน ตื่นเต้น ตัวละคร การให้ความรู้เรื่องของธรรมชาติ การพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การส่งเสริมให้ผู้อ่านมีประสบการณ์ ความเหมาะสมของเนื้อเรื่อง

ภาษา ด้านการใช้ภาษาสุภาพเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และการใช้ภาษาส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน

ภาพประกอบ ด้านความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และภาพเร้าความสนใจของผู้อ่าน ปริมาณของภาพประกอบที่เหมาะสมกับวัยและเนื้อเรื่อง

รูปเล่ม ด้านคุณภาพความแข็งแรงของปก รูปเล่มเร้าความสนใจ ออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร สีและการพิมพ์ คุณภาพของกระดาษ ความเหมาะสมและความน่าสนใจของการจัดหน้า

หลักเกณฑ์การประเมินหาคุณค่าของหนังสือสำหรับเด็ก มีประโยชน์ในการพัฒนาหนังสือที่สร้างขึ้นเป็นอย่างมาก เพราะเป็นเกณฑ์ที่กำหนดคุณค่าและทำให้ทราบข้อบกพร่องในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก และเพื่อให้เป็นหนังสือที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณค่าแก่การศึกษาและมีความเหมาะสมสำหรับเด็ก จึงควรศึกษาและทำความเข้าใจอย่างด่องแท้

5.1.6 รูปเล่มและ ขั้นตอนการจัดทำรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน

รังสิมันต์ จิมรักษ์ (2550: 25-29) ได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

1. จัดพิมพ์ต้นฉบับ

หลังจากเขียนเรื่องจบโดยสมบูรณ์ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้แล้ว ลำดับต่อไป คือ การจัดพิมพ์ต้นฉบับ ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกในการจัดทำรูปเล่ม ในการจัดพิมพ์ต้นฉบับควรพิมพ์ลงในคอมพิวเตอร์ดีที่สุด เพราะสามารถเลือกรูปแบบตัวหนังสือ ขนาดตัวหนังสือ และลักษณะตัวหนังสือได้ตามความต้องการ ความเหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย ข้อควรปฏิบัติในการจัดพิมพ์ต้นฉบับ คือ

ถูกต้อง

- 1.1 พิมพ์คำถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน วรรณคดี
- 1.2 ไม่มีการฉีกคำระหว่างบรรทัด
- 1.3 เนื้อเรื่องควรพิมพ์ไว้ส่วนล่างของกระดาษ แต่ไม่เสมอไป
- 1.4 ตัวพิมพ์ควรเป็นตัวมาตรฐาน เช่น อังสนา เป็นต้น
- 1.5 ก่อนพิมพ์ต้องตั้งค่าน้ำกระดาษ (บน/ล่าง/หน้า/หลัง) ให้ได้มาตรฐานเพื่อความสวยงามของต้นฉบับที่พิมพ์และการเข้าเล่มด้วย ทั้งนี้การตั้งค่าน้ำกระดาษต้องคำนึงถึงรูปเล่ม ขนาดของเล่ม ตลอดจนการพิมพ์หน้าเดียวหรือสองหน้าด้วย

1.6 ขนาดตัวหนังสือที่ใช้ จำนวนบรรทัด และความยาวของหนังสือ

รัฐพร ชังธาดา (2542: 40) ได้กำหนดขนาดตัวหนังสือไว้ดังนี้

เด็กเล็ก ใช้ตัวหนังสือขนาด 40 พอยท์

เด็กอนุบาล ใช้ตัวหนังสือขนาด 32 พอยท์

เด็กประถมศึกษา ใช้ตัวหนังสือขนาด 24 พอยท์

มานพ ถนอมศรี (2546: 81) ได้กำหนดจำนวนหน้าของหนังสือไว้ดังนี้

1. เด็กก่อนวัยเรียน-ป.2 ความยาวไม่เกิน 11 หน้า หน้าละ 1-2 บรรทัด

2. เด็ก ป.3-4 ความยาวไม่เกิน 16 หน้า หน้าละ 3-4 บรรทัด

3. เด็ก ป.5-6 ความยาวไม่เกิน 24 หน้า หน้าละ 5-8 บรรทัด

4. เนื้อที่กระดาษด้านที่วางอยู่ เว้นไว้สำหรับวาดภาพประกอบ

2. การจัดทำส่วนประกอบของหนังสือ

เมื่อระบายสีเสร็จสมบูรณ์แล้ว ต้องจัดทำส่วนประกอบอื่นๆ ของหนังสือ

ดังนี้คือ

2.1 ปกนอก (ปกหน้า)

2.2 ปกใน

2.3 คำนำ

2.4 คำนิยม คำชี้แจง (ถ้ามี)

2.5 อธิบายศัพท์ท้ายบท

2.6 คำรับรองของผู้บริหารโรงเรียน

2.7 บรรณานุกรม

2.8 ปกหลัง

3. การเข้าเล่ม

การเข้าเล่มต้องเรียงลำดับให้ถูกต้อง ดังนี้ คือ

3.1 ปกนอก (ควรรใช้กระดาษปกมาตรฐาน แข็งแรง ไม่ขาดง่าย)

3.2 ปกใน

3.3 คำนำ

3.4 คำนิยม คำชี้แจง (ถ้ามี)

3.5 เนื้อเรื่อง

3.6 อธิบายศัพท์ท้ายบท

3.7 คำรับรองของผู้บริหาร โรงเรียน

3.8 บรรณานุกรม

3.9 ปกหลัง

5.2 หนังสือสำหรับเด็ก

หนังสือสำหรับเด็กเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เด็กอ่าน เป็นสิ่งมีคุณค่าและความสำคัญต่อเด็ก เพราะจะช่วยให้เด็กพัฒนาความรู้ ประสบการณ์และความคิดสร้างสรรค์เหมาะสมกับวัย เห็นคุณค่าของหนังสือและมีนิสัยรักการอ่าน เนื่องจากหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ผู้ศึกษาสร้างนี้ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้อ่านในวัยเด็กประถมศึกษา ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาเอกสาร หลักการ และทฤษฎีต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับหนังสือสำหรับเด็กไว้ดังนี้

5.2.1 ความหมายของหนังสือสำหรับเด็ก

หนังสือสำหรับเด็กเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เด็กอ่าน เป็นสิ่งมีคุณค่าและความสำคัญต่อเด็ก เพราะจะช่วยให้เด็กพัฒนาความรู้ ประสบการณ์และความคิดสร้างสรรค์เหมาะสมกับวัย เห็นคุณค่าของหนังสือและมีนิสัยรักการอ่าน มีผู้ให้ความหมายของหนังสือสำหรับเด็กไว้ดังนี้

จินตนา ไบกาซูยี (2534: 22) ให้ความหมายของหนังสือสำหรับเด็กไว้ว่า “หนังสือสำหรับเด็ก คือหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เด็กได้อ่านและเรียนรู้เนื้อหาสาระที่มุ่งให้ความรู้หรือความเพลิดเพลินอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินควบคู่กันไปในรูปแบบที่เรียกว่าสาระบันเทิง โดยใช้วิธีเขียน การจัดทำ และรูปเล่มที่เหมาะสมกับวัยความสนใจและความสามารถในการอ่านของผู้เรียน”

ปราณี เชียงทอง (2526: 6) ได้ให้ความหมายของวรรณกรรมหรือหนังสืออ่านสำหรับเด็กว่า หนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับเด็กอ่านอย่างเหมาะสมกับวัยของเด็กและเป็นที่

สนใจของเด็กในวัยต่างๆ ตั้งแต่วัยก่อนเข้าโรงเรียน ไปจนถึงวัยรุ่น ซึ่งเด็กสามารถเลือกอ่านได้ตามความพอใจโดยไม่มีใครบังคับ

กัญญาพร นิตยะประภา (2534: 1) กล่าวว่า หนังสือสำหรับเด็ก คือ หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้เด็กอ่าน เป็นหนังสือประเภทให้ความเพลิดเพลิน บันเทิง อาจเป็นนิยาย นิทาน วรรณคดีประเภทต่างๆ ที่เหมาะสมกับเด็ก หรืออาจเป็นเรื่องจริงจากชีวิตประจำวันบุคคลหรือวิทยาศาสตร์ แต่มีวิธีการเขียนที่เหมาะสมกับแต่ละวัย

วินัย รอดจ่าย (2543: 8) ให้ความหมายของหนังสือสำหรับเด็กไว้ว่า “หนังสือสำหรับเด็กก็คือ หนังสือที่เขียนให้เด็กและเยาวชนอ่านโดยเฉพาะ หรืออาจให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังก็ได้ถ้าเด็กยังเล็ก โดยมุ่งเน้นที่จะให้เด็กเกิดความสุขสนานเพลิดเพลิน ใค้รู้รู่ นำไปสู่นิสัยรักการอ่านต่อไป”

รัชณี ศรีไพรวรรณ (2538: 11-12) ได้ให้ความหมายของหนังสือเด็กไว้ว่า “หนังสือสำหรับเด็ก หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กประเภทให้ความบันเทิง อ่านเป็นนิทาน นิยาย วรรณคดีประเภทต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก”

สมปอง นิธิสกุลกาญจน์ (2538: 12) ได้สรุปความหมายของหนังสือสำหรับเด็กไว้ว่า เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นสำหรับเด็กโดยเฉพาะ รวมทั้งหนังสือต่างๆ ไป ซึ่งอาจจะเป็นนิทาน นิยาย หรือการ์ตูนที่ให้ความสนุกสนานแก่เด็ก และมีสารประโยชน์รวมอยู่ด้วย

สุมิตรา นัตรีชลบุษย์ (2544: 1-7) ได้กล่าวถึงความหมาย และลักษณะของหนังสือสำหรับเด็กไว้ซึ่งพอจะสรุปได้ว่าหนังสือสำหรับเด็กคือหนังสือที่จัดทำให้เด็กอ่าน โดยมุ่งหวังว่า เด็กจะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับความรู้จากการอ่านหนังสือ เพื่อนำไปพัฒนาชีวิตของตนเองในวัยที่เจริญเติบโตขึ้น

ความหมายโดยรวมของหนังสือสำหรับเด็ก คือ หนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับเด็กโดยเฉพาะ มีเนื้อหาสาระ รูปเล่ม ตัวอักษรที่เหมาะสมกับวัย ความรู้ความสามารถของเด็ก มุ่งเน้นที่จะให้เด็กเกิดความสุขสนานเพลิดเพลิน ใค้รู้รู่ นำไปสู่นิสัยรักการอ่านต่อไป

5.2.2 จุดมุ่งหมายของหนังสือสำหรับเด็ก

ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็กนั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้จุดมุ่งหมาย หรือจุดประสงค์ของการเขียนหนังสือสำหรับเด็กไว้ดังนี้

จินตนา ไบกาชุย (2534: 27-28) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหนังสือสำหรับเด็กไว้ว่า “ช่วยให้เด็กได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความต้องการของวัยเด็ก ช่วยสร้างความคิดคำนึง และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญตามวัย ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติและแบบอย่างอันน่าพึงปรารถนาให้บังเกิดแก่เด็ก ช่วยให้เด็ก

รู้จักการอ่านหนังสือ อ่านหนังสือเป็น อ่านหนังสือเก่ง เกิดนิสัยรักการอ่านและนิสัยรักการอ่านดำรงอยู่ตลอดไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เด็กต่อไปในอนาคต ช่วยทดแทนความรู้สึกที่เด็กขาดหายไป และช่วยให้เด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย เป็นการป้องกันไม่让孩子หันไปอ่านและสนใจเรื่องของผู้ใหญ่เร็วกว่ากำหนด อันจะเป็นสิ่งชักนำให้เด็กประพฤติตนในสิ่งที่ไม่สมควร”

สมปอง นิธิสกุลกาญจน์ (2538: 12) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหนังสือสำหรับเด็กโดยสรุปไว้ว่า “มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลิน รักการอ่านหนังสือ เสริมสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมอันดีงาม แนะนำสิ่งที่เป็นความรู้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน”

จากจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ของการเขียนหนังสือสำหรับเด็กดังกล่าวมาแล้ว พอจะสรุปได้ว่า ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็กนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กได้รับความบันเทิง สนุกสนาน เพลิดเพลิน สนองความต้องการของวัยเด็ก ช่วยสร้างความคิดคำนึง และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ช่วยพัฒนาความรู้ทางด้านภาษาของเด็กให้เจริญตามวัย ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และแบบอย่างอันพึงปรารถนาให้บังเกิดแก่เด็ก

5.2.3 ลักษณะของหนังสือสำหรับเด็ก

จากการศึกษาลักษณะทั่วไปของหนังสือสำหรับเด็กจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและผู้รู้หลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือสำหรับเด็กไว้ดังนี้

อรอนงค์ โชคสกุล และศรีอัมพร ประทุมพันธ์ (2546: 10-12) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือสำหรับเด็ก ดังนี้

1. เนื้อหาของหนังสือต้องมีความเหมาะสมกับวัย ระดับชั้นและความสนใจของเด็ก เนื้อหาจะต้องมีความสนุกสนาน มีการดำเนินเรื่องน่าสนใจ ไม่ใช้การบรรยายมากเกินไป ไม่ทำให้น่าเบื่อ เด็กเล็กๆ ควรมีเนื้อหาเพียงเล็กน้อยใน 1 หน้า ถ้าเป็นเด็กที่โตขึ้น เนื้อหาจะเพิ่มขึ้นตามวัยของเด็ก ได้แต่ต้องดูความเหมาะสมเป็นเกณฑ์ในการจัดทำเนื้อหา

2. เนื้อหาต้องมีแก่นของเรื่องหรือวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน เนื้อหาของหนังสือระดับเด็กเล็กควรมีความคิดรวบยอดเพียงอย่างเดียว เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายไม่สับสน ส่วนเนื้อหาของเด็กที่กำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่น จะมีความคิดรอบคอบมากกว่าหนึ่งก็ได้ แต่ต้องสอดคล้องกัน อย่างมีระบบและมีความเหมาะสมกลมกลืนได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

3. เนื้อหาจะต้องมีรูปแบบที่ชัดเจน เช่น จะเขียนเนื้อหาเป็นบทร้อยแก้วหรือบทร้อยกรอง ก็ควรกำหนดให้แน่นอนก่อนจะลงมือเขียน นอกจากจะกำหนดการเขียนเป็นบทร้อยแก้วหรือบทร้อยกรองแล้ว ยังจะต้องกำหนดให้ชัดเจนอีกว่าจะเขียนเนื้อหาในรูปแบบใด เช่น นิทาน นิทานพื้นบ้าน เรื่องสั้น บทละคร บันทึกเรื่อง สารคดี เป็นต้น

4. จำนวนภาษา ลักษณะการเขียนประโยคในหนังสือเด็ก จำนวนภาษาและประโยคที่จะนำมาเขียนในหนังสือเด็กจะต้องเป็นภาษาง่ายๆ อ่านแล้วสามารถเข้าใจความหมายได้ โดยไม่ต้องนำมาแปลอีกครั้งและการเขียนทุกคำจะต้องถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาเด็กๆ จะได้นำไปใช้อย่างถูกต้องทั้งในด้านการเขียนและการนำไปใช้ต่อไป

5. ภาพประกอบที่ใช้ในหนังสือสำหรับเด็ก การใช้ภาพประกอบในหนังสือสำหรับเด็กมีหลายวิธี เช่น ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพตัดปะ เป็นต้น ในการนำภาพมาประกอบหนังสือสำหรับเด็ก เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้จัดทำจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย เพื่อจะทำภาพได้อย่างเหมาะสมตามความสนใจและพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย เช่น เด็กก่อนวัยเรียน (อายุ 2-6 ขวบ) ควรเป็นหนังสือที่มีภาพมากๆ มีตัวหนังสือประกอบได้เล็กน้อย แต่สำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ 12-14 ขวบ) ไม่จำเป็นต้องมีภาพประกอบทุกหน้า

6. ขนาดตัวอักษรและขนาดของรูปเล่ม ในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก ขนาดตัวอักษรที่ใช้ในเนื้อเรื่อง ควรจะให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เช่น เด็กวัยก่อนเรียน ใช้ตัวอักษรโต ขนาดประมาณ 20-30 พอยท์ (ประมาณ 1/2 ซม.) และตัวอักษรที่ใช้ไม่ควรเป็นตัวอักษรลวดลาย ควรเป็นตัวอักษรที่มีรูปแบบที่ชัดเจน อ่านง่าย การเขียนอักษรแต่ละตัวถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เด็กวัยที่สูงขึ้น ตัวอักษรจะมีขนาดลดลงได้ตามความเหมาะสม สำหรับขนาดของรูปเล่มหนังสือสำหรับเด็กควรมีขนาดไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป จำนวนหน้าก็เช่นเดียวกัน ต้องมีจำนวนเหมาะสมกับวัยของเด็ก

จำนวนหน้าของหนังสือสำหรับเด็กที่นิยมจัดทำกัน มีดังนี้

จำนวน 8-16 หน้า สำหรับเด็กวัย 2-5 ขวบ

จำนวน 16-32 หน้า สำหรับเด็กวัย 6-11 ขวบ

ขนาดรูปเล่มของหนังสือสำหรับเด็ก

ขนาด 8 หน้ายก (18.5 × 26 ซม.)

ขนาด 16 หน้ายกเล็ก (13 × 18.5 ซม.)

ขนาด 16 หน้ายกใหญ่ (14.8 × 21 ซม.)

การจัดทำขนาดรูปเล่มจะเป็นแนวนอนหรือแนวตั้งก็ได้ ในการจัดทำรูปเล่ม การเข้าเล่มก็เป็นส่วนสำคัญเพราะถ้าเราทำรูปเล่มไม่แข็งแรง จะทำให้หนังสือขาดได้ง่าย ไม่สะดวกในการนำไปอ่านของเด็กๆ ปกของหนังสือจึงควรใช้กระดาษหนาทำปกแข็งเพื่อ ความแข็งแรงและคงทน นอกจากลักษณะหนังสือสำหรับเด็กที่กล่าวมาแล้ว ในตอนท้ายสุด ของหนังสือสำหรับเด็ก อาจจะมีกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและมีความสัมพันธ์กับหนังสือให้เด็กๆ ได้ทำกิจกรรม

นั้นๆ หลังจากอ่านหนังสือสำหรับเด็กจบแล้ว เช่น คำอธิบายศัพท์ คำถาม แบบฝึกหัด เกม หนังสืออ้างอิง เป็นต้น

วีริยะ สิริสิงห (2537: 23-26) ได้กล่าวถึงความสนใจของเด็กเป็นสากล นั่นคือเด็กทั้งโลกสนใจเหมือนกัน เด็กก่อนวัยเรียนสนใจเทพนิทาน เทพนิยาย โดซี้นมาก็ชอบนิทานเกี่ยวกับสัตว์และต่อมาก็จะชอบเรื่องการต่อสู้ ผจญภัย เด็กชอบดู อยากรู้อยากเห็น เด็กทุกคนชอบความสนุกสนาน ขบขัน เด็กมีจินตนาการ เรื่องที่เด็กชอบจะต้องเป็นเรื่องที่เด็กนึกฝันต่อได้อย่างสดใส ภาพที่เด็กนึกฝันเป็นภาพที่เด็กเห็นได้ชัดเจนในขณะที่บางทีผู้ใหญ่ก็มองไม่เห็น เด็กชอบดูภาพมากกว่าอ่านเรื่อง เมื่อเด็กเปิดหนังสือภาพจะเป็นสิ่งแรกที่เด็กดูและจะดูทุกอย่างในภาพอย่างละเอียดลออ เด็กที่อ่านหนังสือออกหรือยังอ่านหนังสือไม่ได้ไม่ใช่สิ่งสำคัญเลยเพราะเด็กอ่านเรื่องจากภาพ และยังกล่าวถึงหนังสือที่เด็กชอบนั้น พบว่า

1. ชื่อเรื่อง หนังสือที่เด็กชื่นชอบเป็นส่วนมากนั้น ชื่อเรื่องส่วนใหญ่จะเป็นสัตว์และในเรื่องจะมีคำว่าลูก คำว่าวิเศษ มหัศจรรย์ รวมอยู่ด้วย
2. ปก เด็กชอบหนังสือปกสีสวยสด และชอบปกมันๆ (เคลือบน้ำยาเงา) มากกว่าปกหนังสือที่พิมพ์สีเดียว หรือพิมพ์หลายสีแต่ไม่เคลือบเงา
3. ราคา ราคาหนังสือสำหรับเด็กไม่ใช่ปัญหาของเด็ก แต่เป็นปัญหาของผู้ซื้อ (ผู้ปกครอง) เด็กชอบหนังสือทุกราคา แต่ผู้ใหญ่จะชอบราคาเล่มละ 10-20 บาท มากกว่าราคาที่แพงกว่านี้
4. ชื่อผู้แต่ง ไม่มีความหมายสำหรับเด็กเล็ก แต่ในเด็กที่โตขึ้น ชื่อผู้แต่งก็จะมีความหมายบ้าง แต่ก็ยังไม่สำคัญเท่าส่วนประกอบอื่นๆ ในหนังสือนั้นๆ
5. ภาพประกอบ เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีในหนังสือสำหรับเด็ก เด็กจะชอบหรือไม่ชอบเรื่องนั้น เรื่องนี้ ก็เนื่องมาจากรูปประกอบเป็นปัจจัยสำคัญอันดับหนึ่ง เด็กจะชอบภาพสีมากกว่าภาพ ดำ-ขาว ชอบภาพสวยงามที่ดูเหมือนมีชีวิตจริงๆ แต่ไม่ใช่ภาพสมจริง ภาพประกอบในเรื่องไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์ ต้องให้ปฏิบัติหรือทำอะไรๆ ได้เหมือนอย่างคน

5.2.4 ความสนใจในการอ่านของเด็ก

ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็กนั้น ผู้เขียนหนังสือสำหรับเด็กควรศึกษาจิตวิทยาสำหรับเด็ก โดยเฉพาะความสนใจในการอ่านของเด็ก เพื่อให้ทราบว่าเด็กในวัยใดมีความต้องการอ่านหนังสือประเภทใด ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งเด็กต้องการอ่านอย่างแท้จริง การเขียนเรื่องให้เด็กอ่านผู้เขียนต้องรู้ว่าผู้อ่านอยู่ในกลุ่มวัยใด ผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านมากน้อยเพียงใด มีความเข้าใจในเรื่องใดมากน้อยเพียงใด การใช้ถ้อยคำ ภาษา คำง่าย คำยาก ใช้ข้อความสั้นหรือยาว ความยาวของเรื่องการดำเนินเรื่องง่ายหรือซับซ้อน

อุปนิสัยของตัวละครซึ่งจะเปรียบเทียบได้กับผู้อื่น แม้กระทั่งการเขียนหนังสือเด็กประเภทสารคดี หรือหนังสือที่ไม่ใช่นิยาย นิทาน หรือประเภทความเรียง ผู้เรียนจะต้องรู้จักความสามารถและรสนิยมของผู้อ่านตามกลุ่ม ตามวัยก่อน

จินตนา ไบกาซูยี (2534: 37-40) ได้ประมวลความสนใจในการอ่านของเด็ก ออกตามลำดับอายุไว้ดังนี้

1. เด็กวัย 2-5 ขวบ หรือ เด็กวัยเริ่มเรียน อนุบาลปีที่ 1-2

เด็กวัยนี้ยังไม่สามารถอ่านหนังสือได้ แต่สามารถดูภาพ และ ฟังเรื่องราวได้ มีความสนใจในตัวเองและเด็กในวัยเดียวกัน ชอบฟังคำพูดที่คล้องจองกัน ชอบคู่มือ โดยเฉพาะ สีสดๆ ชอบสัตว์และสัตว์เลี้ยง ชอบดูรูปหรือฟังเสียงสิ่งที่อยู่ใกล้เคียงกับสิ่งแวดล้อมของตน เช่น เด็กที่อยู่ใกล้แม่น้ำชอบดูเรือ เด็กชนบทชอบดูรถอีแต่น เป็นต้น ดังนั้นหนังสือสำหรับเด็กวัยนี้จึงต้องมีภาพวาดประกอบมาก ภาพมีทุกหน้า มีขนาดใหญ่ สีสดๆ นอกจากนี้ยังชอบฟังบทกล่อมเด็ก คำกลอน ดอกสร้อยสุภาษิต นิทาน นิทานคำกลอน ปริศนาคำกลอน โดยเฉพาะถ้ามีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสัตว์ที่พูดได้ คิดและทำเหมือนมนุษย์ สังคมของสัตว์ที่ตนคุ้นเคย และการดำเนินชีวิตของครอบครัวสัตว์ การผจญภัยของสัตว์ เป็นต้น

2. เด็กวัย 6-7 ขวบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2

เด็กในวัยนี้เริ่มอ่านหนังสือได้บ้างเล็กน้อย เริ่มมีความคิดคำนึงมาก มีจินตนาการมากขึ้น ชอบเรื่องเทวดานางฟ้า นิทาน นิยาย ต่างๆ สนใจอยากรู้อยากเห็น เกี่ยวกับธรรมชาติของคน นก สัตว์ และต้นไม้ สนใจเรื่องเกี่ยวกับชีวิต และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในหนังสือภาพ ดังนั้นหนังสือสำหรับเด็กในวัยนี้จึงควรเป็นเรื่อง นิยายผจญภัย นิทานพื้นบ้านต่างๆ นิทานแต่งใหม่ มีตัวละครไม่มากนัก มีบทบาท และการเคลื่อนไหวอยู่เสมอๆ นิทานคำกลอนสั้นๆ นิทานเพลงสั้นๆ เรื่องเกี่ยวกับการเล่นต่างๆ เรื่องประเพณี เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งที่อยู่รอบตัวเด็ก เรื่องที่สร้างจินตนาการ ความคิด ความฝันที่น่าตื่นเต้น เรื่อง ขำขัน ก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจของเด็กกลุ่มนี้ เด็กวัยนี้มีความสามารถในการอ่าน หรือมีสมาธิในการอ่านสั้นๆ จึงไม่ควรเขียนเรื่องยาว เรื่องควรจบประมาณ 4-10 หน้า สามารถอ่านจบภายใน 3-5 นาที อ่านจบแล้วอ่านใหม่อีกได้ เขียนสั้นๆ ง่ายๆ คำที่ใช้ไม่ควรเกิน 500 คำ

3. เด็กวัย 8-9 ขวบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4

เด็กในวัยนี้อ่านหนังสือได้มากขึ้น ชอบอ่านนิทาน เทพนิยาย เช่น นิทานพื้นบ้าน นิทานคำกลอน หรือนิทานที่แต่งขึ้นใหม่ นอกจากนี้ยังสนใจเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย มีความสนใจในการอ่านแตกต่างกันไปตามรสนิยมของเพศ เด็กผู้หญิงยังคงชอบเล่นตุ๊กตา เด็กผู้ชายชอบของเล่น เช่น รถยนต์ หุ่นยนต์ เกมกดและเครื่องยนต์ กลไกต่างๆ

ชอบผจญภัยและการเล่นโลดโผนต่างๆนอกสถานที่ ในขณะที่เด็กผู้หญิงชอบเล่นอยู่ในบ้าน เด็กในวัยนี้มักจะชอบเปรียบเทียบตัวเองกับตัวละครในหนังสือ ดังนั้นผู้เขียนหนังสือจึงต้องระมัดระวังในการเขียนบุคลิกของตัวละครให้ดี ควรสร้างตัวละครให้มีลักษณะโน้มน้าวใจเด็ก ให้เกิดเจตคติที่ดี มีความเมตตา กรุณา กล้าหาญ เก่งในการผจญภัย ปราบศัตรู เอาชนะอุปสรรคได้

4. เด็กวัย 10-11 ขวบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

เด็กในวัยนี้อ่านหนังสือได้คล่อง เป็นระยะที่มีความสนใจในการอ่านอย่างแท้จริง เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายแยกกันอ่านหนังสือตามความสนใจของตน เด็กผู้หญิงชอบเรื่องกระจุ้มกระจิม ตลกขบขัน นิทาน นิยาย ชีวิตในครอบครัว เด็กผู้ชายชอบเรื่องเกี่ยวกับกีฬา ผจญภัย หุ่นยนต์ และเครื่องยนต์กลไกต่างๆ นอกจากนี้ยังชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบเรื่องความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วรรณคดีไทยประเภทร้อยกรอง ซึ่งถอดเป็นร้อยแก้วอ่านง่าย นิทานชาดก หรือ นิทานคติธรรมพื้นบ้าน ที่มุ่งหมายส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมและเจตคติที่ดีงาม ยามเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

ถวัลย์ มาจรัส (2540: 20) ได้สรุปเรื่องที่เด็กสนใจ ดังนี้

อายุ 1-3 ปี จะชอบเรื่องสั้นๆ มีตัวละคร 2-3 ตัว โครงเรื่องไม่ซับซ้อนและจบเรื่องด้วยความสมหวัง

อายุ 4-5 ปี จะชอบเทพนิยาย นิทานเกี่ยวกับสัตว์ ชอบฟังเพลงเท่ๆ

อายุ 6-8 ปี สนใจภาพ ชอบเรื่องง่ายๆ ที่อ่านเข้าใจด้วยตนเอง ประเภทเทพนิยาย

อายุ 9-10 ปี ชอบนวนิยาย สารคดี ชอบอ่านหนังสือด้วยตนเอง ชอบอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเรื่องวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ เครื่องยนต์กลไก ชีวิตประวัติของบุคคลสำคัญ เด็กผู้หญิงสนใจโคลง กลอน ส่วนเด็กผู้ชายไม่ค่อยชอบ ภาษาที่ใช้เขียนเรื่องให้เด็กวัยนี้ควรใช้ภาษาพูดเด็กจะให้ความสนใจติดตามอ่าน

วิริยะ สิริสิงหะ (2537: 51-52) แบ่งกลุ่มผู้อ่านออกเป็น 6 กลุ่ม ตามหลักจิตวิทยา ดังนี้

1. ผู้อ่านที่มีอายุสมอง 2-7 ปี ผู้อ่านกลุ่มนี้จะชอบหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ ตัวเล็กจะต้องชนะตัวใหญ่ เช่น นิทานอีสป เรื่อง ราชสีห์กับหนู ลูกไก่แสนกล เป็นต้น

2. ผู้อ่านที่มีอายุสมอง 7-10 ปี ผู้อ่านกลุ่มนี้ชอบรางวัล ทำดีต้องได้ดี นิทานเจ้าชายเจ้าหญิง หรือ เรื่องที่เขียนเมื่อถึงตอนจบเรื่องตัวเองได้แต่งงานกับเจ้าหญิง ได้ทรัพย์สมบัติ ประสบความสุขสบายในชีวิต

3. ผู้อ่านที่มีอายุสมอง 10-13 ปี ผู้อ่านกลุ่มนี้ชอบทำตามสังคม ชอบคนดัง คนเด่น เรื่องบุคคลสำคัญทั้งหลาย ยอดคนที่อุทิศตนทำงานให้แก่สังคม

4. ผู้อ่านที่มีอายุสมอง 13-16 ปี ผู้อ่านกลุ่มนี้เป็นวัยรุ่น รักอุดมคติ ชอบเสียดสีเพื่อส่วนรวม รักหมู่คณะ เรื่องที่คนกลุ่มนี้ชอบอ่านจะเป็นเรื่องปลุกใจให้เสียดสีเพื่อส่วนรวม

5. ผู้อ่านที่มีอายุสมอง 16-25 ปี ผู้อ่านกลุ่มนี้เป็นพวกวัยรุ่น ชอบสร้างความหวัง มีความฝัน จะชอบนิยายเพื่อฝัน รักหวานซึ้ง เรื่องที่เมื่อต่อสู้อุปสรรคแล้วจบลงด้วยความหวานชื่น

6. ผู้อ่านที่มีอายุสมอง 25 ปีขึ้นไป เป็นผู้ใหญ่นิยมตามความคิดสากล มีเหตุผล เรื่องที่อ่านจึงต้องสมจริงสมจัง

เด็กทุกวัยมีความสนใจในการอ่านแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเพศและวัยของพวกเขา เช่น เด็กที่อยู่ในวัยประถมศึกษาหรือวัยเรียน (อายุ 6-12 ปี) จะเป็นเด็กที่มีอารมณ์เพื่อฝัน ค้นหาวีรบุรุษในดวงใจ ใฝ่คุณธรรม ดังนั้น การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นหนังสือประเภทใดจึงต้องคำนึงถึงจิตวิทยาของเด็กให้ดี เพื่อที่จะได้หนังสือที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนานิสัยรักการอ่าน และสร้างเสริมคุณธรรม อีกทั้งเจตคติที่ดีงามให้บังเกิดขึ้นกับเยาวชนไทย ซึ่งเป็นอนาคตที่สำคัญของชาติไทย

5.2.5 ขั้นตอนการเขียนเรื่อง

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนในการเขียนเรื่อง ของ จินตนา ไบกาซูยี (2534: 96-100) ได้แนะนำการเขียนตามขั้นตอน 3 ขั้น ดังนี้

ขั้นตอนแรก

1.1 กำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจนว่าจะเขียนเรื่องในรูปแบบใด นิทาน นิยาย รวมสมัย เรื่องสั้น หรือสารคดี โดยเน้นความบันเทิง หรือสาระความรู้หรือคติสอนใจ กำหนดให้แน่นอนและบันทึกไว้

1.2 แก่นเรื่อง (Theme) อย่างชัดเจนเพียงเรื่องเดียว

1.3 สร้างโครงเรื่อง (Plot) ให้มีความน่าสนใจ โดยมีบทนำเรื่องตอนกลาง เรื่อง และตอนจบ ทั้งนี้เหตุการณ์ต่างๆ จะต้องกำหนดจุดที่เร้าใจที่สุด หรือเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น ซึ่งเป็นจุดสุดยอดของเรื่อง ซึ่งจะคลี่คลายปัญหาทุกอย่างอันจะนำไปสู่ตอนจบ (โดยเรื่องจะต้องเป็นเรื่องของเด็ก ไม่ใช่เป็นเรื่องของผู้ใหญ่ หรือแสร้งทำเป็นว่าเป็นเรื่องของเด็ก) ทบทวนโครงเรื่องในใจให้แม่นยำ

1.4 เขียนโครงเรื่องย่อๆ ในกระดาษ อ่านทบทวนดูว่าโครงเรื่องถูกใจหรือไม่

1.5 กำหนดการเขียนบทนำหรือการขึ้นต้นเรื่อง การดำเนินเรื่องตอนกลาง และตอนจบอย่างละเอียด โดยดูว่าสนองความพอใจของผู้เขียนหรือไม่

1.6 สร้างตัวละครและอุปนิสัยให้ชัดเจน โดยเฉพาะตัวละครเอก เช่น กำหนดอายุ รูปร่าง นิสัย เป็นต้น

1.7 สร้างรายละเอียดฉาก ซึ่งได้แก่ บ้าน สถานที่ ถนนหนทาง บริเวณที่เรื่องราวเกิดขึ้น กำหนดยุคสมัย ระยะเวลา และฤดูกาลให้ถูกต้อง รวมทั้งเสื้อผ้าที่ตัวละครแต่งให้ถูกต้องตามยุคสมัยด้วย เพราะเรื่องสำหรับเด็กส่วนใหญ่ใช้ภาพแสดงรายละเอียดข้อปลีกย่อยเหล่านี้

1.8 ทบทวนดูว่าโครงเรื่องยังสนุกเป็นที่ประทับใจผู้เขียนหรือไม่ แล้วนำไปเล่าให้เด็ก 2-3 คนฟัง เพื่อดูว่าเด็กสนุกในการฟังเรื่องหรือไม่

1.9 ตรวจสอบดูว่าแก่นเรื่องที่แทรก ทรรศนะหรือคุณธรรมที่กำหนดไว้ยังคงอยู่ในเรื่องชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจหรือไม่ มีลักษณะแอบแฝงอยู่ในเรื่องอย่างแนบเนียน หรือแยกออกเป็นคำสอนชัดเจน จนดูเป็นคำสอนในตอนจบหรือไม่ ปรับปรุงแก้ไขให้ดี

1.10 สำนวญดูว่าเรื่องมีการเคลื่อนไหวดีหรือไม่ ตัวละครสำคัญเป็นผู้ดำเนินเรื่องราวอย่างราบรื่นหรือไม่ เหตุการณ์ต่างๆ สอดคล้องรับกันดี มีเหตุผลดีหรือไม่

1.11 กำหนดความยาวของเรื่อง จะใช้ประมาณกี่หน้า

ขั้นที่ 2

2.1 ลงมือเขียนเรื่องอย่างละเอียดตามที่กำหนดไว้ในขั้นแรกตั้งชื่อเรื่อง

2.2 ทบทวนว่าชื่อเรื่องเหมาะสมกับเรื่องหรือไม่ เนื้อเรื่องน่าเชื่อถือหรือไม่ เรื่องค่อยๆ ดำเนินไปอย่างเหมาะสมหรือไม่ ตั้งแต่ตอนต้น ตอนกลางเรื่อง และตอนจบเรื่อง ทั้งหมดมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันหรือไม่ แก่นเรื่องที่เน้นมีอยู่ตลอดเรื่องอย่างสม่ำเสมอหรือไม่ ดูว่าเรื่องมีการขึ้นต้นอย่างเฉียบขาดดึงดูดความสนใจได้หรือไม่ ปัญหาของตัวละครสำคัญได้รับการแก้ไขอย่างมีเหตุและสนุกเร้าความสนใจ ของผู้อ่านหรือไม่ เรื่องมีความเคลื่อนไหวและความตื่นเต้นเหมาะสมกับสถานการณ์หรือไม่ อุปนิสัย และความประพฤติของตัวละครเป็นธรรมชาติเหมือนคนธรรมดาหรือไม่ ภาษาสำนวนและคำพูดได้ตอบเป็นภาษาที่ใช้จริงของเด็กหรือไม่ น่าสนใจหรือไม่ เนื้อเรื่องดำเนินไปเพราะคำพูดหรือเหตุการณ์ รายละเอียดที่แทรกอยู่ในเรื่องมีมากเกินไปเกินความต้องการหรือไม่ และเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องหรือไม่ สิ่งเหล่านี้จะต้องทบทวนให้ดี และปรับปรุงแก้ไขให้เรื่องมีลักษณะที่ดี

ขั้นตอนที่ 3

3.1 อ่านบททวนตลอดเรื่องอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจดูสำนวนภาษาที่ใช้และความกลมกลืนของเรื่อง

3.2 ลงมือเขียน (หรือพิมพ์) ใส่กระดาษด้วยลายมือที่ชัดเจน

3.3 การทำต้นฉบับที่เป็นหนังสือการ์ตูน จะต้องทำเป็นบทพูด มีคำพูดโต้ตอบและคำบรรยายเรื่อง นำมาลงจัดทำภาพคร่าวๆ ให้ดูเหมาะสมกับคำบรรยายเรื่อง และคำพูด

3.4 การจัดทำต้นฉบับที่เป็นหนังสือภาพประกอบสำหรับเด็กในระดับประถมศึกษา ซึ่งมีรูปภาพประกอบด้วยทุกหน้า ควรทำต้นฉบับในทำนอง ดัมมี่ ซึ่งเป็นรูปเล่มจำลอง (คล้ายเล่มที่จะจัดพิมพ์) กำหนดเนื้อเรื่องลงในแต่ละหน้า ถ้าเป็นไปได้กำหนดรายละเอียดภาพลงไปด้วย อาจเป็นภาพหยาบๆ หรือวันที่ไว้สำหรับใส่ภาพ จะช่วยให้เรื่องกับภาพในแต่ละหน้าผสมกลมกลืนอ่านราบรื่นโดยตลอด และยังช่วยให้ผู้วาดจัดภาพประกอบในหน้า (Layout) ได้สวยงามเหมาะสมกับเรื่องด้วย อย่างไรก็ตามการทำต้นฉบับในลักษณะดัมมี่ก็ไม่จำเป็นนัก อาจจะพิมพ์ตีเรื่องลงในกระดาษพิมพ์ยาวติดต่อกันกันไปจนจบเรื่องก็ได้ แต่ควรกำหนดเลขหน้า (ไว้ในบริเวณซ้ายมือ) ของเนื้อหาที่จะบรรจุลงในแต่ละหน้าไว้ด้วย แต่ถ้าเป็นเรื่องที่มีเนื้อหามาก โดยเฉพาะนวนิยายสำหรับเด็กโต อาจเขียนหรือพิมพ์ตีต้นฉบับไปจนจบเรื่อง โดยไม่คำนึงถึงข้อความในแต่ละหน้าย่อมาได้ เพราะการจัดหน้าและจัดภาพประกอบนวนิยายเป็นเรื่องของบรรณาธิการ

3.5 เมื่อจัดทำต้นฉบับเรียบร้อยแล้ว อ่านบททวนต้นฉบับอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อตรวจดูความเรียบร้อยของทุกอย่างในต้นฉบับ โดยเฉพาะการสะกด และวรรคตอน

3.6 จัดส่งต้นฉบับไปยังบรรณาธิการ เพื่อจัดทำรูปภาพประกอบหรือถ้าวาดภาพได้เองก็ลงมือวาดภาพประกอบ หรือจัดหาภาพประกอบตามเรื่อง การวาดภาพประกอบให้วางลงในกระดาษต่างหาก ไม่วาดภาพลงในต้นฉบับหรือในดัมมี่

5.3 นิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์

5.3.1 ความหมายของนิทานพื้นบ้าน

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2545: 9) ได้ให้ความหมายของนิทานพื้นบ้านไว้ว่า หมายถึง นิทานที่เล่าสืบต่อกันมาในท้องถิ่น ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ เนื้อเรื่องที่เล่าอาจจะผิดเพี้ยนกันไปบ้างเนื่องจากผู้เล่าต่อเติมปรุงแต่งเรื่องออกไปแต่เค้าโครงของเรื่องจะเหมือนกัน ซึ่งเป็นสมบัติของคนธรรมดาตามพื้นบ้านพื้นเมืองทั่วไป เรื่องเล่าสู่กันมาช้านานก่อนประวัติศาสตร์เป็นที่นิยมแพร่หลายทั่วไปเนื้อเรื่องอาจแตกต่างกันไปบ้างตามเวลาและสถานที่ ทั้งนี้เพราะการถ่ายทอดของมุขปาฐะผู้เล่าอาจต่อเติมเองบ้าง ทั้งขนบธรรมเนียมที่แตกต่างกันของท้องถิ่นเป็นส่วนทำให้เรื่องต่างกันไปได้ และได้กล่าวถึงลักษณะนิทานพื้นบ้านว่ามีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นเรื่องเล่าด้วยคำธรรมดา เป็นภาษาร้อยแก้วไม่ใช่ร้อยกรอง
2. เล่ากันด้วยปากสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน แต่ต่อมาในระยะหลังเมื่อการเขียนเจริญขึ้น ก็อาจเขียนตามเค้าเดิมที่เคยเล่าด้วยปาก
3. ไม่ปรากฏว่าผู้เล่าดั้งเดิมเป็นใคร อ้างแต่ว่าเป็นของเก่านำมาจากผู้เล่าซึ่งเป็นบุคคลสำคัญยิ่งในอดีตอีกต่อหนึ่ง เช่น นิทานของกริมม์ กริมม์ก็อ้างว่าเล่าตามเค้านิทานที่มีมาแต่เดิมไม่ใช่ตนแต่งขึ้นเอง

ลมูล จันทน์หอม (2538: 33) กล่าวว่า นิทานพื้นบ้านของล้านนา ส่วนใหญ่มาจากชาดกนอกนิบาต ซึ่งมักจะอยู่ในรูปของวรรณกรรมพุทธศาสนามาก่อน เมื่อคนไปฟังเทศน์กลับมา ก็จะนำนิทานชาดกเหล่านั้นมาเล่าให้แก่บุตรหลานของตนเอง เป็นการเล่าโดยอาศัยความจำ นอกจากนี้ ก็จะมีนิทานประเภทตำนาน สถานที่ นิทานตลกสั้นๆ ที่เรียกว่า เจี้ยก้อมนิทานที่กล่าวถึงเผ่าชนที่อยู่ปะปนกับชาวล้านนา เช่น ชาวกระเหรี่ยง (ยาง) ชาวลัวะ (ละว้า) ชาวขมุ ฯลฯ เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวมาแล้วนั้น พอจะสรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้าน หมายถึงเรื่องราวที่เล่าสืบทอดกันมา จากปากต่อปากของชนรุ่นหนึ่ง สู่ชนอีกรุ่นหนึ่ง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นภาษาร้อยแก้ว และไม่มีการจดจารไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เมื่อการเขียนเจริญขึ้น จึงมีการบันทึกไว้ตามเค้าเรื่องเดิม จุดประสงค์ของการเล่านิทานนั้นนอกจากเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน แล้ว ยังมุ่งสั่งสอนเรื่องศีลธรรม และคุณธรรม ให้แก่ผู้ฟังทางอ้อมอีกด้วย

5.3.2 ลักษณะและประเภทของนิทานพื้นบ้าน

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2545: 5-6) ได้แบ่งประเภทของนิทานพื้นบ้านไว้ดังนี้

1. แบ่งตามเขตพื้นที่ (Area) เป็นการแบ่งโดยอาศัยเขตแดนทางภูมิศาสตร์
2. แบ่งตามรูปแบบของนิทาน (From) แบ่งได้เป็น 5 ประเภท คือ
 - 2.1 นิทานปรัมปรา (Fairy)
 - 2.2 นิทานท้องถิ่น (Legend)
 - 2.3 นิทานอธิบาย (Explanatory Tale)
 - 2.4 นิทานเทพนิยาย (Myth)
 - 2.5 นิทานตลกขบขัน (Jest)
3. แบ่งตามชนิดของนิทาน
 - 3.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์
 - 3.2 นิทานชาวบ้านทั่วไป
 - 3.3 นิทานตลกขบขัน

4. แบ่งนิทานตามสารัตถะ (Motif-Index) แบ่งตามแก่นแท้หรือจุดสำคัญของนิทานเรื่องนั้น ได้แก่

4.1 เทวปกรณัมหรือเทพปกรณัม(Myth) เป็นเรื่องอธิบายถึงกำเนิดของจักรวาล

4.2 นิทานศาสนา (Religious Tale) มีจุดมุ่งหมายสั่งสอนศีลธรรมแก่ประชาชนนำแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ

4.3 นิทานคติ (Fable)

4.4 นิทานมหัศจรรย์ (Fairy)

4.5 นิทานชีวิต (Novella)

4.6 นิทานประจำท้องถิ่น (Saga) เป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมาอธิบายถึงความเป็นมาของสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ นิทานเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา นิทานเกี่ยวกับบุคคลในประวัติศาสตร์ นิทานเกี่ยวกับสมบัติและสิ่งลึกลับ นิทานชีวิตที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และนิทานจากวรรณกรรมที่รู้จักกันดี

4.7 นิทานอธิบายเหตุ (Explanatory Tale)

4.8 นิทานเรื่องสัตว์ (Animal Tale)

4.9 นิทานเรื่องผี

4.10 มุขตลก

4.11 นิทานเข้าแบบ (Fomular Tale)

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2544: 142 -182) ได้แบ่งประเภทของนิทานพื้นบ้านไทย โดยอาศัยแนวของ สตีท ทอมป์สัน (Stith Thompson) ออกเป็น 11 ประเภทดังนี้

1. ตำนานปรัมปรา หรือเรื่องเล่าเกี่ยวกับความเป็นมาของสิ่งต่างๆ เช่น ตำนานอธิบายความเป็นมาของโลก และมนุษย์ สาเหตุที่เกิดสุริยุคราสและจันทรคราส ตำนานอธิบายความเป็นมาของฟ้าแลบ ฟ้าร้อง เป็นต้น

2. นิทานมหัศจรรย์ มักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย หรือ การเผชิญกับปัญหาในชีวิตของตัวละครเอก มีเรื่องราวเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ หรือของวิเศษ บางทีก็มีผู้ช่วยเหลือเป็นพระอินทร์ หรือฤาษี

3. นิทานชีวิต มีลักษณะเช่นเดียวกับนิทานชีวิตของชาติอื่นๆ คือเรื่องที่เล่าเป็นเสมือนเรื่องที่เคยเกิดขึ้นจริง นอกจากจะบอกชื่อและตำแหน่งของตัวละครไว้อย่างชัดเจนแล้วยังระบุสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ด้วย เช่น เรื่อง ขุนช้างขุนแผน เป็นนิทานชีวิตประจำถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี เรื่อง ไกรทอง เป็นนิทานชีวิตประจำถิ่นจังหวัดพิจิตร

4. นิทานวีรบุรุษ นิทานของไทยประเภทนี้มีไม่มากนัก เท่าที่พบ เช่น เรื่องเล่าเกี่ยวกับพระร่วง

5. นิทานประจำถิ่น มักมีเนื้อเรื่องเกี่ยวข้อง หรือ เป็นการอธิบายความเป็นมาของสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น นั้นๆ ทั้งสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น ภูเขา เกาะ หิน ลำธาร ถ้ำ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเนื่องในพระพุทธศาสนา เช่น เจดีย์ต่างๆ ในภาคกลาง ซึ่งมีนิทานประจำถิ่นเกี่ยวกับที่มาของพระปฐมเจดีย์ คือ เรื่อง พญากง พญาพาน นิทานที่อธิบายสภาพภูมิทัศน์ที่มีลักษณะแปลกๆ ในท้องถิ่น เช่น เรื่องตาม่องล่าย เป็นนิทานประจำถิ่นจากชายฝั่งทะเลตะวันออกของไทย ตั้งแต่จังหวัดตราด จันทบุรี ชลบุรี ลงไปถึง เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ทางชายฝั่งตะวันตก

6. นิทานอธิบายเหตุ ส่วนมากเป็นนิทานขนาดสั้นเล่าถึงสาเหตุที่คน สัตว์ หรือ พืชมีรูปร่างลักษณะ สีขน หรือ ส่วนประกอบต่างๆ ที่มาของชื่อสัตว์ บางชนิด ตลอดจนสาเหตุที่สัตว์บางชนิดเป็นศัตรูกัน เช่นนิทานจากจังหวัดชลบุรีเล่าถึงสาเหตุที่ควายไม่มีฟันบน นิทานจากจังหวัดนครราชสีมา เล่าถึงสาเหตุที่เต่ามีกระดองเป็นลวดลาย เป็นต้น

7. นิทานเรื่องสัตว์แสดงให้เห็นลักษณะของสัตว์หลายแบบ บางเรื่องก็เป็นเรื่องของสัตว์โง่ และสัตว์ฉลาด ตัวละครซึ่งเป็นสัตว์ฉลาดที่พบบ่อยๆ คือ ลิง และ กระจ่าง เช่น เรื่องที่ลิงหรือ กระจ่าง ถูกจระเข้จับขาค้างใช้อุบายหลอกให้จระเข้เข้าปาก และใช้เท้าถีบลิ้นของจระเข้จนขาดนิทานเรื่องนี้จัดเป็นนิทานอธิบายเหตุด้วย ถึงสาเหตุที่จระเข้ไม่มีลิ้น

8. นิทานคติ มักเป็นเรื่องที่มีขนาดไม่ยาวนาน การดำเนินเรื่องไม่สลับซับซ้อน ตัวละครมีประมาณ 2-4 คน อาจเป็นคน หรือ สัตว์ก็ได้ แนวคิดที่ปรากฏในนิทานประเภทนี้ คือคุณค่าของจริยธรรม และผลแห่งกรรม กรรมดีที่นำผลดีมาให้ ได้แก่ ความกตัญญู รู้คุณ ความซื่อสัตย์ และความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ส่วนกรรมชั่วที่นำผลร้ายมาให้ ก็คือการกระทำที่ตรงกันข้ามกันเช่น ความอกตัญญู ความทุจริต ความคดโกง ความทรยศ และความไม่เชื่อถือ ศรัทธาในพระพุทธศาสนาในการเล่านิทานคติสอนใจนั้นผู้เล่ามักชี้ให้เห็นผลดีและผลร้ายของกรรมในตอนท้ายของเรื่อง

9. นิทานข้ามถิ่น หรือ มุกตลก ที่นิยมเล่ากันในสังคมไทยมีอยู่จำนวนมาก อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ใหญ่ๆ คือเรื่องที่มีลักษณะไม่หยาบโลน เช่น เรื่องที่มีแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดความโง่ความเกียจคร้าน เรื่อง เกี่ยวกับคนต่างชาติ ต่างถิ่น คนพิการ เรื่อง ที่มีลักษณะ หยาบโลน ได้แก่ เรื่องเล่าที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ มักเล่าในกลุ่มผู้ชาย หรือในวงเหล้า

10. นิทานเรื่องผี มีการเล่าอยู่ทุกถิ่น สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อในเรื่องวิญญาณ และภูติ ผี ต่างๆ ของคนไทยได้เป็นอย่างดี ผีในเรื่องเล่ามีทั้งผีดี ซึ่งคอยให้ความช่วยเหลือ

คุ้มครองคนหรือ บอกโง่คลาภาให้ และ ผีร้ายที่คอยหลอกหลอน รังควานคน นิทานเรื่องผีของไทย ที่เป็นที่ยึดกันดี คือ เรื่องแม่นากพระโขนง

11. นิทานเข้าแบบ เท่าที่พบมีอยู่ 2 ประเภท คือ นิทานไม่รู้จบ และ นิทาน ลูกโซ่ นิทานไม่รู้จบ มักเริ่มเรื่องด้วยการปูพื้นเรื่องให้น่าสนใจ จนผู้ฟังติดตามฟังอย่างตั้งอกตั้งใจ พอถึงตอนหนึ่งก็จะหยุดเล่า ผู้ฟังคาดว่า น่าจะมีอะไรน่าสนใจต่อไป ก็จะคะยั้นคะยอให้เล่าผู้เล่า ก็จะเล่าออกมาทีละประโยค โดยเปลี่ยนจำนวนตัวเลขเท่านั้น จึงทำให้สามารถเล่าไปได้เรื่อย ๆ ไม่รู้จบ นิทานประเภทนี้นับว่ามีประโยชน์ ในด้านการสอนนับจำนวนให้แก่เด็กเล็ก

นิทานลูกโซ่ของไทยที่ยึดกันดี คือ เรื่อง ยายกับตา ปลุกถั่วปลุกงาให้หลาน ฝ้า จะเห็นว่าเรื่องดำเนินไปได้ชืดชิว เพราะตัวละครซึ่งมีอยู่หลายตัว มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกันเป็นทอด ๆ นิทานลูกโซ่ของไทยน่าจะมีประโยชน์ในการฝึกความจำ เด็กได้รับการฝึกให้จดจำข้อความ โดยการเล่าหลายครั้ง หลายหน

จะเห็นได้ว่าการแบ่งประเภท หรือ ลักษณะของนิทานพื้นบ้านของไทยนั้น อาศัยเค้าโครงเรื่อง วัตถุประสงค์ ในการเล่านิทานเป็นหลัก ซึ่งทำให้ผู้เล่านิทานสามารถเล่าให้ผู้ฟัง ได้ถูกต้องและ เหมาะสมกับวัยของผู้ฟัง นิทานส่วนใหญ่ นอกจากจะให้ความ สนุกสนาน เพลิดเพลิน แก่ผู้ฟังแล้วยังให้ข้อคิด คติสอนใจ จริยธรรม และ คุณธรรม แก่ผู้ฟังอีกด้วย

5.3.3 การคัดสรรนิทานพื้นบ้านให้เหมาะสมกับเด็ก

วรธิดา อุดมสม (2548: 4) กล่าวว่า ปัจจุบันมีการนำนิทานพื้นบ้าน หรือ นำ ชาดกมาปรับให้เหมาะกับเด็ก และร่วมสมัยมากขึ้น ตัวอย่างการนำนิทานพื้นบ้านมาปรับให้เหมาะกับเด็ก ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เช่น การนำเรื่อง พระมหาชนก (2543) มาปรับปรุงเป็นรูปแบบของ การ์ตูนภาพสี่สี และ ขาวดำ การนำนิทานพื้นบ้าน เรื่อง นางอุทธรธา หรือ เต้าน้อยของคำ (2544) มาทำเป็นสมุดไดอารี่ ของสำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก การนำนิทานเรื่อง ปลาบู่ทอง เงาะป่า สังข์ทองและสุดสาคร มาทำเป็นภาพยนตร์การ์ตูน... สิ่งต่างๆ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่ดีมีคนให้ความสำคัญกับนิทานพื้นบ้านสำหรับเด็กมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา

ระพีพรรณ พัฒนาเวช บรรณาธิการสำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก (2544: 154-155) กล่าวว่า นิทานไทยบางเรื่องที่เคยสืบทอดกันมา ปัจจุบันเป็นเรื่องที่ผู้ใหญ่ฟัง ไม่ใช่เรื่องสำหรับเด็กบางเรื่องมีบทโหดร้าย มีบทเมียน้อย เมียหลวงฆ่ากัน แม่ฆ่าลูก

เกริก ชูพันธ์ (อ้างใน วรธิดา อุดมสม 2539: 15) อธิบายถึงประเด็น ความรุนแรงที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน เป็นกลวิธีการสั่งสอนอย่างหนึ่ง มีเจตนาเพื่อให้เด็กเกิดความสะเทือนใจความรู้สึกสงสาร ประทับใจ ว่าเมื่อตนเองโตขึ้นจะไม่ทำเช่นนั้น ไม่ใช่เป็นการกระตุ้น เพื่อให้รับเอาความรุนแรงนั้นไปปฏิบัติ เนื่องจากความสะเทือนใจต่างๆ นั้นจะประทับ

อยู่ในใจ คงทนสำหรับวรรณกรรมสมัยใหม่ที่สร้างแนวทางการเลือกวรรณกรรมสำหรับเด็ก โดยหลีกเลี่ยงความรุนแรงนี้เป็นการคาดว่า ความรุนแรงต่างๆ อาจมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กตามแนวการศึกษาใหม่ในโลกแห่งความเป็นจริงนั้น สังคมไม่ได้เต็มไปด้วยคนดี และในทำนองเดียวกัน สังคมก็ไม่ได้มีแต่คนเลว สังคมมนุษย์มีทั้งคนดีและคนเลวปะปนกัน เราจะมีวิธีการอย่างไรที่จะอบรมสั่งสอน ให้เด็กประพฤติตัวเป็นคนดี ในท่ามกลางสังคมที่วุ่นวายในปัจจุบันนี้ได้ นิทานเป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับการอบรมสั่งสอนเด็กอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ใหญ่จะต้องรู้จักคัดสรรนิทานที่เหมาะสมเพื่อสรรค์สร้างเด็กให้เป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม และจริยธรรมต่อไป

สำหรับการคัดเลือกนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ นำมาสร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นั้น ผู้ศึกษาใช้เกณฑ์ ในการคัดสรรนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ซึ่งประยุกต์มาจากเกณฑ์ของ ของ วรธิดา อุดมสม (2548: 22) ดังนี้

1. เนื้อเรื่องมีความยาวพอสมควร มีความสนุกสนาน น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของเด็ก

2. สอดแทรก คติธรรม เน้นย้ำเรื่องกฎแห่งกรรม

3. สรรค์สร้างคุณธรรมให้แก่เด็ก

4. ไม่เป็นเรื่องที่หยาบโลน หรือ แสดงออกเกี่ยวกับเรื่องเพศ อย่างโจ่งแจ้ง

5. ไม่เป็นเรื่องที่ลบหลู่สถาบันสูงสุด คือ ชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์
คุณค่าของนิทาน

วิเชียร เกษประทุม (2542: 9-10) ได้สรุปคุณค่าของนิทานดังนี้

1. นิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการผ่อนคลายความเครียดและช่วยให้เวลาผ่านไปอย่างไม่เบื่อหน่าย การเล่านิทานของไทยอาจจะเล่าสู่กันฟังในครอบครัว เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย เล่าให้ลูกหลาน ฟัง เป็นต้น

2. นิทานช่วยกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว เด็กบางคนอาจมองผู้ใหญ่ว่าเป็นบุคคลขี้บ่น ชอบดุด่า นำเบื่อหน่ายหรือนำเกรงขาม แต่ถ้าผู้ใหญ่เล่านิทานให้ฟังจะเกิดความใกล้ชิด ลดความเกรงกลัวและเบื่อหน่ายผู้ใหญ่ลงได้

3. นิทานให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ เนื่องจากนิทานมีตัวละครซึ่งมีชีวิตจิตใจเหมือนมนุษย์เรา เด็กที่ได้ฟังนิทานจึงเท่ากับได้เรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะมนุษย์ การได้เรียนรู้เกี่ยวกับอุปสรรคต่างๆ ตลอดจนการเอาชนะอุปสรรคของตัวละคร ช่วยให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องของชีวิตมากขึ้น สามารถอดทนและพยายามหาทางเอาชนะเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคในชีวิตจริงได้

4. นิทานให้ข้อคิดและคติเตือนใจ นิทานไม่ได้ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังเท่านั้น นิทานจำนวนมากโดยเฉพาะนิทานคติเตือนใจจะให้ข้อคิดในแง่เป็นการปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ที่สังคมพึงประสงค์แก่ผู้ฟัง ให้พูดจาไพเราะอ่อนหวาน ให้ขยันขันแข็ง นิทานหลายเรื่องให้ข้อคิดเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติชอบ อยู่ในระเบียบอันดีงามของสังคม

5. นิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในหลายๆ ด้าน เช่น ลักษณะของสังคม วิถีชีวิตของบุคคลในสังคม ตลอดจนประเพณี ค่านิยมและความเชื่อ เป็นต้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะปรากฏในนิทานเสมอ ถ้าผู้ฟังหรืออ่านนิทานได้รู้จักการสังเกต วิเคราะห์นิทานเหล่านั้นก็จะทำให้เกิดความเข้าใจในสภาพวิถีชีวิตของประชาชน ในท้องถิ่นต่างๆ อย่างแท้จริง นิทานเปรียบเสมือนกระจกเงาบานใหญ่ที่ช่วยให้ส่องให้เห็นตนเองว่าเป็นอย่างไร นิทานจึงเป็นสิ่งที่มีความค่าอย่างหนึ่ง

สรุปว่า นิทานคือเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา ซึ่งมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนเนื่องจากมีคติสอนใจสอดแทรกในเนื้อเรื่อง ซึ่งการนำหนังสือนิทานมาใช้ประกอบการสอนจะช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียน เพราะหนังสือนิทานมีภาพประกอบการเล่าเรื่อง สีสันสดใสสวยงามเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ซึ่งเป็นสื่อที่ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

5.3.4 คุณค่าของนิทานพื้นบ้าน

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2545 : 7) ให้สรุปคุณค่าของนิทานพื้นบ้านดังนี้

1. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. กระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว
3. นิทานให้การศึกษาและจินตนาการ
4. นิทานให้ข้อคิดและคติเตือนใจ
5. นิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตหลายๆด้าน

โชติ ศรีสุวรรณ (2546: 23-24) กล่าวถึงคุณค่าประโยชน์ของนิทานพื้นบ้านไว้ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้านให้ข้อคิด คุณธรรม จริยธรรม การอยู่ร่วมกันในสังคม ช่วยชี้แนะ ว่าสิ่งใดควรทำ และสิ่งใดไม่ควรทำ
2. เกิดประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามให้กับสังคม
3. ก่อให้เกิดความคิดที่หลากหลาย
4. ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน เกิดความรักความอบอุ่น มีความเข้าใจกันในสังคม

5. ช่วยสืบทอดวัฒนธรรมทางภาษา

จะเห็นได้ว่านิทานพื้นบ้านเป็นสมบัติอันมีค่าของชาติที่ควรอนุรักษ์ไว้ต่อไป เพื่อสืบสายไว้เป็นสื่อสำหรับให้คติสอนใจ ข้อคิด ค่านิยมที่ดี ขนบธรรมเนียมประเพณี และเพื่อความบันเทิงจิตใจมนุษย์ชาติอันเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านและการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ปรากฏว่ามีผู้ที่ทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้

กฤษณา สันตือริย์ (2551) ได้พัฒนาการอ่านและการเขียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านและเขียนของชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์ ศึกษาผลงานของการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง "ภาพปนอักษรชุดนิทานอีสป" กลุ่มทักษะสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการสอนซ่อมเสริม ผลการศึกษา พบว่า ผลการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมเรื่อง "ภาพปนอักษรชุดนิทานอีสป" พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมโดยทำแบบฝึกหัดถูกต้อง ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 80 ขึ้นไป) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังสอนซ่อมเสริมเรื่อง "ภาพปนอักษรชุดนิทานอีสป" โดยใช้แบบทดสอบ 1 ฉบับ ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังซ่อมเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นเอง หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซ่อมเสริมเรื่อง "ภาพปนอักษรชุดนิทานอีสป" แล้ว ทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องคำศัพท์ การใช้ภาษา การอ่าน การเขียน และอธิบายความหมายของคำ เพิ่มมากขึ้น

กาญจนาวดี เหิรมง (2548) ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาแผนการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาไทย เรื่องมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า หนังสือทั้ง 9 เรื่อง ได้แก่ เที๋วงานบั้งไฟ บุญคุณลาน สงกรานต์บ้านนา วันออกพรรษา กลุ่ินสามัคคี บุญข้าวจี๋ แห่เทียนพรรษา บุญพะหวัด และบุญข้าวประดับดิน สามารถพัฒนาทักษะด้านการฟัง การดู การอ่าน และการเขียน ของนักเรียนบ้าน โพนงาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 มีประสิทธิภาพมากขึ้น นักเรียนสามารถทำคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ คิดเป็นร้อยละ 81.33 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด

ชูจิต วรเชษฐ์ (2548) ทำวิจัย เรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า

คะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 14.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 25.89 หลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 21.79 คิดเป็นร้อยละ 77.82 เมื่อนำผลคะแนนจากการทดสอบมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเฉลี่ยสูงขึ้น

ทรงสมร สุธรรมวรวิทย์ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง “ร้องเล่นให้เพลินใจ” แล้วทำการประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยหนังสือที่สร้างขึ้นเป็นคำบรรยายประกอบภาพระบายสี ขนาด 8 ยก แนวตั้ง จำนวน 31 หน้า เนื้อเรื่องเกี่ยวกับการเล่นที่มีบทร้องในชีวิตประจำวัน ที่ให้ความรู้สาระประโยชน์ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมผลปรากฏว่าหนังสือที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.53/80.80 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้

สมศรี รอดทอง (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง “สลุ่ยบ้านเรา” โดยหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบภาพประเภทสารคดี โดยใช้แนวการเขียนแบบบันเทิงคดีมีภาพประกอบเป็นภาพวาดสีเลียนแบบของจริงขนาด 8 หน้ายก เป็นหนังสือแนวตั้งจำนวน 50 หน้า ประกอบด้วยปกนอก ปกใน คำนำ สารบัญ และเนื้อเรื่องรวม 5 บท เนื้อเรื่องเป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ชีวิตความเป็นอยู่และสถานที่สำคัญของตำบลสลุย อำเภอบ้านฝาง จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน มีประสิทธิภาพ 83.08/85.50

สนธยา อะโน (2549) ได้สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ตำนานเวียงมะลิกา สำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก จำนวน 3 คน ได้ประเมินคุณค่าหนังสือในด้านเนื้อหา และด้านรูปเล่มอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.86 และ 4.73 ตามลำดับ

เอมอร ตั้งศุภกุล (2549) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านภาษาไทย เรื่อง ประเพณีบูชาอินทขิล สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระฤทธิย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า หนังสือมีคุณภาพดีมาก ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เนื้อเรื่อง การนำเสนอเนื้อหา การใช้ภาพประกอบอยู่ในระดับดีมาก และการใช้ภาษาอยู่ในระดับดี

อรุณี จิรมหาศาล (2550) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบการเรียนประกอบการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง “เที่ยวเมืองสามชัย” มีประสิทธิภาพ 80.44/80.20 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดเมื่อเรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง “เที่ยวเมืองสามชัย” ทั้ง 6 คิดเป็นร้อยละ 80.44 และคะแนนเฉลี่ย

หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.20 แสดงว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้ง คือ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

6. การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม จังหวัดนครสวรรค์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การกำหนดลักษณะและโครงสร้างของหนังสือ
2. การสร้างและพัฒนาหนังสือ

6.1 การกำหนดลักษณะและโครงสร้างของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้น คือ หนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์เน้นให้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน โดยกำหนดลักษณะและโครงสร้างหนังสือ ดังนี้

6.1.1 ลักษณะหนังสือ

ผู้ศึกษาได้กำหนดลักษณะหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ ดังนี้

- 1) กลุ่มผู้อ่านหนังสือคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นเด็กอายุประมาณ 9 ปี
- 2) แนวการเขียนเป็นงานเขียนประเภทนิทานพื้นบ้านสำหรับเด็ก ที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสารนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ และนำมาเรียบเรียงใหม่ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านหนังสือคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีภาพสีประกอบ และมีคำถามท้ายเรื่อง
- 3) นิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่
 - (1) กลิ้งหินชิงนาง
 - (2) ดงแม่นางเมือง
 - (3) โบสถ์เทวดาสร้าง
 - (4) ไอ้ต่างเกยไชย
 - (5) อภินิหารหลวงพ่อนาค
 - (6) เขากบ
 - (7) กฏแห่งกรรม
 - (8) โองวิเศษ

4) เนื้อหาเป็นเรื่องนิทานประจำถิ่น มีเนื้อเรื่องเกี่ยวข้องกับ หรือ เป็นการอธิบายความเป็นมาของสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นนครสวรรค์ คือสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติ ได้แก่ หิน ล้ำธาร และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเนื่องในพระพุทธศาสนา ได้แก่ โบสถ์ วัด สถานที่ มีเรื่องราวเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของวิเศษ และคตินิยมเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม

5) รูปเล่มหนังสือมีขนาดสิบหกหน้ายก (ขนาดกลาง) 14.6x21 ซม. ในแนวตั้ง

6.1.2 โครงสร้างเรื่อง

โครงสร้างของเนื้อหาประกอบด้วย ลักษณะเนื้อหา การวางเค้าโครงเรื่อง ภาพประกอบ กิจกรรมท้ายเรื่อง ดังนี้

- 1) ลักษณะเนื้อหา ผู้ศึกษาเลือกเรื่องโดยพิจารณาจากความสนใจในการอ่านของเด็กวัย 8-9 ขวบ เด็กในวัยนี้ชอบอ่านนิทาน เทพนิยาย เช่น นิทานพื้นบ้าน นิทาน คำกลอน หรือ นิทานที่แต่งขึ้นใหม่
- 2) การวางโครงเรื่อง
- 3) ภาพประกอบ เป็นภาพวาดที่มีความ

6.2 การสร้างและพัฒนาคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การสร้างและพัฒนาคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วางไว้ และเพื่อปรับปรุงคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นในการสร้างและพัฒนาคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

6.2.1 การสร้างหนังสือ

- 1) ศึกษาจิตวิทยาเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็กแต่ละวัย โดยเฉพาะ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
- 2) ศึกษาหลักสูตร และวิเคราะห์เนื้อหา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งว่าด้วยการรวบรวมนิทานพื้นบ้านในท้องถิ่น อย่างเห็นคุณค่านำมาเขียนหรือเล่า กรมวิชาการ (2546: 47) ทำให้ได้ขอบข่ายของเนื้อหาสาระที่เหมาะสมและสัมพันธ์กันตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3)

การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1

(1) การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความและบทร้อยกรองง่ายๆ ที่ ประกอบด้วย คำพื้นฐานไม่น้อยกว่า 1,200 คำ รวมทั้งคำที่เรียนรู้

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย คำที่มีตัวการ์ตูน คำที่มี รร คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ ออกเสียง คำพ้อง และคำอื่นๆ เช่น คำที่ใช้ ๗ ฤ ฤ

(2) การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น นิทานหรือเรื่องเกี่ยวกับ ท้องถิ่น เรื่องเล่าสั้นๆ บทเพลงและบทร้อยกรอง บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ข่าวและ เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นและชุมชน

(3) การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น หนังสือที่นักเรียนสนใจและ เหมาะสมกับวัยหนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน

(4) การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ คำแนะนำต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ประกาศ ป้ายโฆษณาและคำขวัญ

(5) การอ่านข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ

(6) มารยาทในการอ่าน เช่น ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น ไม่เล่นกัน ขณะที่ย่าน ไม่ทำลายหนังสือ ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะโงกหน้าไปอ่านขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่าน

วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1

(1) วรรณคดี วรรณกรรม และเพลงพื้นบ้าน นิทานหรือเรื่องในท้องถิ่น เรื่องสั้นง่ายๆ ปริศนาคำทาย บทร้อยกรอง เพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก วรรณกรรมและวรรณคดี ในบทเรียนและตามความสนใจ

(2) การรวบรวมนิทานพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน และเพลงกล่อมเด็กเพื่อ ปลุกฝังความชื่นชมวัฒนธรรมท้องถิ่น

(3) ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า บทอาขยานตามที่ กำหนด บทร้อยกรองท้องถิ่น ตามความสนใจ

(4) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

(5) การนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

3) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านจาก เอกสาร ตำรา ความรู้จากอินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและ แนวทางในการจัดทำหนังสือ ให้เหมาะสมกับผู้อ่าน

4) ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย

5) เก็บรวบรวมข้อมูลและคัดเลือกนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ กลิ้งหินชิงนาง ดงแม่นางเมือง โบสถ์เทวดาสว่าง เขากบ ใ้อ่างเกษไชย

กฎแห่งกรรม โองวิเศษ อภินิหารหลวงพ่อนาค แล้วดำเนินการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยมีขั้นตอนดังนี้

(1) ศึกษาและวิเคราะห์จุดประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษาวิชาภาษาไทยแล้ววิเคราะห์จุดประสงค์เพื่อเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งจุดประสงค์เมื่อนักเรียนศึกษานิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 เรื่อง แล้วนักเรียนจะเกิดพฤติกรรมต่อไปนี้

- ก. บอกลักษณะของนิทานพื้นบ้านได้
- ข. บอกลักษณะของเรื่องในนิทานและวิธีถ่ายทอดนิทานได้
- ค. บอกชื่อนิทานพื้นบ้านประจำจังหวัดได้
- ง. จับใจความสำคัญจากนิทานที่อ่านได้
- จ. เล่านิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ที่อ่านได้
- ฉ. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ และขนบธรรมเนียมประเพณีจากเรื่องที่อ่านได้
- ช. บอกความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องและข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่านได้
- ซ. บอกลักษณะนิสัยตัวละครจากเรื่องที่อ่านได้
- ฌ. บอกแนวคิดที่สะท้อนให้เห็นความเชื่อจากจากเรื่องที่อ่านได้
- ญ. เผยแพร่นิทานพื้นบ้านได้

(2) วางโครงเรื่องในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งจากการศึกษาลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็กวัย 8-9 ประถมศึกษาปีที่ 3 เด็กวัยนี้อ่านหนังสือได้มากขึ้น ชอบอ่านนิทาน เทพนิยาย นิทานพื้นบ้าน นอกจากนี้ยังสนใจเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบฟังหรืออยากรู้เรื่องราวของเด็กอื่นในวัยเดียวกัน อยากรู้อยากเห็นว่าชีวิตความเป็นอยู่ของคนอื่นเป็นอย่างไร เหมือนกับตัวเองหรือไม่ ตัวละครควรมีลักษณะ โน้มน้าวจิตใจเด็กให้เกิดเจตคติที่ดีมีเมตตา กรุณา กล้าหาญ

(3) เรียบเรียงเนื้อเรื่องเป็นร้อยแก้ว โดยอาศัยเทคนิคการเล่าเรื่อง (story telling) ประสมกับบทสนทนาของตัวละคร ตามความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ใช้ภาษาง่ายๆ กระชับรัดกุม ใช้ประโยคไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องรวดเร็ว และรักษาเค้าโครงเรื่องเดิมไว้

(4) ขนาดตัวหนังสือตัวหนังสือโต ชัดเจน เหมาะสมกับสายตาของเด็กวัยนี้โดยทั่วไปใช้ขนาดตัวอักษร 20-24 พอยต์ ผู้ศึกษาเลือกใช้ขนาด 24 พอยต์

(5) ลักษณะรูปเล่ม จัดเป็นรูปเล่มตามแนวดิ่ง ขนาด กว้าง 14.6 เซนติเมตร ยาว 21 เซนติเมตร

(6) ลักษณะภาพเป็นภาพวาดเหมือนจริงและภาพในจินตนาการ

(7) กิจกรรมทำเรื่อง

(8) การพิสูจน์ตัวอักษรหรือการตรวจทานต้นฉบับ เพื่อให้ถูกต้องในด้านตัวสะกด การันต์ การเว้นวรรคตอน ย่อหน้า การเรียงหน้า ตลอดจนการจัดภาพประกอบ

(9) เสนอเนื้อหาแบบบรรยายภาพประกอบ ตามลำดับโครงเรื่อง ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และความเหมาะสมของภาพประกอบ

วัตถุประสงค์ของหนังสือ เพื่อให้ผู้อ่าน

(1) มีความเพลิดเพลิน มีทักษะด้านการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

(2) ฝึกฝนทักษะการอ่าน อ่านคล่อง อ่านเร็ว เข้าใจถ้อยคำ สำนวน และเนื้อเรื่องที่อ่าน

(3) นำข้อคิดและคุณค่าที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริง

6.2.2 การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพของหนังสือ

การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น มีกระบวนการดังต่อไปนี้

1) การสร้างแบบประเมินคุณภาพหนังสือ

จัดทำแบบประเมินทั้ง 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของหนังสือ เป็นแบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนประเมิน เป็นแบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ

2) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

นำหนังสือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแต่งหนังสือสำหรับเด็ก ด้านการใช้ภาษา ด้านเนื้อหา และด้านวัตถุประสงค์ประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจแก้ไขดูความถูกต้องของหนังสือในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ภาพประกอบ และการจัดรูปเล่ม ซึ่งข้อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

(1) ด้านการใช้ภาษา ตัดคำที่ใช้ซ้ำๆ กันออก ควรใช้คำให้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

(2) ด้านภาพประกอบ ควรเพิ่มรายละเอียดของภาพให้มากขึ้นและปรับปรุงสีสันทันให้เข้มข้น

(3) การจัดรูปเล่ม ทำรูปเล่มให้แข็งแรงขึ้นโดยทำเป็นปกแข็งและหุ้มปกพลาสติกและเพิ่มสีสันให้สดใสสวยงาม

3) การนำหนังสือมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

นำหนังสือมาปรับปรุงเพื่อจัดทำเป็นหนังสือที่สมบูรณ์ โดยปรับปรุงดังนี้

(1) ปรับปรุงภาษาที่เป็นคำซ้ำซ้อน เช่น “ความงามของพระนางเป็นที่เลื่องลือระบือไกล” เป็น “ความงามของพระนางเป็นที่เลื่องลือ” จากเรื่อง ดงแม่นางเมือง

(2) ตัดคำฟุ่มเฟือยออกแต่ยังคงความหมายเดิม แก้ไขคำที่สะกดผิด ปรับการเว้นวรรคให้ถูกต้องและไม่พิมพ์ผิดคำ

(3) ด้านภาพประกอบ ได้เพิ่มรายละเอียดของภาพให้มากขึ้นและสีสันเข้มขึ้น

(4) จัดรูปเล่ม ทำรูปเล่มให้แข็งแรงขึ้นโดยทำเป็นปกแข็งและหุ้มปกพลาสติกและเพิ่มสีสันให้สดใสสวยงาม

4) การนำหนังสือที่แก้ไขปรับปรุงเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพ

นำหนังสือเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของหนังสือแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพของหนังสือจากผู้ทรงคุณวุฒิ คือ เกณฑ์การตัดสินจากคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

5) การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยใช้ข้อมูลจากนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือในขั้นนี้ เป็นการนำหนังสือไปทดลองให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 10 คน อ่าน เพื่อประเมินตามแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตรฐานค่า 3 ระดับ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพของหนังสือจากนักเรียน คือ เกณฑ์การตัดสินจากคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.00 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.5-2.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับน้อย

- 6) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ มีดังนี้
ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
N	แทน	จำนวนประชากร

6.2.3 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน
2. ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยนักเรียน 10 คน

ผลการตรวจสอบคุณภาพมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน

ปรากฏผลดังนี้

(1) ด้านรูปเล่มและการจัดรูปเล่ม มีความเห็นว่าด้านรูปเล่มสวยงาม ดึงดูดความสนใจ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ชื่อเรื่องน่าสนใจ ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก ขนาดรูปเล่มกะทัดรัดเปิดอ่านได้สะดวก โดยสรุปด้านรูปเล่มมีคะแนนเฉลี่ย 4.73

(2) ด้านสำนวนภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าด้านสำนวนภาษาใช้คำเหมาะสมกับวัย อ่านง่าย ไม่ซับซ้อน สื่อความหมายได้ชัดเจน เหมาะสมกับสติปัญญาความรู้ความสามารถของเด็ก ให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน โดยสรุป ด้านสำนวนภาษามีคะแนนเฉลี่ย 4.6

(3) ด้านเนื้อหา ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ด้านเนื้อหาของนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ กิ่งหินชิงนาง ดงแม่นางเมือง โปศัฏ์เทวดาสร้างไอ้ต่างเกยไซไซ ตำนานเขากบ อภินิหารหลวงพ่อนาค ภูแห่งกรรม โองวิเศษ ที่นำมาสร้างหนังสือ

นั้น ความยาวของแต่ละเรื่องมีความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก เนื้อเรื่องง่ายต่อการทำความเข้าใจ เนื้อหาสาระมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ผู้เรียนสามารถบอกเรื่องราวและใจความสำคัญของเรื่องได้ และคำถามท้ายเล่มเหมาะสมให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านได้ดี โดยสรุปแล้ว ด้านเนื้อหาของนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ โดยสรุป ด้านสำนวนภาษามีคะแนนเฉลี่ย 4.66

(4) ด้านภาพประกอบ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ภาพประกอบชัดเจนน่าสนใจ สื่อความได้ตรงและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง การจัดวางภาพมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องในแต่ละหน้า ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับวัยของเด็กและช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยสรุป ด้านภาพประกอบ มีคะแนนเฉลี่ย 4.46

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ ที่สร้างขึ้นนี้ เนื้อหาช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรม ความพอเพียง ความกตัญญูและความขยันหมั่นเพียร อดทนต่อความยากลำบาก ส่งเสริมจินตนาการในการเรียนรู้ด้านภาษาไทย เด็กตระหนักในคุณค่า เห็นความสำคัญ เกิดความภาคภูมิใจต่อวรรณกรรมพื้นบ้าน ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น และสามารถนำไปเป็นสื่อการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนได้อีกด้วย โดยสรุป ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีคะแนนเฉลี่ย 4.

จากการที่ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพหนังสือทุกด้าน สามารถสรุปคุณภาพหนังสือโดยรวมได้ว่า หนังสือมีคุณภาพและมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 4.64

2) ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยนักเรียน 10 คน

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านดำเนินการ โดยให้นักเรียนในกลุ่มเป้าหมายจำนวน 10 คน ตอบแบบประเมิน ปรากฏผลดังนี้

(1) ด้านรูปเล่มและการจัดรูปเล่ม นักเรียนมีความเห็นว่า ขนาดเล่มของหนังสือเหมาะสม ขนาด และรูปแบบตัวอักษรชัดเจนอ่านง่าย อยู่ในระดับมาก โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.6

(2) ด้านสำนวนภาษา นักเรียนมีความเห็นว่า สำนวนและภาษาอ่านง่าย ไม่ซับซ้อน สื่อความหมายได้ชัดเจน ใช้คำเหมาะสมกับฐานะบุคคล สถานที่เหตุการณ์ ภาษามีความยากง่าย เหมาะสมกับสติปัญญาความรู้ความสามารถของเด็ก และให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน อยู่ในระดับมาก โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.66

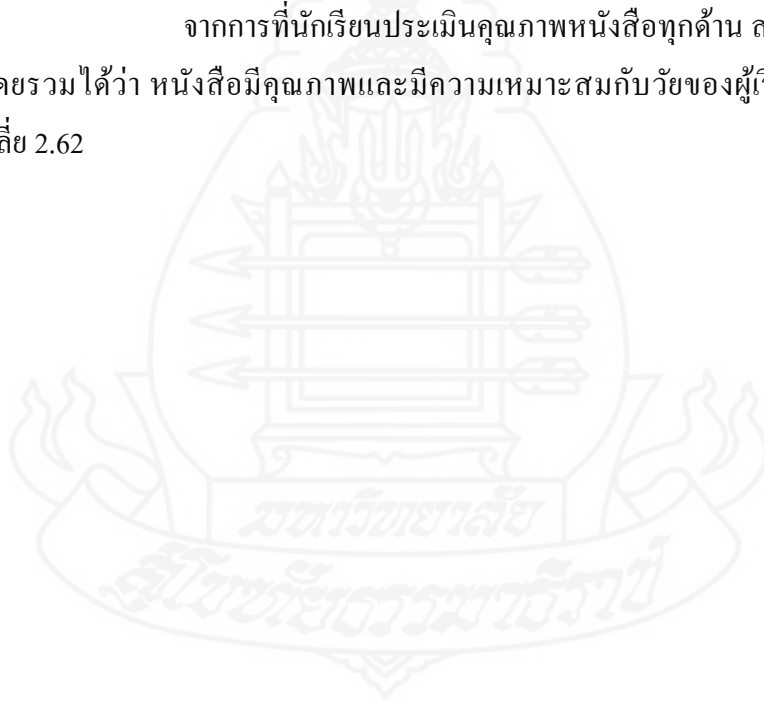
(3) ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อหาของนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ กลิ้งหินชิงนาง ดงแม่นางเมือง โบสถ์ทเวดาศร้าง ไร่ต่างเกษไชย

ตำนานเขากบ อภินิหารหลวงพ่อนาค กฎแห่งกรรม โองวพิเศษ ที่นำมาให้อ่านนั้น เนื้อเรื่องน่าสนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน เป็นไปตามลำดับขั้นตอน ไม่วกวน สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ คำถามท้ายบททำให้เข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น อยู่ในระดับมาก โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.55

(4) ด้านภาพประกอบ นักเรียนมีความเห็นว่าภาพสวยงามชัดเจน น่าสนใจ มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง การจัดวางภาพในแต่ละหน้ามีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ขนาดของภาพมีความเหมาะสม และช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ถ้าเพิ่มจำนวนของภาพให้มากขึ้นจะดีมาก อยู่ในระดับมาก โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.7

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อเรื่อง สอดแทรกคุณธรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นเรื่องใกล้ตัวและเป็นนิทานท้องถิ่น ของตนเอง อีกทั้งส่งเสริมจินตนาการในการเรียนรู้ด้านภาษาไทย ตระหนักในคุณค่า เห็น ความสำคัญ และเกิดความภาคภูมิใจต่อวรรณกรรมพื้นบ้าน และเมื่ออ่านจบแล้วทำให้อยากอ่าน หนังสือแบบนี้อีกมาก อยู่ในระดับมาก โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.62

จากการที่นักเรียนประเมินคุณภาพหนังสือทุกด้าน สามารถสรุปคุณภาพ หนังสือโดยรวมได้ว่า หนังสือมีคุณภาพและมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยมีค่าระดับ คะแนนเฉลี่ย 2.62

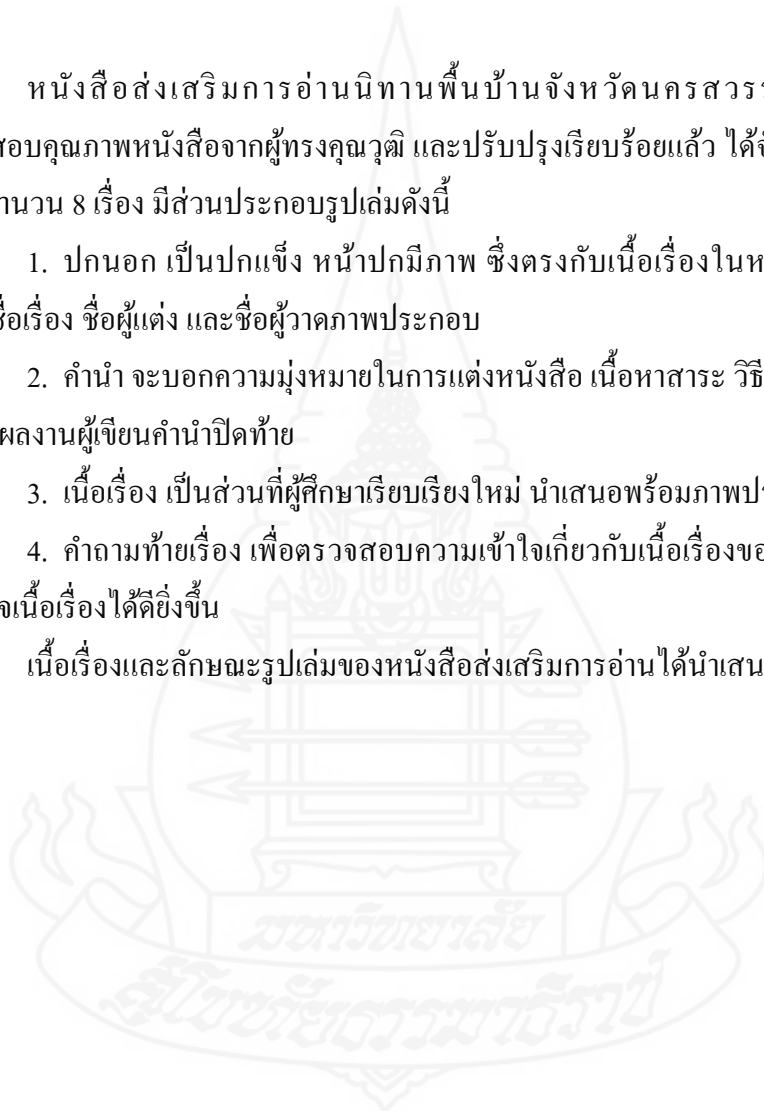

บทที่ 2

หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ที่สร้างขึ้นผ่านการตรวจสอบคุณภาพหนังสือจากผู้ทรงคุณวุฒิ และปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ได้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ จำนวน 8 เรื่อง มีส่วนประกอบรูปเล่มดังนี้

1. ปกนอก เป็นปกแข็ง หน้าปกมีภาพ ซึ่งตรงกับเนื้อเรื่องในหนังสือ ข้อความบนหน้าปกมีชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง และชื่อผู้วาดภาพประกอบ
 2. คำนำ จะบอกความมุ่งหมายในการแต่งหนังสือ เนื้อหาสาระ วิธีการนำเสนอ โดยลงชื่อเจ้าของผลงานผู้เขียนคำนำปิดท้าย
 3. เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่ผู้ศึกษาเรียบเรียงใหม่ นำเสนอพร้อมภาพประกอบ
 4. คำถามท้ายเรื่อง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของผู้อ่าน และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น
- เนื้อเรื่องและลักษณะรูปเล่มของหนังสือส่งเสริมการอ่านได้นำเสนอ ดังต่อไปนี้

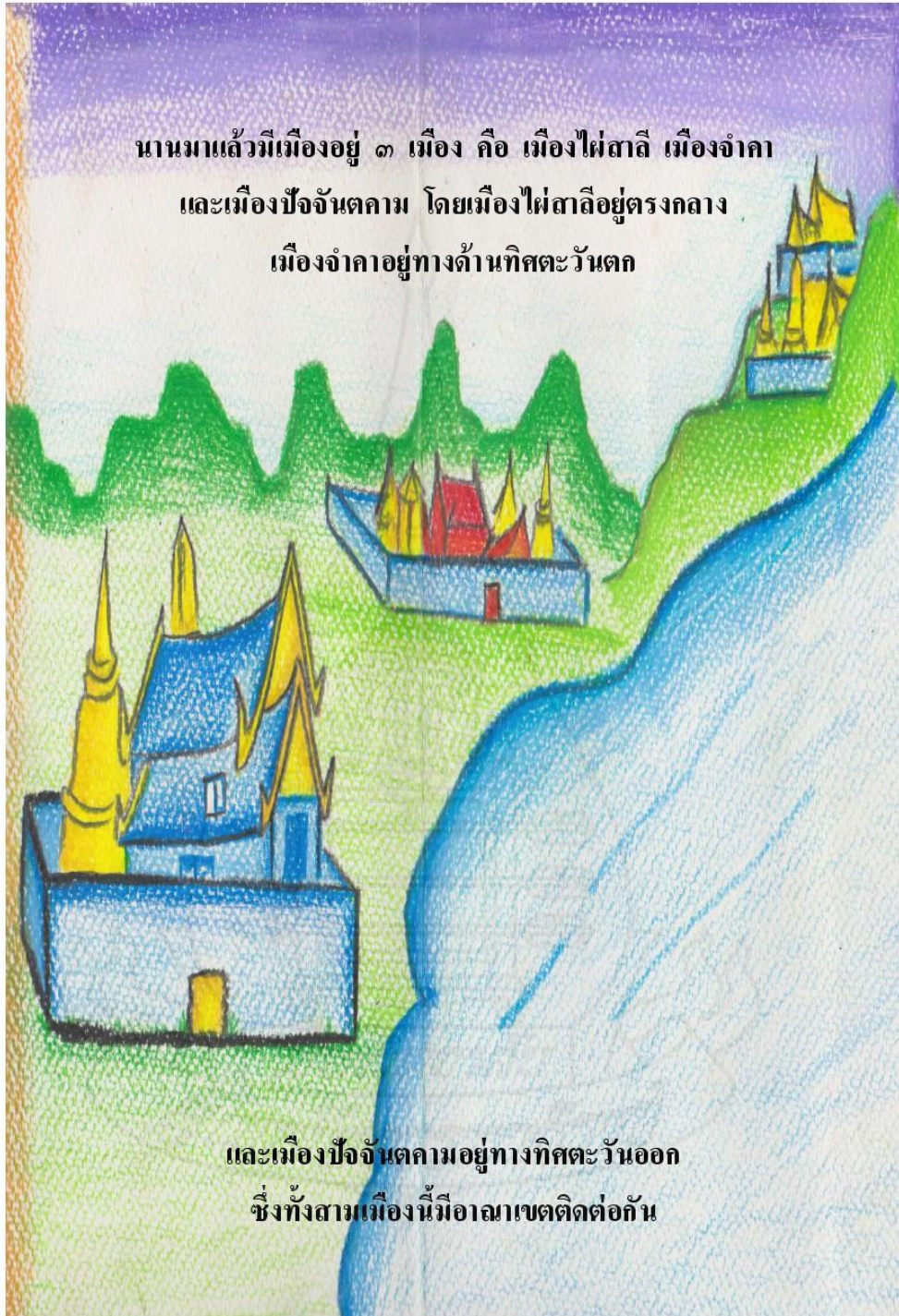
คำนำ

หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ เรื่อง *กลิ้งหินชิงนาง* เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ หนังสือเล่มนี้เป็นประเภทร้อยแก้วแทรกความรู้ ความคิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านตัวละคร โดยการอ่านเรื่องราวที่มีอยู่ในท้องถิ่นของนักเรียน และเพื่อสร้างความตระหนักให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน นักเรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและใฝ่เรียนรู้

จุฬาลักษณ์ ถัทธิตกุล

นานมาแล้วมีเมืองอยู่ ๓ เมือง คือ เมืองไผ่ตาลี เมืองจำคา
และเมืองป้อจันตคาม โดยเมืองไผ่ตาลีอยู่ตรงกลาง
เมืองจำคาอยู่ทางด้านทิศตะวันตก

และเมืองป้อจันตคามอยู่ทางทิศตะวันออก
ซึ่งทั้งสามเมืองนี้มีอาณาเขตติดต่อกัน

ท้าวไพศาลปกครองเมืองไผ่ตาลี มีมเหสีชื่อว่า สร้อยจำปา
และพระธิดาชื่อ สร้อยลัดดา ซึ่งมีพระสิริโฉมงดงามมาก

ท้าวปราสาทเงินปกครองเมืองจำลา มีพระโอรสชื่อ ปราสาททอง
และเมืองปัจจันตคาม มีพระโอรสชื่อ จิตกษม

เจ้าชายทั้งสองเมือง ต่างก็หมายปองพระธิดาร้อยลัดดา
ทำวโศกาลไม่กล้ายกพระธิดาให้แก่เจ้าชายองค์ใด

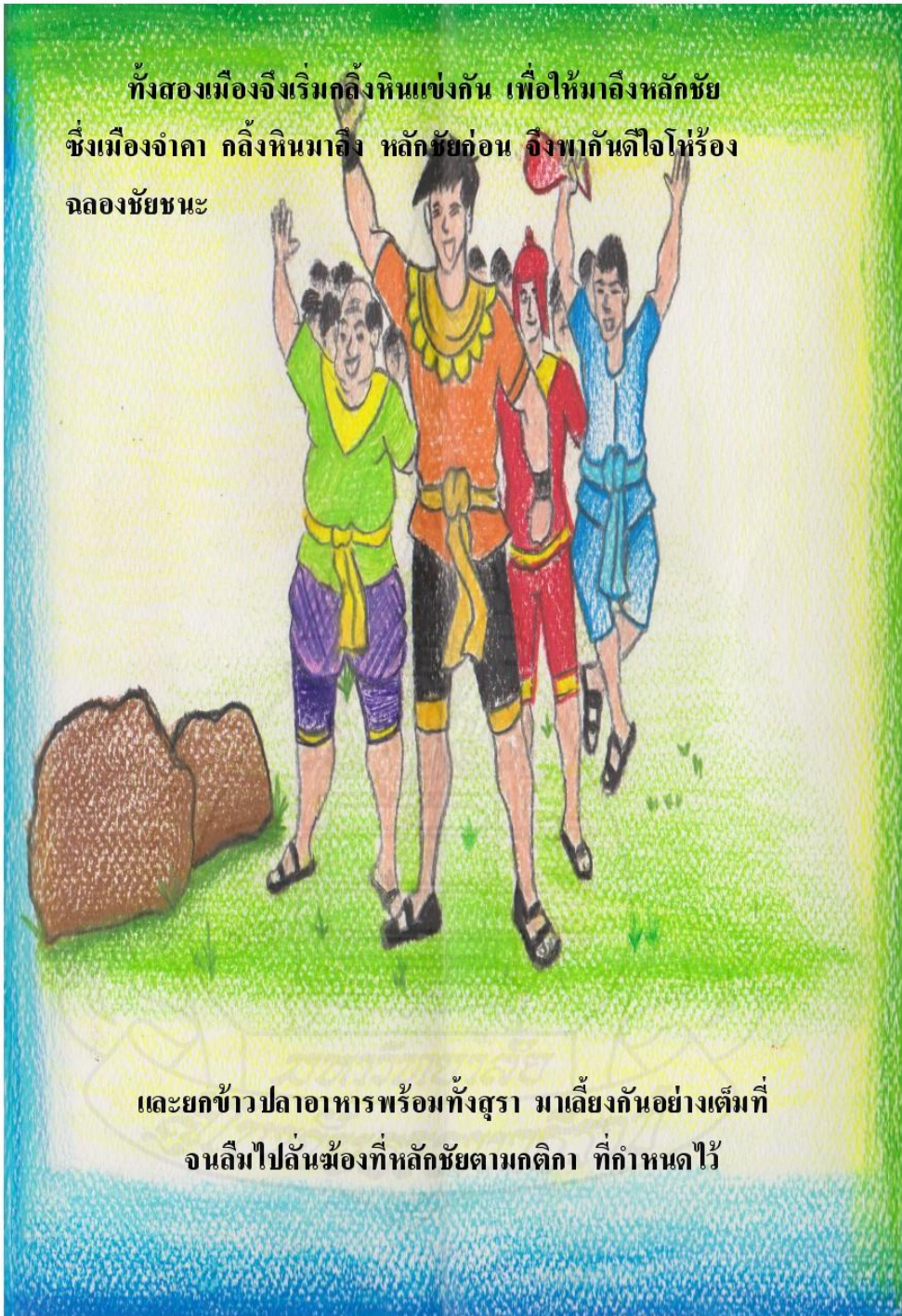
แต่พระธิดาทรงมีใจผูกสมัครักรักใคร่กับเจ้าชายประสาททอง
เกรงว่าจะเกิดศึกชิงนางกันขึ้น

จึงตกลงแข่งขันลี้ลับกัน ซึ่งกติกาคือ ให้นำลี้ลับ
หากฝ่ายใดลี้ลับมาถึงหลักชัยก่อน ก็ให้ไปเล่นเองที่หลักชัย

ออกจากเมืองของตนจนถึงหลักชัยที่อยู่กึ่งกลางเมืองทั้งสอง
จึงจะเป็นผู้ชนะและได้พระราชโอรสไปครองคู่

ทั้งสองเมืองจึงเริ่มกลิ้งหินแข่งกัน เพื่อให้มาถึงหลักชัย
ซึ่งเมืองจังกา กลิ้งหินมาถึง หลักชัยก่อน จึงพากันดีใจโห่ร้อง
ฉลองชัยชนะ

และยกข้าวปลาอาหารพร้อมทั้งสุรา มาเลี้ยงกันอย่างเต็มที่
จนลืมไปเล่นหม้อที่หลักชัยตามกติกา ที่กำหนดไว้

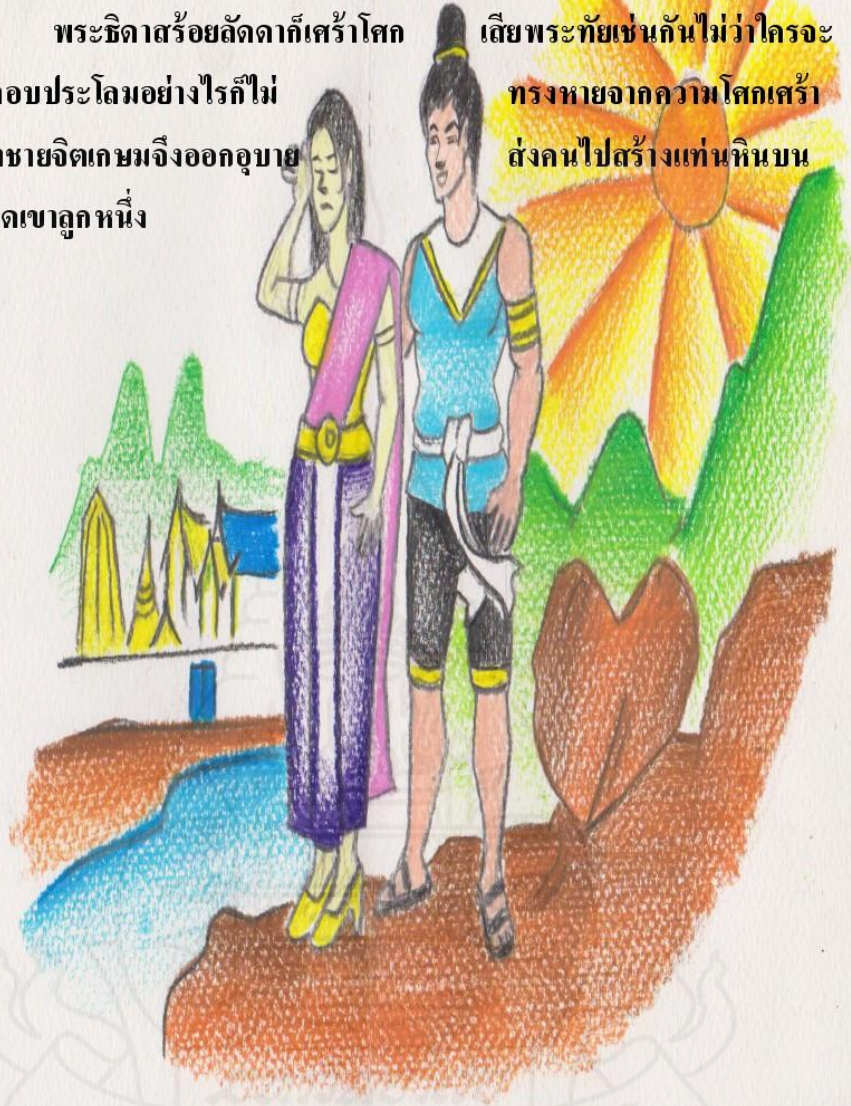
ฝ่ายเมืองปัจฉิมคามาถึงหีนมาถึงหลักชัย รีบตรงไปลั่นฆ้อง
จึงเป็นฝ่ายชนะเจ้าชายจิตเกษมจึงได้ครอบครองพระธิดาร้อยลัดดา

เจ้าชายปราสาททองจำต้องยอมรับในความพ่ายแพ้ของตน
จึงยกทัพกลับเมืองจำลาไปด้วยความโศกเศร้าเสียพระทัย

พระธิดาสร้อยลัดดาแก่เศรษฐีโศก
 ปลอดประโลมอย่างไรก็ไม่
 เจ้าชายจิตเกษมจึงออกอุบาย
 ยอดเขาลูกหนึ่ง

เสียดพระทัยเช่นกันไม่ว่าใครจะ
 ทรงหายจากความโศกเศร้า
 ส่งคนไปสร้างแท่นหินบน

พอรุ่งเช้าจึงพาพระธิดาสร้อยลัดดาขึ้นไปบนแท่นหินนั้น เพื่อปลอด
 ประโลมแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ เขาลูกนั้นจึงได้ชื่อว่า "เขาโลมนาง"

เจ้าชายจิตเกษมจึงพาพระธิดาสร้อยลัดดาขึ้นช้าง
ลงมาจากเขาเมื่อเดินทางมาถึงลำห้วยด้วนๆ
ที่เรียกกันว่า "ตะกุด"

นางจึงได้ตกลงรับรักเจ้าชาย ห้วยนี้จึงได้ชื่อว่า "ตะกุดนางยอม"

เจ้าชายจิตเกษมและพระธิดาสร้อยลัดดา จึงได้ครองคู่กัน
อย่างมีความสุขตลอดมา

แบบฝึกหัด

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตอบคำถาม

๑. ตัวละครสำคัญในเรื่องมีใครบ้าง
๒. ท้าวไพศาล มีนิสัยอย่างไร
๓. นักเรียนคิดว่าควรเอาอย่างเจ้าชายประสาททอง หรือไม่เพราะเหตุใด
๔. ถ้านักเรียนเป็นพระธิดาสร้อยลัดดาจะอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
๕. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากเรื่อง กลิ้งหินชิงนาง

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

เจ้าชายจิตเกษม เมืองจำคา ตะกูดนางขอม
เจ้าชายประสาททอง เมืองปัจจันตคาม

๑. มีเมืองอยู่ ๓ เมือง คือ เมืองไผ่สาตี เมืองจำคา และเมือง.....
๒. พระธิดาทรงมีใจผูกสม์ครรักใคร่กับ.....
๓.กลิ้งหินมาถึงหลักชัยก่อนจนลืมนำไปตั้งหม้อที่หลักชัยตามกติกา
๔.ได้ครอบครองพระธิดาสร้อยลัดดา
๕. พระธิดาสร้อยลัดดาได้รับรักเจ้าชายที่.....

คำนำ

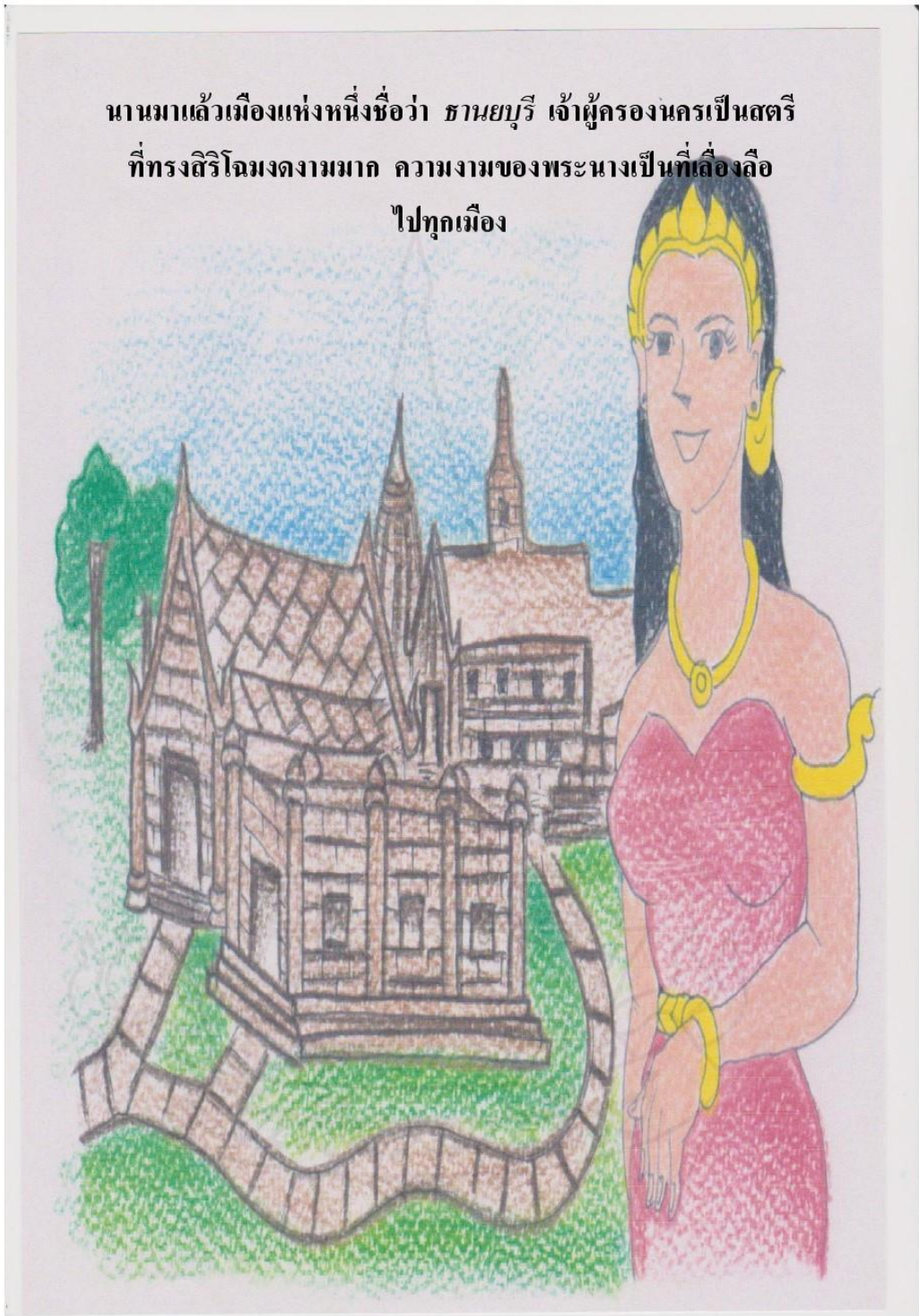
หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ เรื่อง *ดงแม่นางเมือง* เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หนังสือเล่มนี้เป็นประเภทร้อยแก้วแทรกความรู้ ความคิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านตัวละคร โดยการอ่านเรื่องราวที่มีอยู่ในท้องถิ่นของนักเรียน และเพื่อสร้างความตระหนักให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

นักเรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและใฝ่เรียนรู้

จุฬาลักษณ์ ลัทธิกุล

นานมาแล้วเมืองแห่งหนึ่งชื่อว่า **ชานยุรี** เจ้าผู้ครองนครเป็นสตรี
ที่ทรงสิริโฉมงดงามมาก ความงามของพระนางเป็นที่เลื่องลือ
ไปทุกเมือง

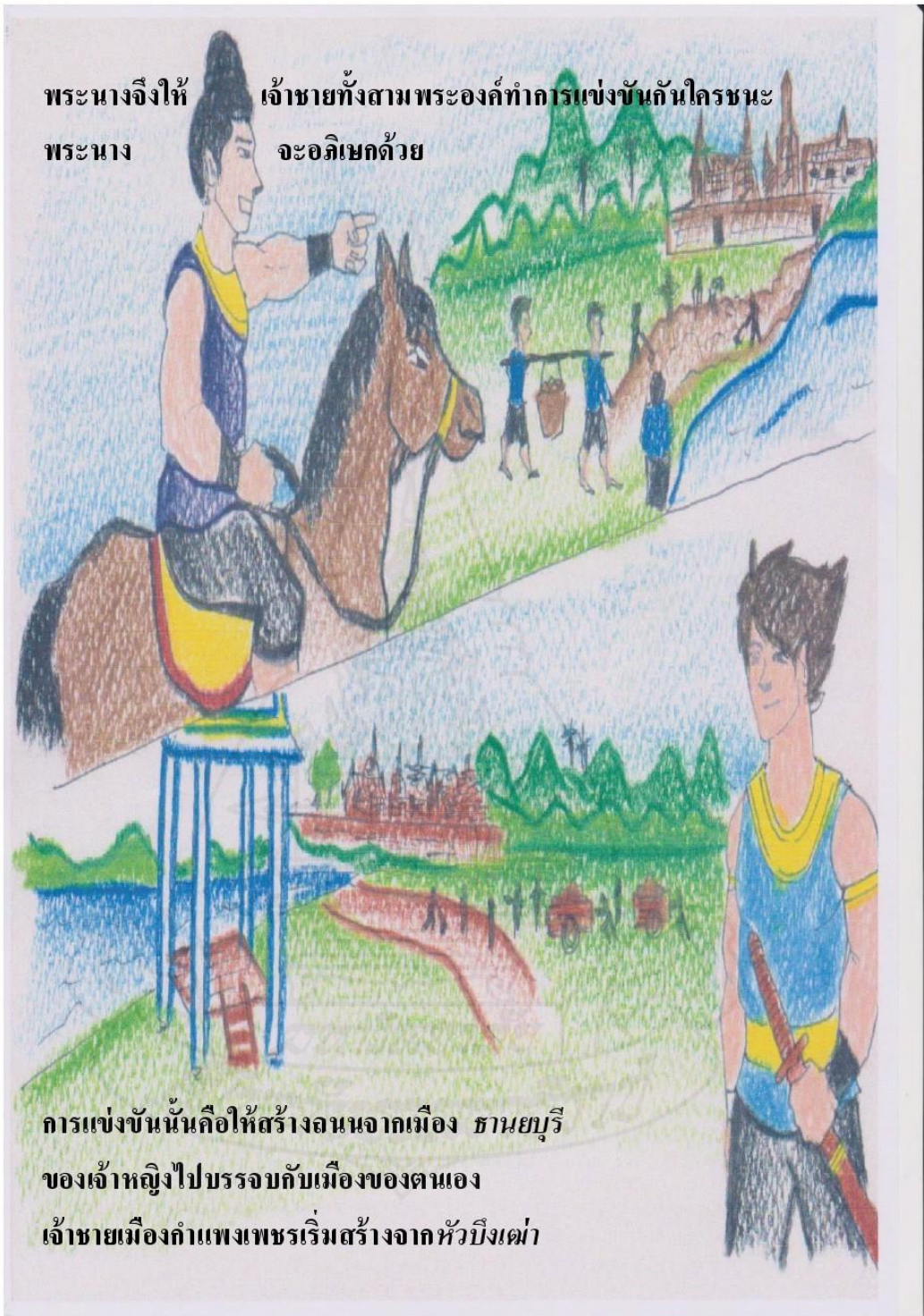

จนเป็นเหตุให้เจ้าชายต่างเมืองได้ฝันอยากจะอภิเษกกับพระนางกันทั้งสิ้นแต่
พระนางทรงทำเฉย ต่อมา มีเจ้าชายจากสามเมืองคือ เมืองทิจิตร
เมืองกำแพงเพชร และเมืองเพชรบูรณ์

ส่งเครื่องบรรณาการมาเจริญสัมพันธไมตรี และยกบ้านหมาก
มาคู่ขอพร้อม ๆ กัน เจ้าหญิงออกมาต้อนรับ ด้วยไมตรีจิต
แต่ไม่อาจจะ ตัดสินใจเลือกใครได้

พระนางจึงให้ เจ้าชายทั้งสามพระองค์ทำการแข่งขันกันใครชนะ
พระนาง จะอภิเษกด้วย

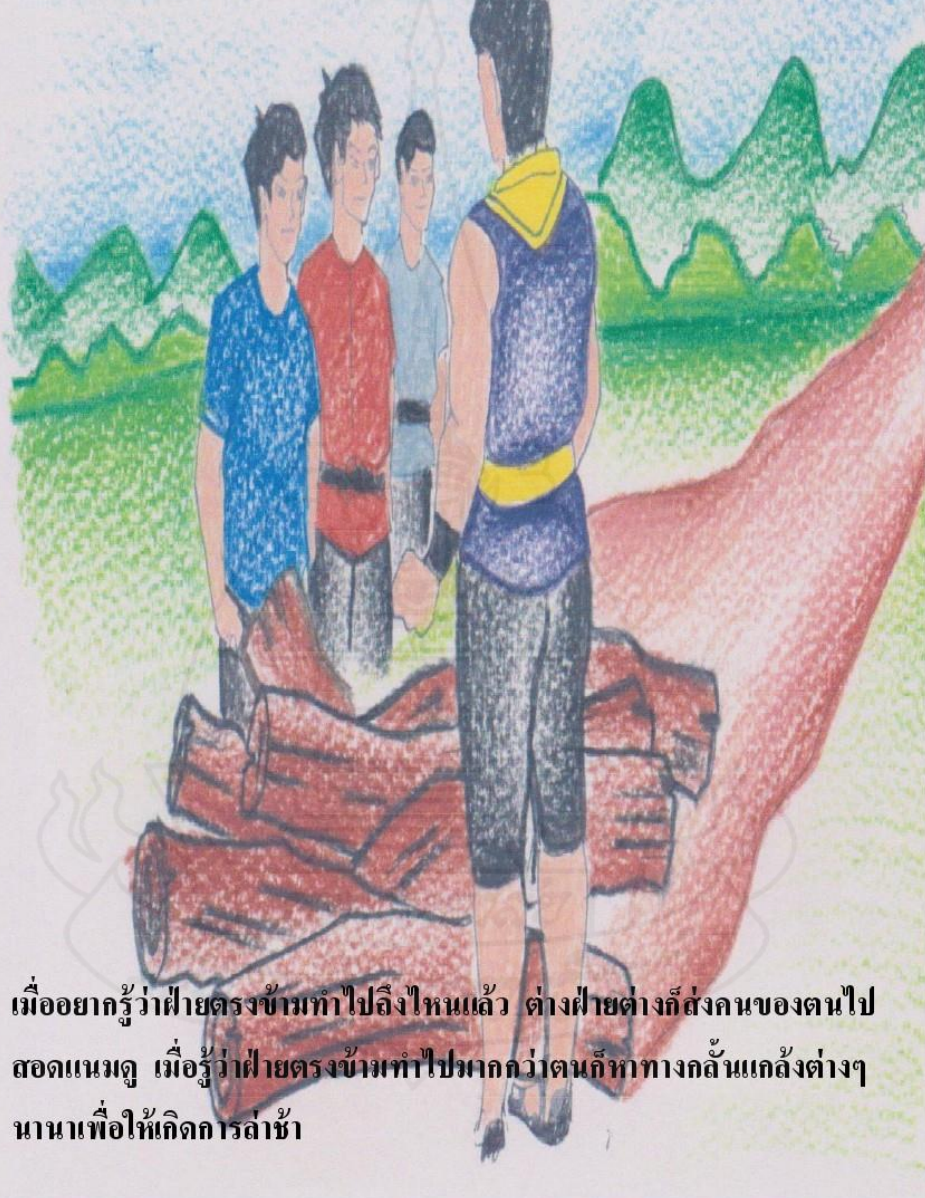
การแข่งขันนั้นคือให้สร้างถนนจากเมือง ชานยบุรี
ของเจ้าหญิงไปบรรจบกับเมืองของตนเอง
เจ้าชายเมืองกำแพงเพชรเริ่มสร้างจากหัวบึงเต่า

เจ้าชายเมืองพิจิตรเริ่มสร้างจาก ท่าเสาฟากบึงปลาหู เจ้าชายทั้งสองได้สั่งให้
ข้าราชการสร้างถนน โดยด่วนแต่ละฝ่ายสร้างกันอย่างระมัดระวังเพราะ
หวังจะได้เจ้าหญิงมาครอง

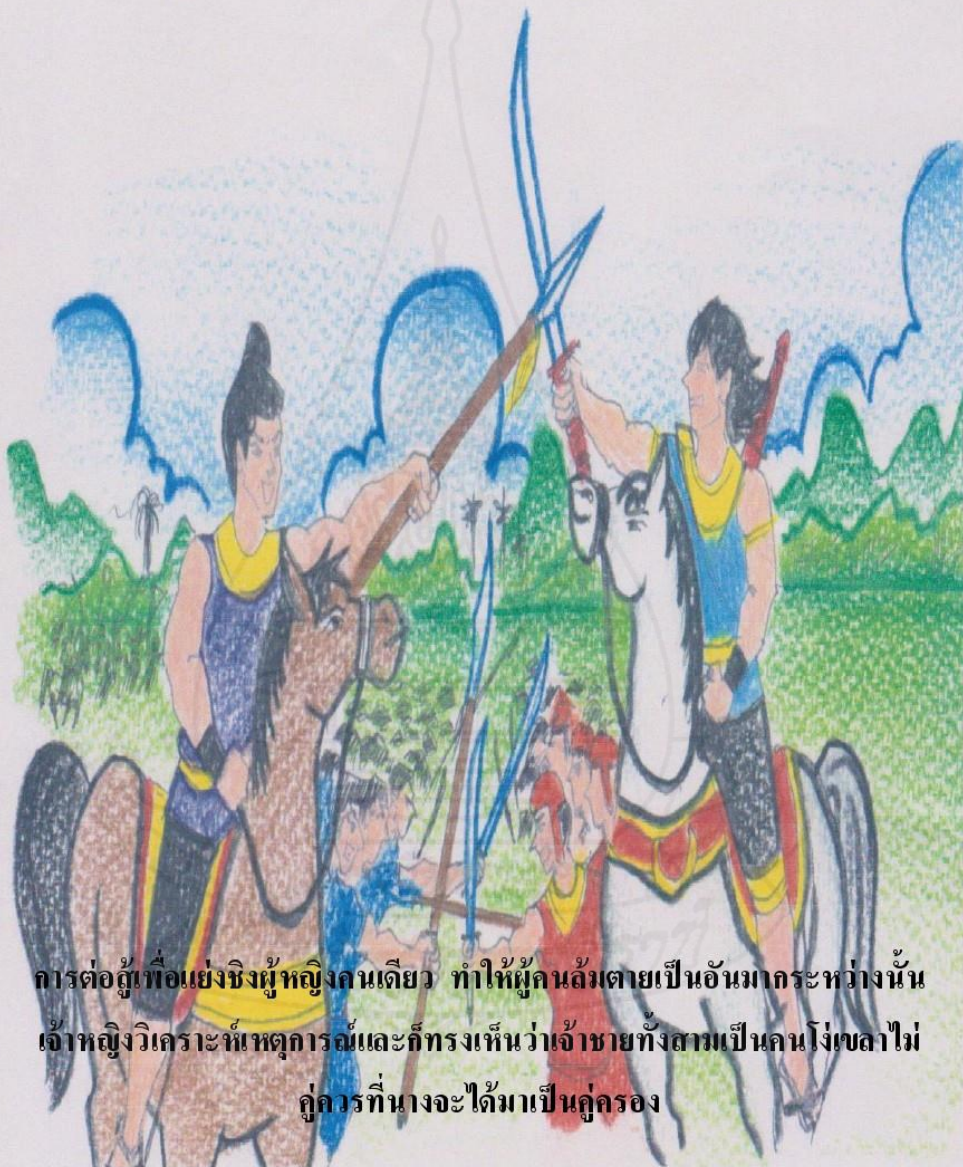
ฝ่ายเจ้าชายเมืองเพชรบูรณ์เริ่มทำทีหลัง พอทำไปได้สักพักก็รู้ว่าผู้ทั้งสอง
เมืองไม่ได้ จึงโมโหที่ตนจะต้องฝายท้ายแท้ จึงได้จัดการเวนนมและข้าวของ
ชั้นหมากที่เตรียมมาทอนกลาดเคลื่อน สถานที่ตรงนั้นก็ได้ชื่อว่าทุ่งขนมหมาก

เจ้าชายเมืองเพชรบูรณ์ไม่อ่อนกำลังกลับ ยังคงตั้งท่าดูเจ้าชายทั้งสองเมืองอีก
ต่อไป สำหรับเจ้าชายเมืองพิจิตรและเจ้าชายเมืองกำแพงเพชรยังคง
เดินหน้าสร้างถนนต่อไป

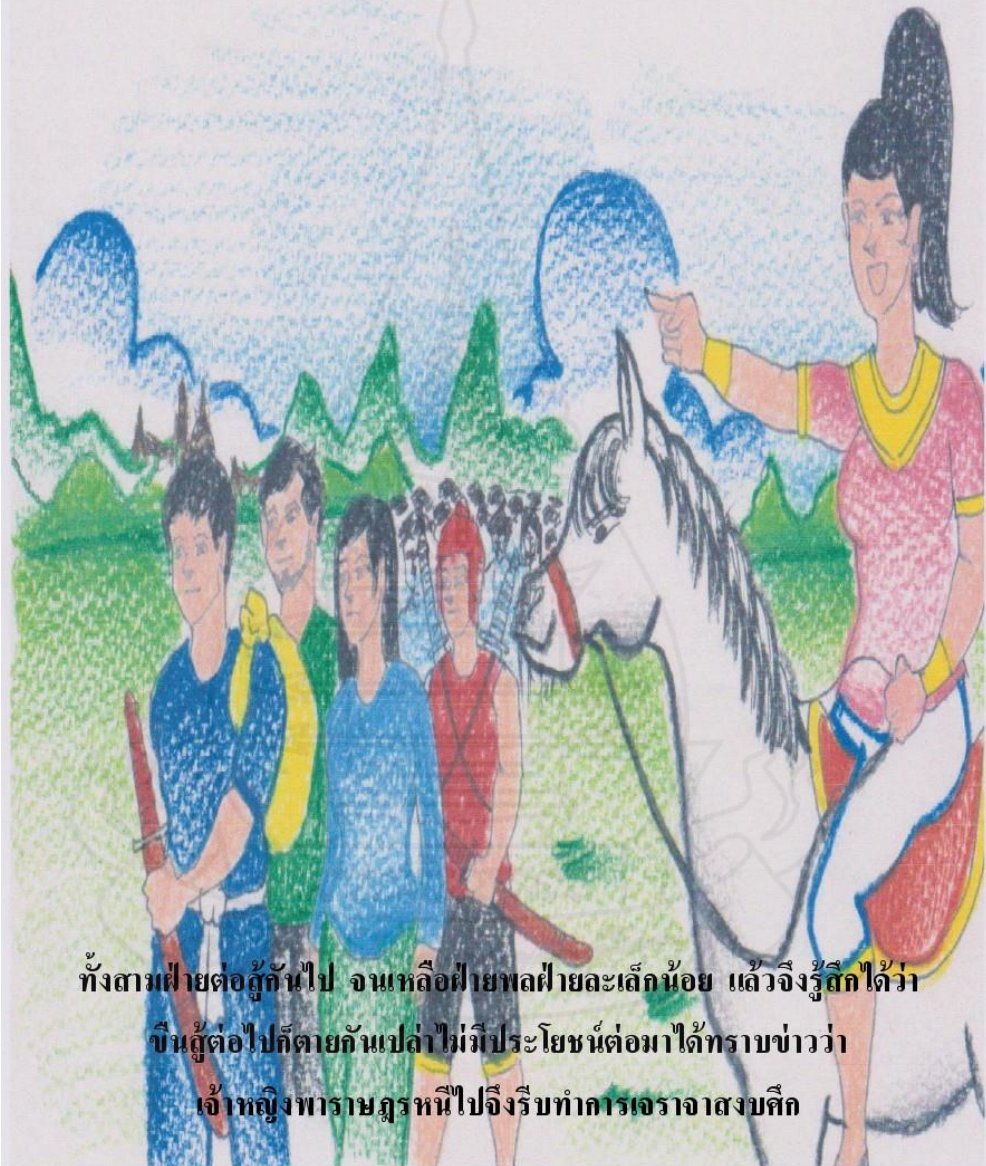
เมื่ออยากรู้ว่าฝ่ายตรงข้ามทำไปถึงไหนแล้ว ต่างฝ่ายต่างก็ส่งคนของตนไป
สอดแนมดู เมื่อรู้ว่าฝ่ายตรงข้ามทำไปมากกว่าตนก็หาทางกลับแกล้งต่างๆ
นานาเพื่อให้เกิดการล่าช้า

ในที่สุดเมื่ออดทนไม่ได้ ก็เกิดความโมโหโง่ท่าทอกันชกต่อยตบตีกันจากนั้นก็
เกิดเป็นสงครามย่อยๆ ระหว่างสองเมือง ทางด้านเจ้าเมืองเพชรบูรณ์หันไป
จึงสั่งข้าราชการเข้าไปสู้รบด้วย

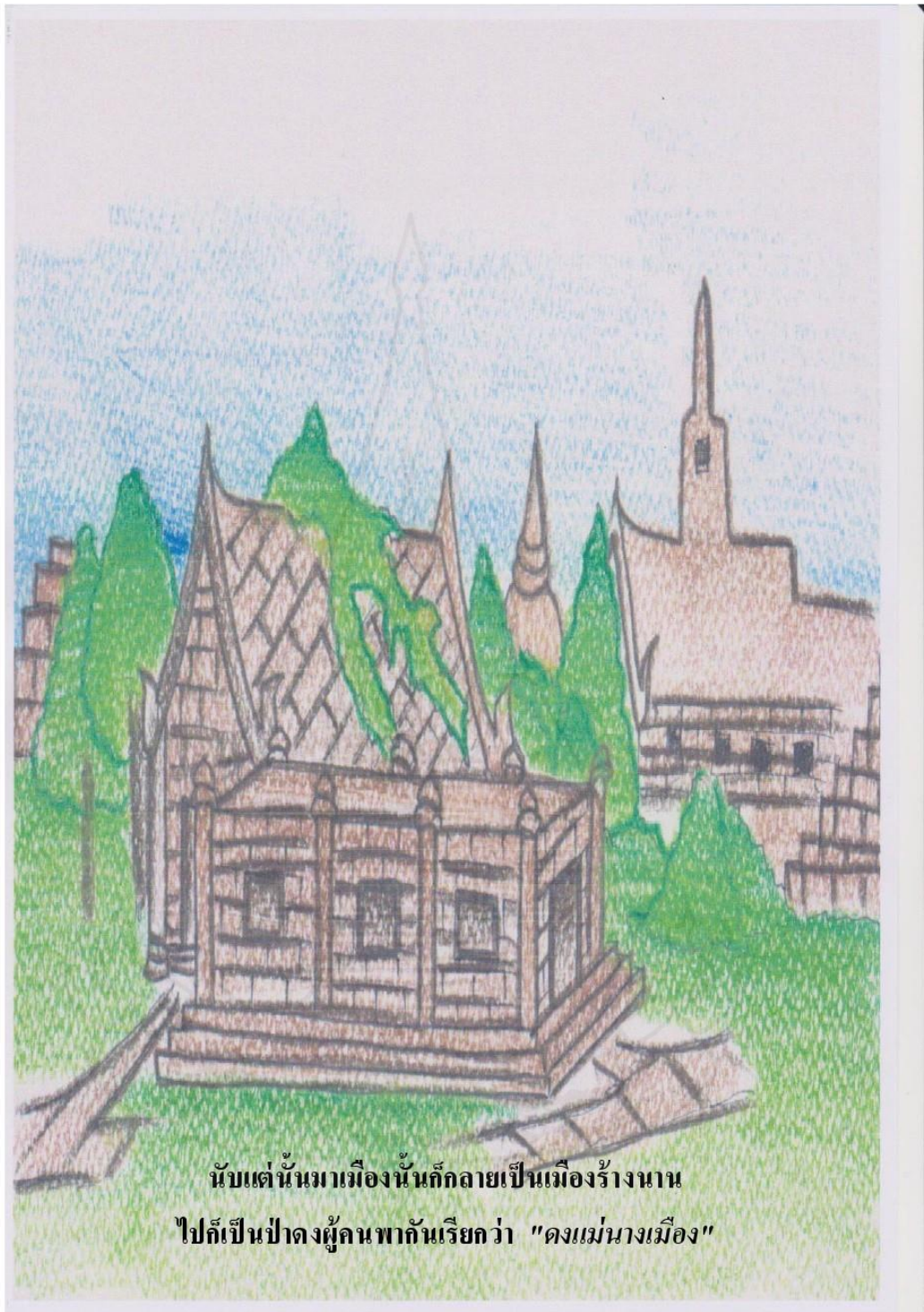

การต่อสู้เพื่อแย่งชิงผู้หญิงคนเดียว ทำให้ผู้คนล้มตายเป็นอันมากระหว่างนั้น
เจ้าหญิงวิเคราะห์ที่เหตุการณ์และก็ทรงเห็นว่าเจ้าชายทั้งสองเป็นคนโง่เขลาไม่
คู่ควรที่นางจะได้มาเป็นคู่ครอง

นางตัดสินใจไม่เลือกใครเลย และด้วยความเกรงกลัวว่าสงครามจะรุกรานไป
เมืองของตน จึงรีบอพยพราษฎรไปอยู่ที่อื่น โดยที่เจ้าชายทั้งสามไม่มีใครรู้
พระนางพาราษฎรไปพบที่แห่งหนึ่งซึ่งอุดมสมบูรณ์มาก

ทั้งสามฝ่ายต่อสู้กันไป จนเหลือฝ่ายพลฝ่ายละเล็กน้อย แล้วจึงรู้สึกได้ว่า
ปืนสูต้อัปก็ตายกันเปล่าไม่มีประโยชน์ต่อมาได้ทราบข่าวว่า
เจ้าหญิงพาราษฎรหนีไปจึงรีบทำการเจรจาสงบศึก

แบบฝึกหัด

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตอบคำถาม

๑. ตัวละครสำคัญในเรื่องมีใครบ้าง
๒. เจ้าชายองค์ใดเริ่มสร้างถนนก่อน และ เริ่มจากทิศทางใดของเมือง
๓. เจ้าชายเมืองใดเริ่มสร้างถนนที่หลังเมืองอื่น
๔. เจ้าหญิงเลือกเจ้าชายองค์ใด เพราะเหตุใด
๕. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากเรื่อง ดงแม่นางเมือง

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

ท่าเสา ฟากบึงปลาทุ ทุ้งขนมหมก ดงแม่นางเมือง
 ธานีบุรี หัวบึงเฒ่า

๑. เมืองแห่งหนึ่งชื่อว่า.....เจ้าผู้ครองนครเป็นสตรีที่ทรงสิริโฉม
 งดงามมาก
๒. เจ้าชายเมืองกำแพงเพชรเริ่มสร้างถนนจาก.....
๓. เจ้าชายเมืองพิศตรเริ่มสร้างถนนจาก.....
๔. สถานที่เจ้าชายเทพนมและข้าวของขันหมากที่เตรียมมาชื่อว่า.....
๕. เมืองที่กลายเป็นเมืองร้าง นานไปก็เป็นป่าดง ผู้คนเรียกว่า.....

คำนำ

หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ เรื่อง **โบสถ์
เทวดาสร้าง** เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน
ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านสำหรับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
๒๕๕๑ หนังสือเล่มนี้เป็นประเภทร้อยแก้วแทรกความรู้ ความคิด คุณลักษณะอัน
พึงประสงค์ผ่านตัวละคร โดยการอ่านเรื่องราวที่มีอยู่ในท้องถิ่นของนักเรียน และ
เพื่อสร้างความตระหนักให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

นักเรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด รวมทั้งเป็น
การส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและใฝ่เรียนรู้

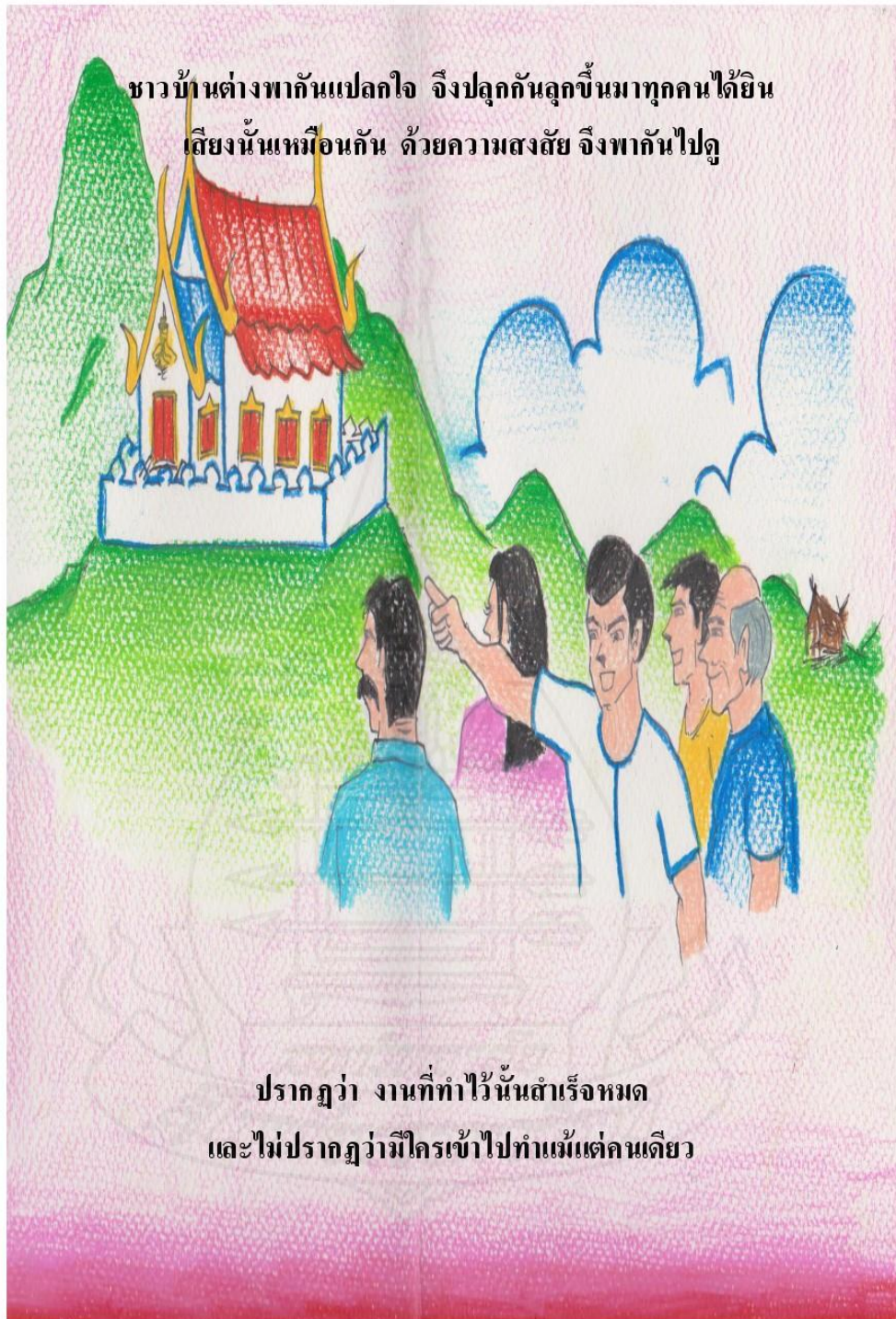
จุฬาลักษณ์ ภัททิกุล

ในอดีต เมื่อชาวบ้านเริ่มสร้างอุโบสถได้ติดตั้งเสาพร้อมเครื่องบน
ให้เป็นรูปโครงของอุโบสถ

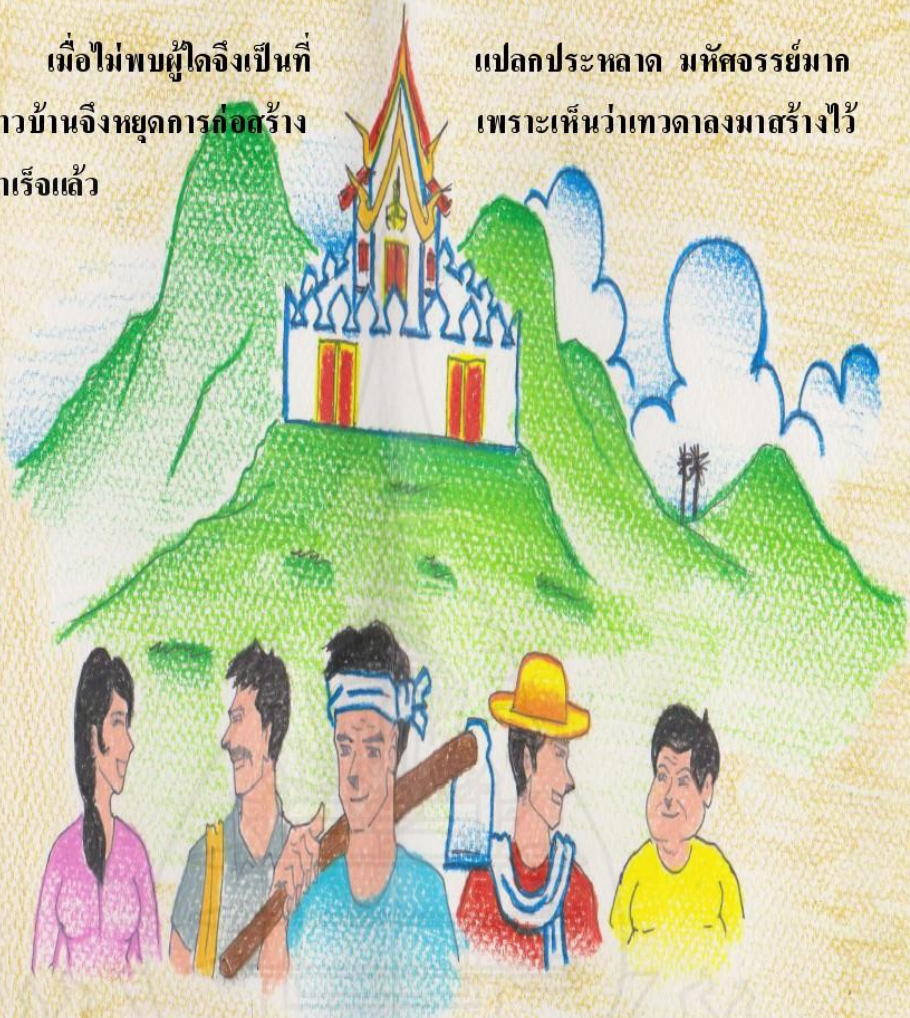

ตกลงกันก็ได้ยินเสียงมโหรีปี่พาทย์มีเสียงดังอีกทีก็กรรมกรรม
และมีแสงสว่าง ซึ่งสว่างไปทั่วบริเวณของเขา

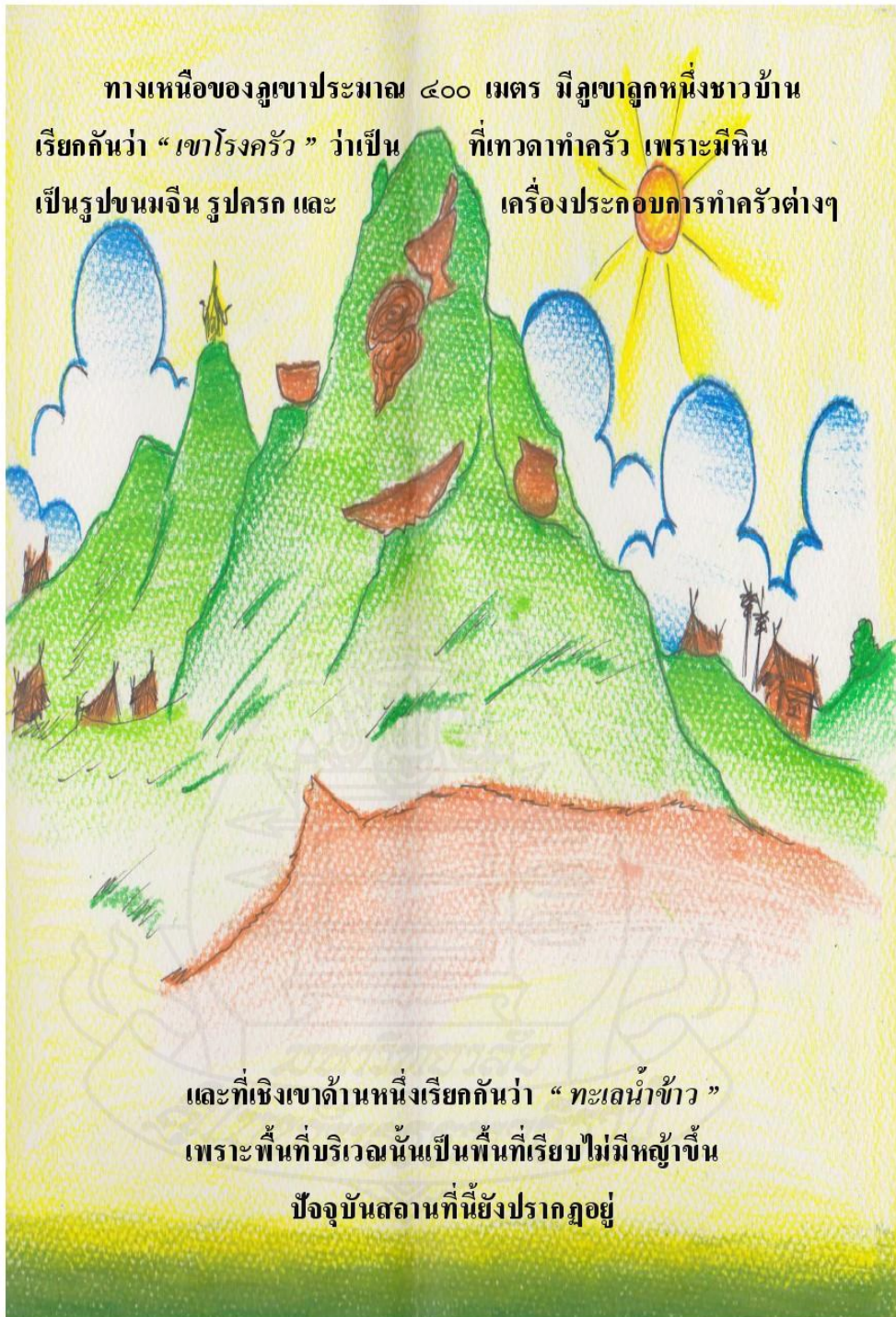
เมื่อไม่พบผู้ใดจึงเป็นที่
ชาวบ้านจึงหยุดการก่อสร้าง
ถ้าเสร็จแล้ว

แปลกประหลาด มหัศจรรย์มาก
เพราะเห็นว่าเทวดาลงมาสร้างไว้

แต่นั้นมา ชาวบ้านจึงเรียกโบสถ์ที่อยู่บนยอดเขา
นั้นว่า “โบสถ์เทวดาสร้าง”

ทางเหนือของภูเขาประมาณ ๔๐๐ เมตร มีภูเขาอีกหนึ่งชาวบ้าน
เรียกกันว่า “เขาโรงครัว” ว่าเป็น ที่เทวดาทำครัว เพราะมีหิน
เป็นรูปขมเหิน รูปครก และ เครื่องประกอบการทำครัวต่างๆ

และที่เชิงเขาด้านหนึ่งเรียกกันว่า “ทะเลน้ำข้าว”
เพราะพื้นที่บริเวณนั้นเป็นพื้นที่เรียบไม่มีหญ้าขึ้น
ปัจจุบันสถานที่นี้ยังปรากฏอยู่

แบบฝึกหัด

ตอนที่ ๑ ใต้เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก

ใต้เครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

- ๑. โบสถ์เทวดาสร้างอยู่ที่ จ.นครสวรรค์
- ๒. สถานที่เทวดาทำอาหารเรียกว่า “เขาโรงครัว”
- ๓. ชาวบ้านเชื่อว่าเทวดาสร้างโบสถ์ซึ่งเสร็จภายใน ๑ วัน
- ๔. เทวดาสร้างโบสถ์ตั้งกลางวันกลางคืน
- ๕. โบสถ์เทวดาสร้างอยู่ที่วัดจอมคีรีนาคพรต

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

เขาโรงครัว กลางคืน ทะเลน้ำข้าว
มโหรี เขาโรงครัว

- ๑. สถานที่ที่เทวดาประกอบอาหารเรียกว่า.....
- ๒. กลางคืนที่สร้างโบสถ์ชาวบ้านได้ยินเสียง.....
- ๓. โบสถ์เทวดาสร้างในเวลา.....
- ๔. บริเวณพื้นที่เรียบไม่มีหญ้าเราเรียกว่า.....
- ๕. ภูเขาที่หินรูปขนมนมจิ้น รูปครก เราเรียกว่า.....

คำนำ

หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ เรื่อง *ไอ้ด่างกย ไซย* เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้น เพื่อนำไปใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ใน กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านสำหรับชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หนังสือ เล่มนี้เป็นประเภทร้อยแก้วแทรกความรู้ ความคิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านตัว ละคร โดยการอ่านเรื่องราวที่มีอยู่ในท้องถิ่นของนักเรียน และเพื่อสร้างความ ตระหนักให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

นักเรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด รวมทั้งเป็น การส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและใฝ่เรียนรู้

จุฬาลักษณ์ ถัทธิตกุล

บริเวณเวียงน้ำใหญ่ที่ลำน้ำยมและลำน้ำน่านมาบรรจบกันนี้
ในอดีต เคยเป็นแหล่งชุมนุมของบรรดาจระเข้

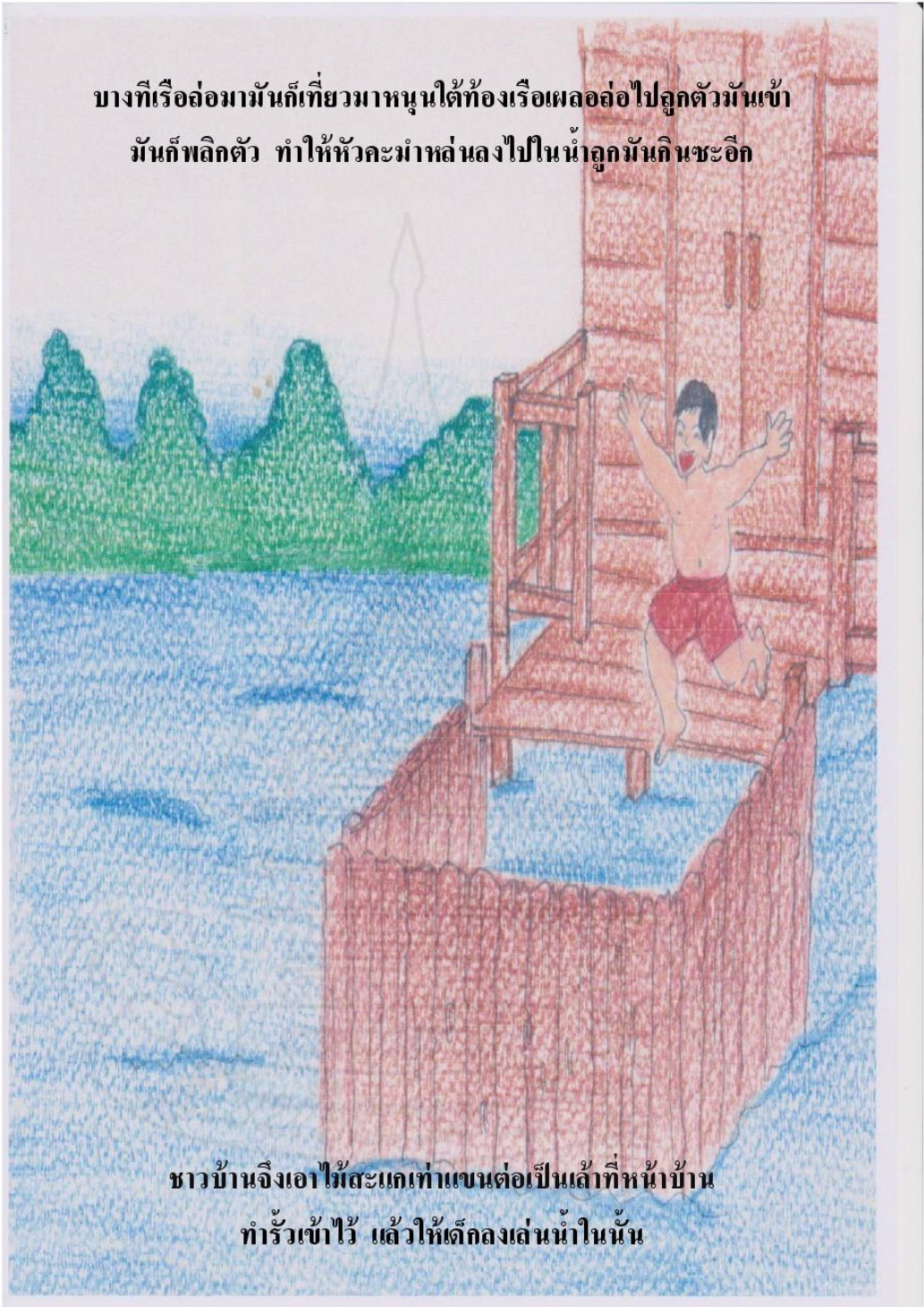
“ไ้อ่าง” จระเข้ที่เลื่องลือว่าเป็นจระเข้ที่ดุร้าย สร้างความหวาดกลัว
แก่ผู้คนเป็น จำนวนมาก อาศัยอยู่ในแม่น้ำแห่งนี้ด้วย

ครั้งหนึ่ง มีคนจีนไหหลำล่องเรือมา ส่งภาษาพูดคุยกัน
“ไอ้ต่าง” ลอยแพมาในน้ำ

คนจีนเห็น นี้ก็ว่าจระเข้ตายลอยน้ำมา เลยเอาล่อกำแหงดู
มันพลิกตัว จึงเกิดพลาดคะมำหล่นลงน้ำเลยถูกไอ้ต่างกิน
นี่คือความฉลาดของมันเค้าเรียกวิธีหลอกล่อ

บางทีเรือล่อมามันก็เที่ยวมาหนูได้ท้องเรือผลล่อไปถูกตัวมันเข้า
มันก็หลิกตัว ทำให้หัวคะมำหล่นลงไปใต้น้ำถูกมันกินซะอีก

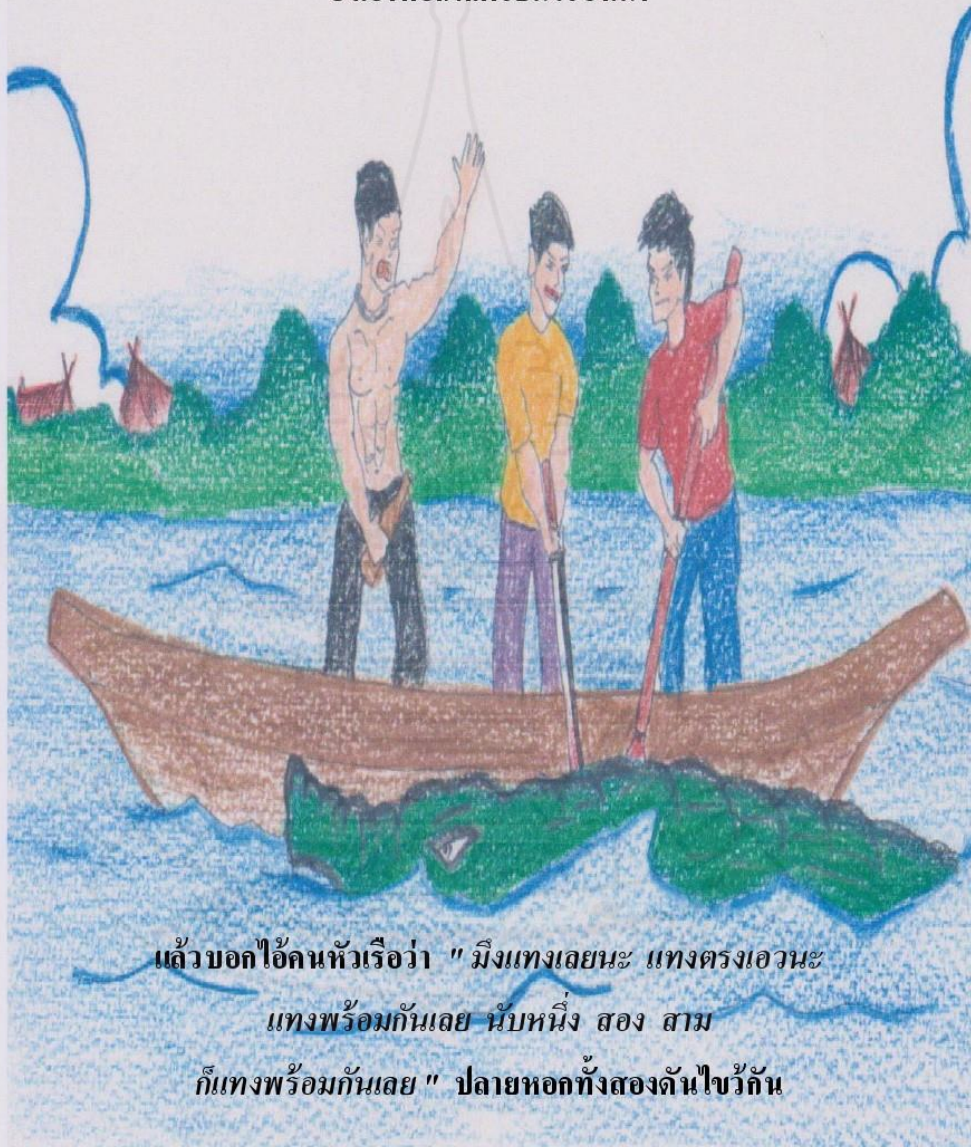
ชาวบ้านจึงเอาไม้ตะเคกทำแขนต่อเป็นเล่าที่หน้าบ้าน
ทำรั้วเข้าไว้ แล้วให้เด็กลงเล่นน้ำในนั้น

ไอ้ต่างมันฉลาด มันก็ขึ้นไปอยู่บนบกเสียก่อน
แล้วก็ลงไปอยู่ในเล้านั้น

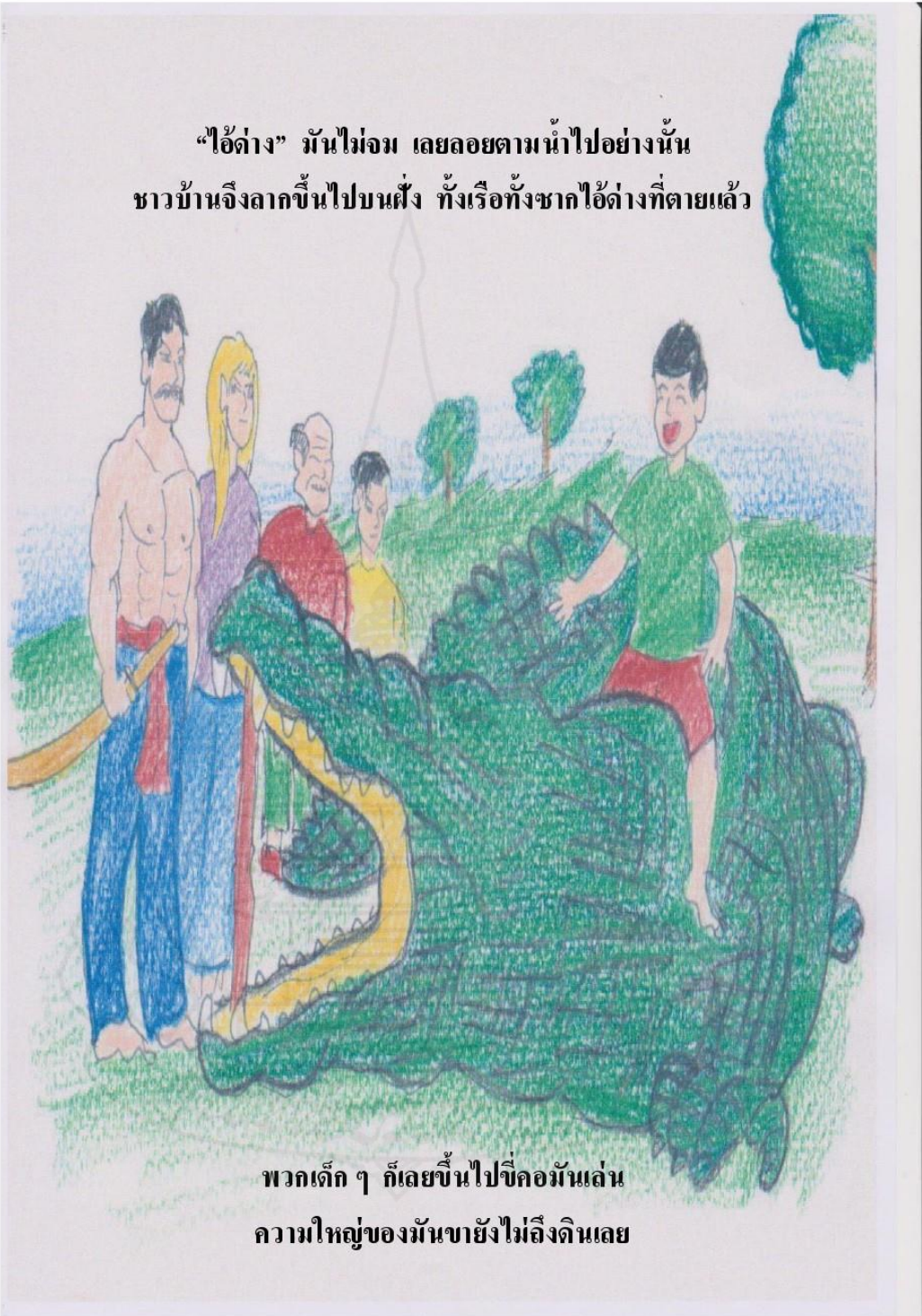
พอคนมาดูก็เห็นเล้ายังตั้งอยู่ที่ตึกๆ ลงไปเล่นน้ำ
จึงถูกมันกินเสียอีก

ต่อมา มีพวกเมาเหล้าพากันแจวเรือมา ก็เห็นไอ้ต่างมันแก๊งตาย
 ลอยน้ำมา พวกนี้รู้ทันว่ามันจะมาเล่นงานอีกแน่
 จึงเอาหอกที่เตรียมไว้ขึ้นมา

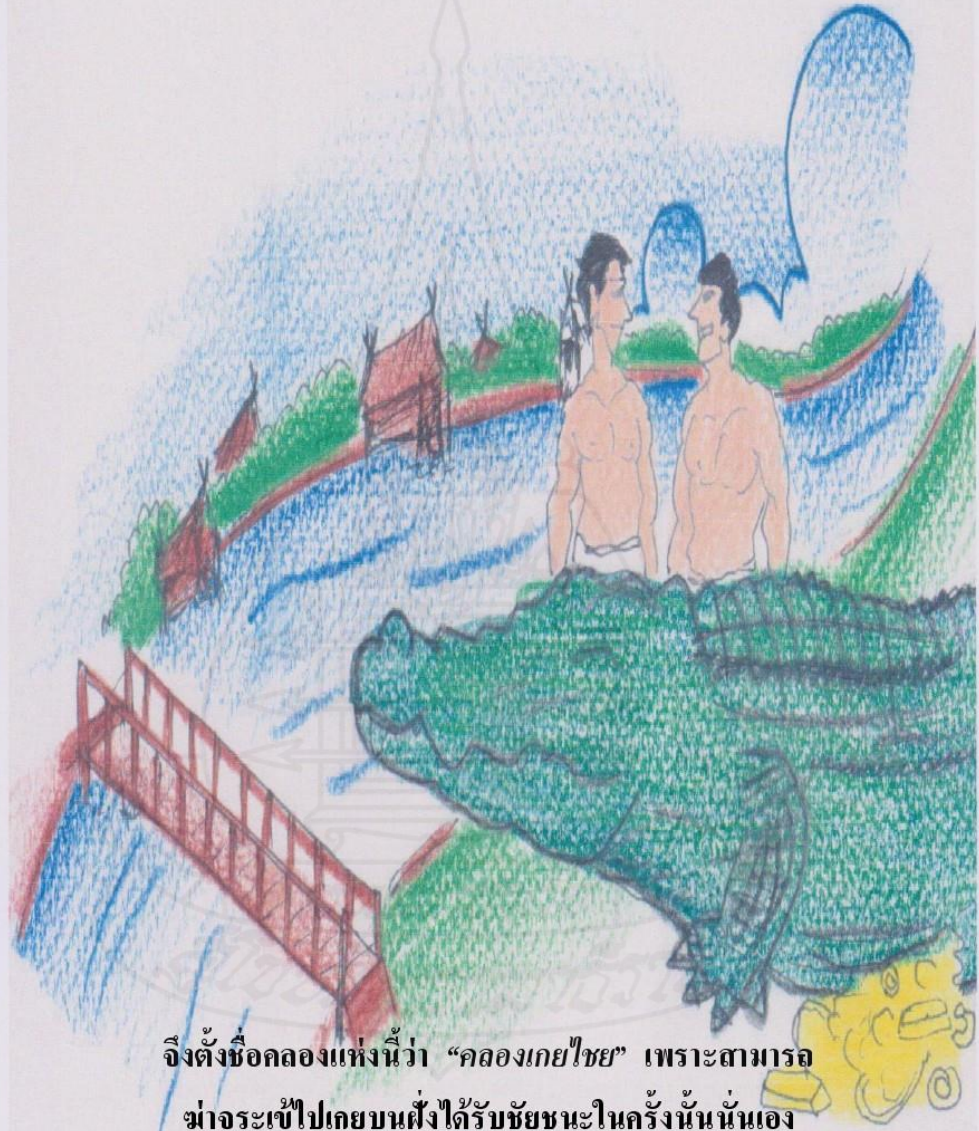
แล้วบอกไอ้คนหัวเรือว่า " มึงแทงเลยนะ แทะตรงเอวนะ
 แทะพร้อมกันเลย นับหนึ่ง สอง สาม
 ก็แทงพร้อมกันเลย " ปลายหอกทั้งสองดันไขว้กัน

“ไอ้ต่าง” มันไม่ยอม เลยลอยตามน้ำไปอย่างนั้น
ชาวบ้านจึงลากขึ้นไปบนฝั่ง ทั้งเรือทั้งซากไอ้ต่างที่ตายแล้ว

พวกเด็ก ๆ ก็เลยขึ้นไปขี่คอมันเล่น
ความใหญ่ของมันยังไม่ถึงดินเลย

พอผ้าทอผ้าออกมา ได้ทองคำเป็นทะนานๆ ที่มันกินเข้าไป
แสดงว่ามันกินคนเข้าไปมาก ชาวบ้านก็เลยตัดหัวมันมาแก้บน

จึงตั้งชื่อคลองแห่งนี้ว่า “คลองเกษไชย” เพราะสามารถ
ฆ่าอะระหังไปเคยบนสั่งได้รับชัยชนะในครั้งนั้นนั่นเอง

แบบฝึกหัด

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนจับคู่ข้อที่มีความสัมพันธ์

๑. ไร่ต่าง	ก. ในท้องจระเข้
๒. น้ำขม, น้ำน่าน	ข. จระเข้
๓. ไม้สะแก	ค. แก่บ้าน
๔. ทองคำ	ง. จระเข้ชุกชุม
๕. หัวจระเข้	จ. ทำไร่

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

ไร่ต่าง หน้าบ้าน บรรจบ
คนจีนไหหลำ คลองเกยไชย

๑. บริเวณวังน้ำใหญ่ที่ลำน้ำขมและลำน้ำน่าน.....กันนี้ ในอดีตเคยเป็นแหล่งชุกชุมของบรรดาจระเข้
๒. ครั้งหนึ่งมี.....ถ่อเรือมาเห็นจระเข้ลอยแพ่มาในน้ำ
๓. ชาวบ้านเอาไม้ต่อเป็นเส้าที่.....แล้วให้เด็กลงเล่นน้ำในนั้น
๔. พวกเด็ก ๆ ขึ้นไปขี่คอซาก.....ที่บนฝั่ง
๕. ตั้งชื่อที่นี้ว่า.....เพราะสามารถฆ่าจระเข้ ไปเกยบนฝั่งได้รับชัยชนะในครั้งนั้น

คำนำ

หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ เรื่อง *อภินิหาร หลวงพ่อนาค* เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้น เพื่อนำไปใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หนังสือเล่มนี้เป็นประเภทร้อยแก้วแทรกความรู้ ความคิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านตัวละคร โดยการอ่านเรื่องราวที่มีอยู่ในท้องถิ่นของนักเรียน และเพื่อสร้างความตระหนักให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน นักเรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและใฝ่เรียนรู้

จุฬาลักษณ์ ถัทธิตกุล

มีชาย ๔ คน คือ นายแก้ว นายกิ่ง นายวัน และนายท่า เมื่อสมัยเป็นหนุ่ม
 รุ่นๆ เคยหัวเล่นลิเกกันมาก่อน เมื่ออายุครบบวชก็ออกบวชเป็นพระภิกษุ

ซึ่งทั้ง ๔ คน บวชเป็นพระรุ่นเดียวกัน แม้บวชแล้วก็ไม่ละทิ้งนิสัยเดิม
 จนถูกเจ้าอาวาสดูอยู่บ่อยๆ เพราะมันผิดพระวินัย

เมื่อไม่ได้เป็นต้องร้องลิกทุกทีด้วยความเคยชินติดเป็นนิสัย พระทั้ง ๔ รูป
จึงพากันไปร้องลิกบนศาลาข้างในวิหารบ้าง แล้วแต่โอกาส

วันหนึ่ง พระ ๔ รูปเข้าไปในวิหารเพื่อร้องลิกเล่น โดยสมมติ
ตัวพระ ตั้วนาง และสมมติหลวงพ่อนาค ซึ่งเป็นพระพุทธรูป
อยู่ในวิหารเป็นหลวงตา เพราะหลวงพ่อลือไม้ทำอยู่พอดี

ตอนที่เป็นฉากเกี่ยวกับพระเกี่ยวกับนาง ก็ว่ากันไปไม่มีอะไร แต่พอถึงตอนที่
 ลูกศิษย์จะพูดกับหลวงตา ก็จะหันไปทางหลวงพ่อ แต่หลวงพ่อไม่พูด
 เพราะหลวงพ่อเป็นพระพุทธรูป

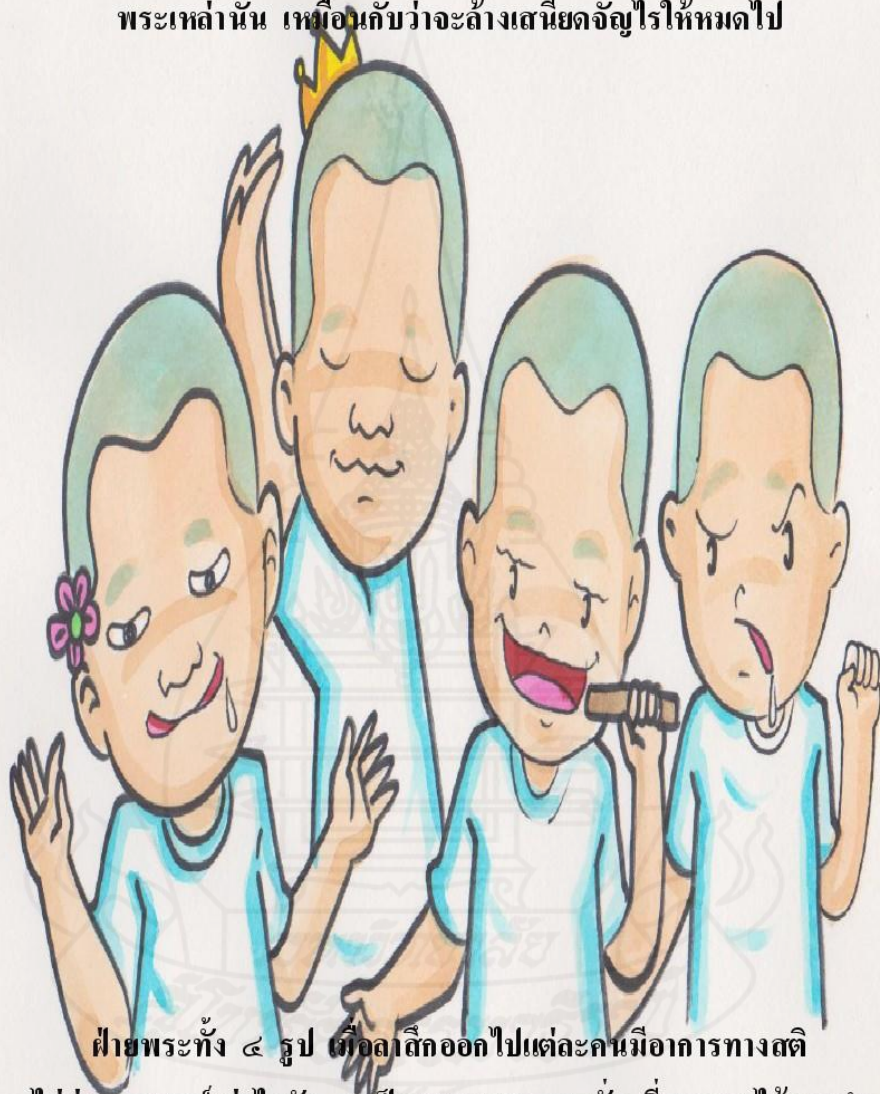
ลูกศิษย์ทำเป็นโมโหแล้วพูดว่า “ โธ่ ! ทำไมหลวงตาไม่พูด อะไรบ้างเลยละ ”
 แล้วยกไม้ขึ้น ทำท่าว่าจะตีหน้าหลวงพ่ออย่างนั้นแหละพอเลิกเล่นแล้ว
 เดินทางกลับกุฏิพักผ่อนตามอัธยาศัย

สองสามวันต่อมา พระทั้ง ๔ ก็มีอาการกระวนกระวายเดือดร้อนใจ
 อย่างบอกไม่ถูกร้อนใจไม่อยากจะอยู่ในวัดไปนั่งนอนตรงไหนก็ไม่เป็นสุข
 เกิดความรู้สึกว่าพวกตนประหลดล่่วงเกินหลวงพ่อก็จึงไม่สบายใจ

เมื่ออยู่ต่อมา ก็ถูกใครเอาก้อนหิน ก้อนดิน มาขว้างปาผ้าไตร
 บนหัวนอนก็ถูกทิ้งขว้าง พระทั้ง ๔ รูป จึงเข้าไปกราบขอขมาหลวงพ่อนาค
 ขอให้หลวงพ่อดุโทษกรรมให้ด้วยที่พวกตนบังอาจล่วงเกินด้วย
 ความโง่เขลา

เวลาผ่านไป ไม่มีอะไรดีขึ้น พระทั้ง ๔ รูป จึงต้องย้ายไปอยู่วัดอื่น
 เมื่อย้ายไปแล้วก็เกิดอดินหารบางอย่างขึ้น คือ มีน้ำไหลมาล้างรอยเท้า
 พระเหล่านั้น เหมือนกับว่าจะล้างเสียดัจฉัยไรให้หมดไป

ฝ่ายพระทั้ง ๔ รูป เมื่อลาเด็กออกไปแต่ละคนมีอาการทางสติ
 ไม่ค่อยสมบูรณ์เท่าไรนัก คงเป็นเพราะผลกรรมชั่ว ที่พวกเขาได้กระทำ
 ไว้ต่อพระพุทธรูป อันเป็นสังเคลาบูชาสูงสุดของชาวพุทธ

แบบฝึกหัด

ตอนที่ ๑ ตอนที่ ๑ ได้เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก

ได้เครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

-๑. ชาย ๔ คน คือ นายแก้ว นายกึ่ง นายท่า และนายวัน
-๒. ชายทั้ง ๔ พระบวชและชอบสวดมนต์
-๓. หลวงพ่อนาค เป็นพระพุทธรูปอยู่ในวิหาร
-๔. พระ ๔ รูป ถูกขว้างปาด้วยก้อนหินก้อนดิน
-๕. เมื่อพระทั้ง ๔ รูป ย้ายไปก็เกิดอภินิหารขึ้น คือ มีน้ำไหลมาล้างรอยเท้า
พระเหล่านั้น

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

ผ้าไตร	ลิเก	ไม้เท้า
หลวงพ่อนาค	วิหาร	

๑. เมื่อสมัยเป็นหนุ่ม ชาย ๔ คน เคยหัด.....
๒. พระพุทธรูปหลวงพ่อนาคถือ.....
๓. วันหนึ่งพระ ๔ รูป เข้าไปใน.....เพื่อร้องลิเกเล่น
๔.บนหัวนอนของพระทั้ง ๔ รูป ถูกทิ้งขว้าง
๕. พระ ๔ รูป กราบขอขมา.....ขอให้โศกกรรมให้ที่ล่วงเกิน
ด้วยความโง่เขลา

คำนำ

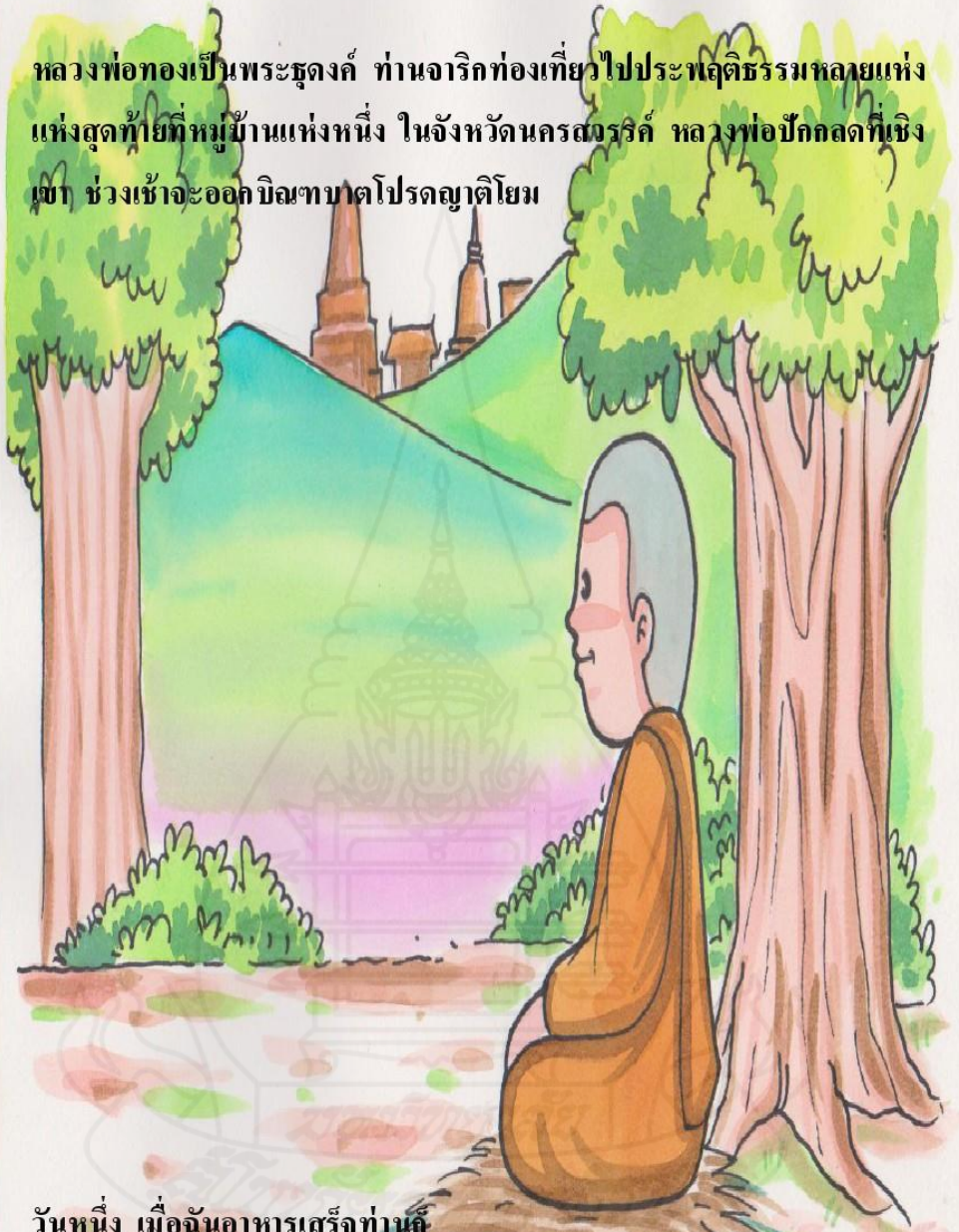
หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ เรื่อง*เขากบ* เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้น เพื่อนำไปใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หนังสือเล่มนี้เป็นประเภทร้อยแก้วแทรกความรู้ ความคิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านตัวละคร โดยการอ่านเรื่องราวที่มีอยู่ในท้องถิ่นของนักเรียน และเพื่อสร้างความตระหนักให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

นักเรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและใฝ่เรียนรู้

จุฬาลักษณ์ ลัทธิกุล

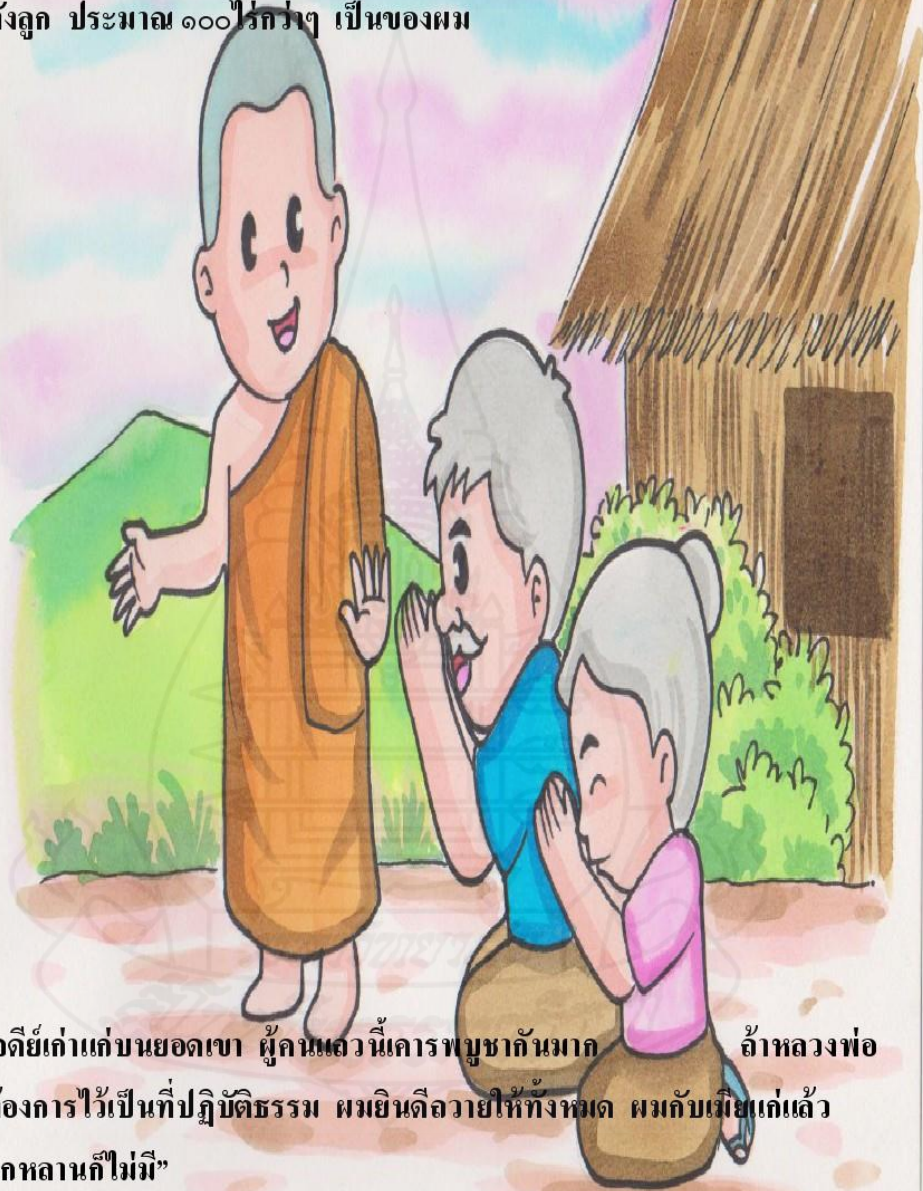

หลวงพ่อทองเป็นพระธุดงค์ ท่านจาริกท่องเที่ยวไปประพาศธรรมหลายแห่ง
 แห่งสุดท้ายที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครสวรรค์ หลวงพ่อปักกลดที่เชิง
 เขา ช่วงเช้าจะออกบิณฑบาตไปรศญาติโยม

วันหนึ่ง เมื่อฉันอาหารเสร็จท่านก็
 นั่งเจริญสมาธิจนกระทั่งบ่าย จึงออกเดินไปรอบๆ บริเวณที่ท่านมองขึ้นไป
 บนยอดเขาเห็นมีเจดีย์ใหญ่เก่าแก่น่าเลื่อมใสตั้งอยู่

ท่านไปถามหาเจ้าของที่ดินแห่งนี้ ที่บ้านหลังหนึ่งใกล้ๆ เขาได้รับคำตอบ
ว่า “ผมชื่อตากบ เมียชื่อยายเปียด ที่ดินแปลงนี้รวมตลอดภูเขา
ทั้งลูก ประมาณ ๑๐๐ไร่กว่าๆ เป็นของผม

เจดีย์เก่าแก่บนยอดเขา ผู้คนแถวนี้เคารพบูชากันมาก ถ้าหลวงพ่อดู
ต้องการไว้เป็นที่ปฏิบัติธรรม ผมยินดีถวายให้ทั้งหมด ผมกับเมียแก่แล้ว
ลูกหลานก็ไม่มี”

หลวงพ่อบอกว่า “ขออนุโมทนา คุณโยมช่างมีจิตใจเป็นกุศลเหลือเกิน
 อาตมาจะใช้สถานที่นี้เป็นที่สร้างวัด คุณโยมทั้งสองจะได้บุญกุศลอัน ยี่
 งใหญ่ขอ อนุโมทนา”

ตากกับยายเขียด เมื่อลวาทิดินให้หลวงพ่อบอกแล้ว ก็รู้สึก
 มีความสุขอย่างยิ่ง นั่งยิ้ม น้อยยิ้มใหญ่อยู่ทั้งวัน

เมื่อรับถวายที่ดินมา หลวงพ่อทองก็คิดจะนำที่ดินมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่
พระพุทธศาสนา และชาวบ้านอย่างสูงสุด โดยเริ่มแรกก็สร้างกุฏิหลังเล็กๆ
ก่อน โดยอาศัยแรงงานจาก ชาวบ้าน

เมื่อชาวบ้านว่างจากการทำไร่ทำนา หลวงพ่อทองก็ได้ระดมชาวบ้านมา
ช่วยกันสร้างอุโบสถ และศาลาซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

ต่อมา ตากบกับยายเขียดถึงแก่กรรม หลวงพ่อทองและชาวบ้านช่วยกันจัดงานฌาปนกิจให้อย่างดี อีกทั้งหลวงพ่อยังให้ช่างปั้น ภาชนะรูปจำลองของสองตายาย ตั้งตระหง่านอยู่หน้าพระอุโบสถ

ทุกวันนี้ยังคงอยู่ เพื่อเป็นอนุสาวรีย์แห่งความดี และความโอบอ้อมของทั้งสอง จากนั้นหลวงพ่ทองพร้อมชาวบ้านได้ทำถาวรวัตถุเขตแดนของวัดไว้ แล้วตั้งชื่อว่า “วัดตากบ” เพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้บริจาค

ภายหลัง เมื่อหลวงพ่อทองมรณภาพ มีพระรูปอื่นมาเป็นเจ้าอาวาสสืบต่อมา
ชื่อวัดจึงได้มีการเปลี่ยนใหม่อย่างเป็นทางการว่า “วัดวรนาถบรรพต”
แปลว่า ภูเขาซึ่งเป็นที่ตั้งอันประเสริฐ แต่ปัจจุบันคนทั่วไป
ไม่ว่าพระเณร หรือชาวบ้าน ก็นิยมเรียกว่า “วัดเขากบ”

แบบฝึกหัด

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนจับคู่ข้อที่มีความสัมพันธ์กัน

๑. หลวงพ่อปักกลด	ก. ยอดเขา
๒. ผู้บริจาที่ดิน	ข. ชาวบ้าน
๓. เจดีย์ใหญ่	ค. เซิงเขา
๔. วัดเขากระบ	ง. ตากบ,ยายเจียด
๕. ร่วมสร้างอุโบสถ	จ. วัดวรรณถบรรพต

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

กุฎิ วัดตากบ พระอุโบสถ
หลวงพ่อทอง ตากบกับยายเจียด

๑.ออกบิณฑบาตและ ไปรตัญญาติโยมในตอนเช้า
๒.เมื่อถวายที่ดินแล้ว ก็รู้สึกเป็นสุขมาก
๓. หลวงพ่อทองนำที่ดินมาใช้โดยเริ่มสร้าง.....
๔. หลวงพ่อให้ปั้นรูปจำลองของสองตายายตั้งอยู่ด้านหน้า.....
๕. ชาวบ้านทำการปักเขตแดนของวัดและตั้งชื่อว่า.....เพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้บริจาค

คำนำ

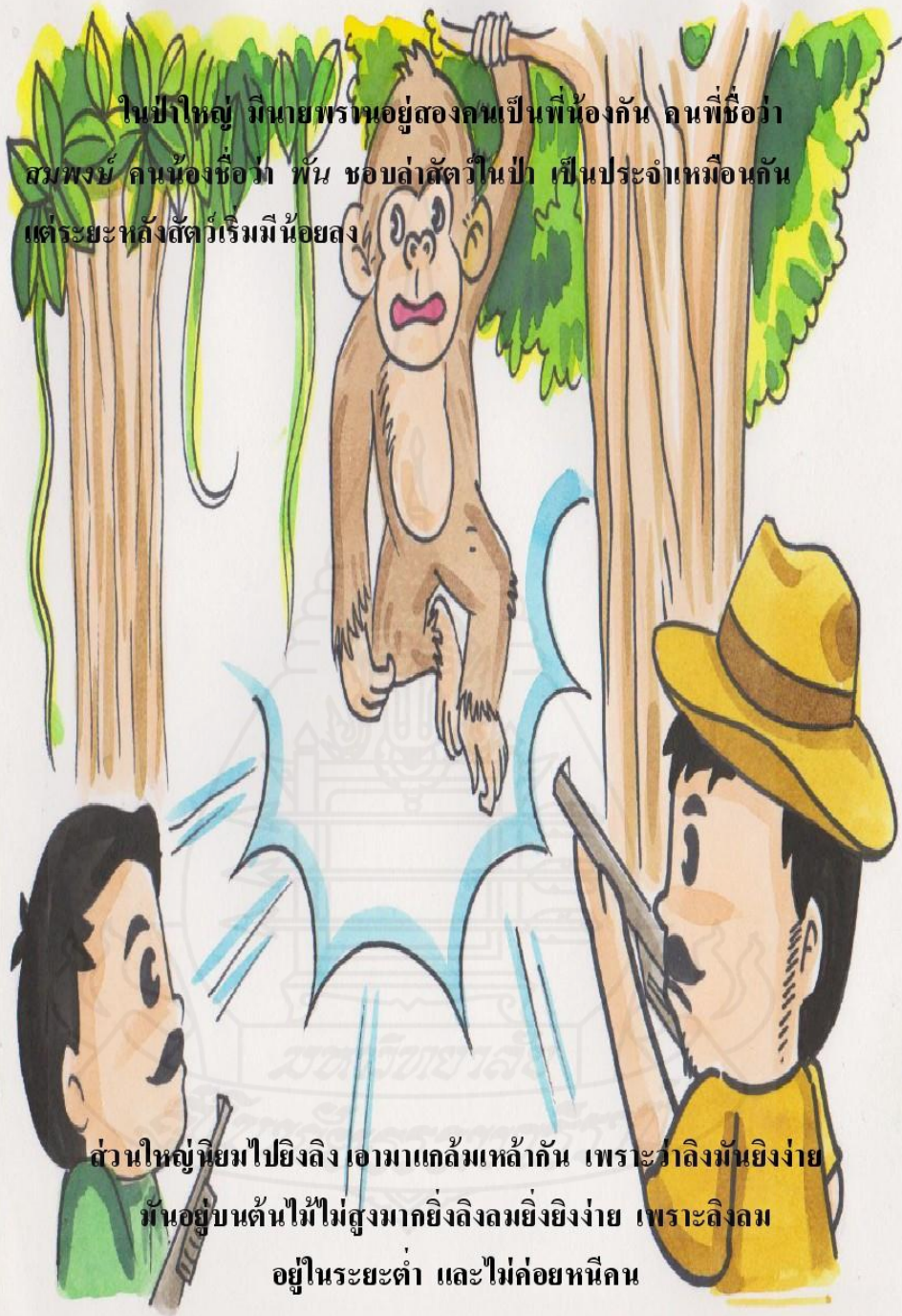
หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ เรื่อง **กฎแห่งกรรม** เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้น เพื่อนำไปใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หนังสือเล่มนี้เป็นประเภทร้อยแก้วแทรกความรู้ ความคิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านตัวละคร โดยการอ่านเรื่องราวที่มีอยู่ในท้องถิ่นของนักเรียน และเพื่อสร้างความตระหนักให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

นักเรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและใฝ่เรียนรู้

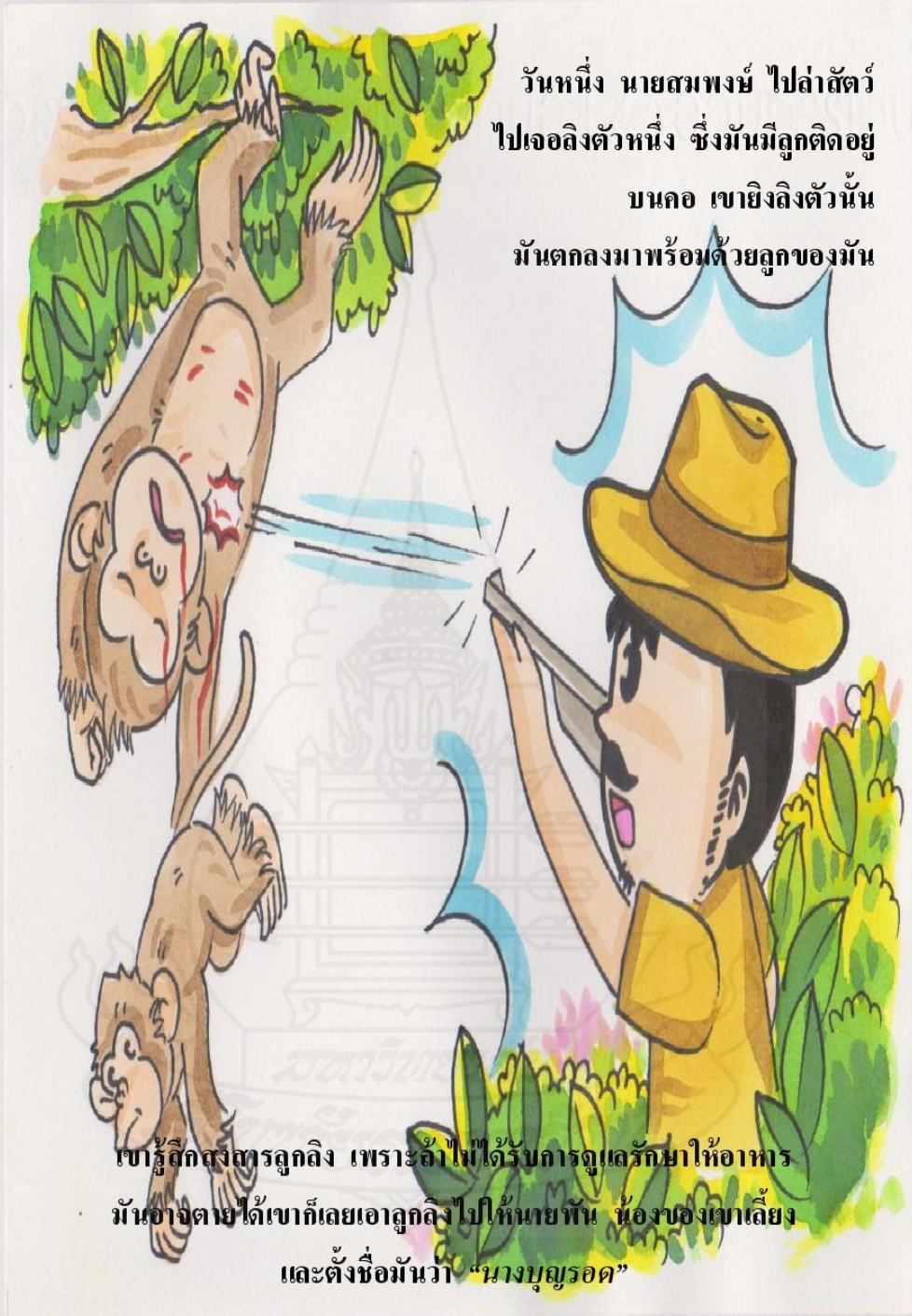
จุฬาลักษณ์ ถัทธิตกุล

ในป่าใหญ่ มีนายพรานอยู่สองคนเป็นที่นั่งกัน คนพี่ชื่อว่า
สมพงษ์ คนน้องชื่อว่า พัน ชอบล่าสัตว์ในป่า เป็นประจำเหมือนกัน
แต่ระยะหลังสัตว์เริ่มมีน้อยลง

ส่วนใหญ่หนีไปยิงลิง เอามาแกล้มเหล้ากัน เพราะว่าลิงมันยิงง่าย
มันอยู่บนต้นไม้ไม่สูงมากยิงลิงมยิงง่าย เพราะลิงม
อยู่ในระยะต่ำ และไม่ก้อยหนีคน

นายพันเลี้ยงนางบุญรอดอย่างดี เขาซื้ออาหารและนม มาให้นางบุญรอดไว้กิน เมื่อได้เลี้ยงนางบุญรอด เขาจึงหยุดล่าสัตว์ เพราะนางบุญรอดมีอะไรเหมือนกับคนหลายอย่าง

ทุกครั้ง เมื่อนายพันจะออกไปไหน เขาจะนำอาหารมาให้มันก่อนออกจากบ้านเสมอ เพราะกลัวว่ามันจะหิวนางบุญรอดแสนรู้ มันจะไปนั่งรอ นายพันอยู่หน้าบ้านจนกว่าเขาจะกลับมา และยังเฝ้าของได้ดีอีกด้วย

ส่วนนายสมพงษ์นั้นมีภรรยา ซึ่งกำลังตั้งท้องแก่ เมื่อครบกำหนดคลอด
หมอดำแยก็มาทำคลอด ในขณะที่หมอดำแยทำคลอด เขาก็เตรียมเครื่องใช้
ก่อไฟต้มน้ำ และเตรียมของตามที่ หมอดำแยสั่ง

กระทั่งเด็ก เมียของนายสมพงษ์ ก็คลอดลูกออกมา นายสมพงษ์
กับนายพันถึงกับตัวสั่น ร้องด้วยความตกใจกลัว เพราะรูปร่างหน้าตา
ลูกที่คลอดมานั้น ไม่เหมือนคนปกติทั่วไป

ลูกของนายสมพงษ์มีรูปร่างคล้ายกับลิง หัวมันบวม และมีไม้
ไม้สวประคบ หมอต้าแย บอกว่าถ้าเอาไว้ก็จะทำให้
เกิดอาเพศจะเกิดสิ่งที่ไม่ดี ไม่งามต้องเอาไปฝัง

เมื่อนายสมพงษ์เห็นลูกตัวเอง ไม่เป็นไปตามที่คิดไว้ ก็เลยแผลงพูด
ไปว่า “ไมใช่ ไมใช่” แล้วรีบวิ่งลงจากเรือนไปทันที และหายเข้าไป
ไปในป่า

ตอนเช้า มีชาวบ้านมาเรียกนายพัน ให้ไปดูศพในป่า นายพันตกใจมาก
รีบไปดูศพทันที ศพนั้นถูกปืนยิงที่ใบหน้าและแทบจำไม่ได้
มีเพียงเสื้อผ้า และเครื่องแต่งกายที่แสดงว่าเป็นนายสมพงษ์
ซึ่งเขาถูกปืนที่ตัวเองตั้งกับดักเอาไว้ในป่ายิงเข้า
นี่ลงเป็นกรรมที่เขาทำไว้กับสัตว์ทั้งหลายนั่นเอง

แบบฝึกหัด

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตอบคำถาม

๑. ตัวละครสำคัญในเรื่องมีใครบ้าง
๒. นายสมพงษ์ มีนิสัยอย่างไร
๓. นักเรียนคิดว่าควรเอาอย่างนายสมพงษ์หรือนายพัน เพราะเหตุใด
๔. ถ้านักเรียนเป็นนายสมพงษ์จะอย่างไรกับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับลูกของเขา
๕. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากเรื่องกฎแห่งกรรม

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

นางบุญรอด	หมอดำแย	สมพงษ์
ปิ่น	สิงลม	

๑. นายพรานสองคน เป็นพี่น้องกัน คนพี่ชื่อว่า.....
๒.มันยังง่าย อยู่บนต้นไม้ไม่สูงมากนัก
๓. เขาตั้งชื่อสิง ว่า.....
๔.มาทำคลอดภรรยาของนายสมพงษ์
๕. นายสมพงษ์ถูก.....ที่ตัวเองตั้งกับดักเอาไว้ในป่ายิงเข้า

คำนำ

หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ เรื่อง *โองวิเศษ* เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้น เพื่อนำไปใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หนังสือเล่มนี้เป็นประเภทร้อยแก้วแทรกความรู้ ความคิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านตัวละคร โดยการอ่านเรื่องราวที่มีอยู่ในท้องถิ่นของนักเรียน และเพื่อสร้างความตระหนักให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

นักเรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและใฝ่เรียนรู้

จุฬาลักษณ์ ลัทธิกุล

ชายยากจนคนหนึ่ง ชื่อ นายโชค เป็นคนดี มีศีลธรรม อึดความสัตย์
อีกทั้งเป็นคนประหยัด มัธยัสถ์ และอดออม เขาเป็นลูกจ้างของเศรษฐีคน
หนึ่ง โดยเขาทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่

หลักในการทำงานของเขา คือ ทำงานด้วยความขยันขันแข็ง
เริ่มทำงานก่อนนาย เลิกงานทีหลังนาย ลือเอาแต่ของทีนายให้เท่านั้น
ทำการงานให้ดี และเรียบร้อย

วันหนึ่ง ท่านเศรษฐีใช้ให้ไปไถนา เขาเดินทางไปได้ตั้งแต่เช้ามืด
แล้วเริ่มไถนาไปเรื่อยๆ จนใกล้จะเสร็จ

เขาไถไปโดนโอ่งขนาดเล็กใบหนึ่งเข้า จึงหยุดพัก แล้วเอาเสียมมาขุดดู
ปรากฏว่าโอ่งไม่เป็นอะไร ยังคงใช้ได้

เมื่อโอนาสเสร็จ นายโชคตรงไปที่บ้านท่านเศรษฐีทันที เพื่อนำโองงไปให้ท่าน
เศรษฐีตามที่ตั้งใจไว้ แต่ท่านเศรษฐีไม่เอา

โดยกล่าวว่า “ ข้าไม่รู้อะไรจะทำอะไร รกรงรังบ้านเปล่าๆ
ถ้ามันพอจะใช้สอยได้ เอ็งก็เอาไปซิ ”

นายโชนำโองกลับมาที่บ้าน แล้วล้างดูอย่างสะอาดสะอาดอ่าน
ว่าจะเอาไว้ได้น้ำกิน จึงเอาไปตั้งไว้ในครัว ขณะที่ขยับโองอยู่นั้น เขาก็ทำ
สตางค์หล่นลงไปโอง

เขาจึงเออมือลงไปหยิบ พอหยิบขึ้นมา ก็ปรากฏมีเหรียญอยู่ที่
ก้นโองอีก หยิบขึ้นมาอีก เหรียญก็มีอยู่ที่ก้นโองอีก

เหรียญงอกขึ้นมาเรื่อยๆ หยิบเท่าไรก็ไม่หมด นายโชคคอยหมั่น
หยิบอย่างนี้ทุกวัน

จนกระทั่ง เขากลายเป็นคนร่ำรวยมหาศาล ทั้งนี้เป็นผลมาจาก
คุณงามความดีของเขา ที่ทำไว้นั่นเอง

แบบฝึกหัด

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตอบคำถาม

๑. นายโชคมีลักษณะนิสัยอย่างไร
๒. นายโชคไปทำอะไร ที่ไหน จึงเจอโองวิเศษ
๓. นายโชคตั้งใจนำโองไปให้ใคร เพราะเหตุใด
๔. เทรียญงอกขึ้นมาที่ก้นโอง หยิบเท่าไรก็ไม่หมด เพราะเหตุใด
๕. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากเรื่อง โองวิเศษ

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

เศรษฐี	น้ำ	ศตางค์
ลูกจ้าง	ซื้อสัตย์	

๑. นายโชคเป็น.....ของเศรษฐีคนหนึ่ง
๒. นายโชคทำงานด้วยความ.....ขยันขันแข็ง
๓. วันหนึ่ง.....ให้นายโชคไปไถนา ซึ่งเขาเดินทางไปแล้วเช้ามืด
๔. นายโชคนำโองไปที่บ้านของเขา ล้างดูอย่างสะอาดตั้งใจว่าจะ
เอาไว้ใส่.....
๕. นายโชคทำ.....หล่นลงไปโอง

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษา. (๒๕๔๖). **สาระมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย**.
กรุงเทพฯ: กุรุสภาลาดพร้าว.
- จิตนา ไบกาซูยี. (๒๕๓๔). **แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (๒๕๔๓). **เอกสารการอนชุด: วิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา:
หน่วยที่ ๑๔. พิมพ์ครั้งที่ ๑๘**, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุปผา มหาสารนนท์. (๒๕๔๒). **การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะ
นิสัย เรื่องยาเสพติด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕. การค้นคว้าแบบอิสระ**
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. (๒๕๔๕). **นิทานพื้นบ้านศึกษา**. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภิญญาพร นิตยะประภา. (๒๕๓๔). **การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ:
โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์
- วินัย รอดจ่าย. (๒๕๓๖). **การเขียนหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ:
คีน้อแกรมมี.
- สมศักดิ์ ศรีมาโชชน์. (๒๕๓๓). **การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ: ๗:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (๒๕๓๕). **หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย**. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช
- อรอนงค์ ไชคสกุล และศรีอัมพร ประทุมนนท์. (๒๕๔๔). **การผลิตนวัตกรรมการเรียน
การสอนการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก เล่ม ๔. ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบ
กฎหมาย**

บทที่ 3

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดสุทธวราราม จังหวัดนครสวรรค์ สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดสุทธวราราม จังหวัดนครสวรรค์

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น

1.2 ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1.2.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นมีเนื้อหาอิงหลักสูตรกลุ่มสาระภาษาไทย ให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษา
หาความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ภาพวาดเลียนแบบของจริงและจินตนาการ มีคำบรรยายประกอบภาพ
และมีคำถามท้ายเล่ม

1.2.2 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ตรวจสอบโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้
ความชำนาญด้านการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก รวมทั้งด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน
ประเมินโดยใช้แบบประเมินคุณภาพหนังสือ และตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดสุทธวราราม จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 10 คน

1.3 แนวทางการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างหนังสือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.3.1 การกำหนดลักษณะและโครงสร้างของหนังสือ ผู้ศึกษาได้กำหนดแนว
การเขียนเป็นงานเขียนประเภทนิทานพื้นบ้านสำหรับเด็ก ที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสารนิทาน
พื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ และนำมาเรียบเรียงใหม่ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านหนังสือ คือ นักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นเด็กอายุประมาณ 9 ปี ที่มีความสนใจนิทานเกี่ยวกับเจ้าชายเจ้าหญิง
หรือ เรื่องที่เขียนเมื่อถึงตอนจบเรื่องตัวเองได้แต่งงานกับเจ้าหญิง ได้ทรัพย์สินสมบัติ ประสบความสุข

สบายในชีวิต โดยมีการสอดแทรกคุณธรรม มีภาพสีประกอบ และมีคำถามท้ายบท รูปเล่มหนังสือมีขนาดสิบหกหน้าก (ขนาดกลาง) 14.6x21 ซม. ในแนวตั้ง

1.3.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ การสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีขั้นตอน 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ ขั้นตอนการสร้างหนังสือ ขั้นตอนตรวจสอบ และปรับปรุงคุณภาพโดยอาศัยความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพโดยการนำหนังสือที่ปรับปรุงแล้วไปให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างอ่านแล้วเก็บข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนทั้งสามขั้น ดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนการสร้างหนังสือ

(1) ศึกษาจิตวิทยาเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็กแต่ละวัย โดยเฉพาะ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

(2) ศึกษาหลักสูตร และวิเคราะห์เนื้อหา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งว่าด้วยการรวบรวมนิทานพื้นบ้านในท้องถิ่น อย่างเห็นคุณค่านำมาเขียนหรือเล่า ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) ได้กำหนดไว้

(3) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านจากเอกสาร ตำรา ความรู้จากอินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการสร้างหนังสือ ให้มีคุณภาพ

(4) ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลและคัดเลือกนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ กลิ้งหินชิงนาง ดงแม่นางเมือง โบสถ์เทวดาสร้าง เขากบ ไร่ต่างเกษไชย กฏแห่งกรรม ไร่โง่พิเศษ อภินิหารหลวงพ่อบานแล้วดำเนินการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน

(5) การสร้างแบบประเมินคุณภาพของหนังสือทั้งหมด 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของหนังสือ เป็นแบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนประเมิน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า ๓ ระดับ

(6) ลงมือสร้างหนังสือ

2) ขั้นตอนตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพโดยอาศัยความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

(1) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทย และด้านการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก จำนวน 3 คน พิจารณาคุณภาพหนังสือ พร้อมให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ

(2) นำหนังสือมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยปรับปรุงเนื้อหาในบางตอน ปรับปรุงภาษาที่เป็นคำซ้อน ตัดคำฟุ่มเฟือยออกแต่ยังคงความหมายเดิม แก้ไขคำที่สะกดผิด ปรับการเว้นวรรคให้ถูกต้องและไม่พิมพ์ผิดคำ ด้านภาพประกอบ ได้เพิ่มรายละเอียดของภาพให้มากขึ้นและสีสันทันเข้มนิ่ง จักรูปเล่ม ทำรูปเล่มให้แข็งแรงขึ้น โดยทำเป็นปกแข็งและหุ้มปกพลาสติก และเพิ่มสีสันให้สดใสสวยงาม

(3) นำหนังสือเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของหนังสือแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

3) ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

นำหนังสือไปทดลองให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเทศบาลวัดสุทธวราราม จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 10 คนอ่าน เพื่อประเมินความคิดเห็นตามแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตรฐานค่า แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

1.4 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน มีรายการประเมิน ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ สำนวนภาษา เนื้อหา ภาพประกอบ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ด้านที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 4.8 คือ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ รองลงมา คือ ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ ด้านเนื้อหา และด้านสำนวนภาษา ตามลำดับ ด้านที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 4.46 คือ ด้านภาพประกอบ และผลการประเมินคุณภาพหนังสือโดยรวม มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.64

1.4.2 ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยให้นักเรียนในกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน ตอบแบบสอบถาม มีรายการประเมิน ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ สำนวนภาษา เนื้อหา ภาพประกอบ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ด้านที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 2.7 คือ ด้านภาพประกอบ รองลงมาคือ ด้านสำนวนภาษา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ และด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ ด้านที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 2.55 คือ ด้านเนื้อหา และผลการประเมินคุณภาพหนังสือโดยรวม มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.62

2. อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัด นครสวรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดสุทธวราราม จังหวัด นครสวรรค์ ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบมีความสวยงาม ดึงดูด ความสนใจ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ชื่อเรื่องน่าสนใจ ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก ขนาดรูปเล่มกะทัดรัดเปิดอ่านได้สะดวก โดยรวมเหมาะสมมาก สอดคล้องกับ ณรงค์ ทองปาน (2526: 61-69) สรุปการประเมินคุณค่าหนังสือสำหรับเด็กว่า การจัดรูปเล่ม ควรจะเหมาะสม สอดคล้องกับการหยิบถือของเด็ก การเย็บเล่มต้องแข็งแรงทนทาน ปกหนังสือควรเป็นปกแข็ง ทำให้เด่นสะดุดตา กระดาษมีคุณภาพดี ขนาดตัวหนังสือพอเหมาะ ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า ขนาดเล่มของหนังสือเหมาะสม ขนาด และรูปแบบตัวอักษรชัดเจนอ่านง่าย อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้ศึกษาเลือกสร้างหนังสือที่มีขนาดเล่มพอเหมาะ ไม่เล็กเกินไปหรือไม่ใหญ่เกินไปเหมาะสมกับวัยของเด็ก สอดคล้องกับมานพ ถนอมศรี (2546: 81) กำหนดจำนวนหน้าของหนังสือสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 3-4 ความยาวไม่เกิน 16 หน้า หน้าละ 3-4 บรรทัด ส่วนขนาดและรูปแบบตัวอักษรชัดเจน อ่านง่าย ผู้ศึกษาเลือกใช้ขนาด 24 พอยต์ ซึ่งสอดคล้องกับคำแนะนำของ รัตพร ชังธาดา (2542: 40) เด็กประถมศึกษา ใช้ตัวหนังสือขนาด 24 พอยท์

2.2 ด้านสำนวนภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าด้านสำนวนภาษาใช้คำเหมาะสมกับวัย อ่านง่าย ไม่ซับซ้อน สื่อความหมายได้ชัดเจน เหมาะสมกับสติปัญญาความรู้ความสามารถของเด็ก ให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน โดยสรุปแล้ว ด้านสำนวนและภาษามีความเหมาะสมมาก ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่าสำนวนและภาษาอ่านง่ายไม่ซับซ้อน สื่อความหมายได้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับที่ รังสิมันต์ จิมรักษ์ (2550: 11-14) กล่าวถึงสำนวนภาษาในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องที่เขียนต้องคำนึงถึงวัยของเด็กเป็นสำคัญ เพราะเด็กแต่ละวัยมีวุฒิภาวะ ความพร้อม และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน เขียนให้เด็กก่อนวัยเรียนอ่านก็อย่างหนึ่ง เขียนให้เด็กประถมศึกษาอ่านก็อย่างหนึ่ง เขียนให้เด็กมัธยมศึกษาอ่านก็อีกอย่างหนึ่ง สำนวนภาษาที่ดีต้องไพเราะสละสลวย ใช้คำง่าย เข้าใจง่าย ไม่จำเป็นต้องใช้คำยาก สำนวนภาษาที่ดีนั้นเมื่อเด็กอ่านแล้วจะต้องเข้าใจได้ทันที

2.3 ด้านเนื้อหา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ด้านเนื้อหาของนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ กลิ้งหินชิงนาง ดงแม่นางเมือง โบสถ์เทวดาสร้าง ไอ้ค้างเกยไชย ตำนานเขากบอภินิหารหลวงพ่อนาค กฐนแห่งกรรม โอ่งวิเศษ ที่นำมาสร้างหนังสือนั้น ความยาวของแต่ละเรื่อง มีความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก เนื้อเรื่องง่ายต่อการทำความเข้าใจ เนื้อหาสาระมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ผู้เรียนสามารถบอกเรื่องราวและใจความสำคัญของเรื่องได้ และคำถามท้ายเล่มเหมาะสมให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านได้ดี โดยสรุปแล้ว ด้านเนื้อหาของนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์มีความเหมาะสมมาก ส่วนผู้เรียนมีความเห็นว่าเนื้อเรื่องน่าสนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน เป็นไปตามลำดับขั้นตอน ไม่วกวน สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ คำถามท้ายบททำให้เข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากผู้ศึกษาได้นำนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ ที่มีเนื้อหาแก่นเรื่องสอดคล้องกับความสนใจในการอ่านของเด็ก จินตนา ไบกาซุย (2534: 37-40) กล่าวไว้ว่า เด็กวัย 8-9 ขวบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เด็กในวัยนี้อ่านหนังสือได้มากขึ้น ชอบอ่านนิทาน เทพนิยาย เช่น นิทานพื้นบ้าน นิทานคำกลอน หรือนิทานที่แต่งขึ้นใหม่ นอกจากนี้ยังสนใจเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย มีความสนใจในการอ่านแตกต่างกันไปตามรสนิยมของเพศ ดังนั้นผู้เขียนหนังสือจึงต้องระมัดระวังในการเขียนบุคลิกของตัวละครให้ดี ควรสร้างตัวละครให้มีลักษณะโน้มน้าวใจเด็ก ให้เกิดเจตคติที่ดี มีความเมตตา กรุณา กล้าหาญ เก่งในการผจญภัย ปราบศัตรู เอาชนะอุปสรรคได้ ส่วนความยาวของเนื้อเรื่อง แต่ละเรื่องมีความยาว 16-32 หน้า ซึ่งสอดคล้องกับ อรอนงค์ โชกสกุล และศรีอัมพร ประทุมพันธ์ (2546: 10-12) ที่แนะนำว่า หนังสือสำหรับเด็กวัย 6-11 ขวบ ที่มีขนาดสิบหกหน้ายก (14.8x21 ซม.) ควรมีความยาวประมาณ 16-32 หน้า ซึ่งเป็นขนาดที่นิยมจัดทำกัน ดังนั้น เนื้อเรื่องในหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ ที่สร้างขึ้น จึงเป็นเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านสนใจ

2.4 ด้านภาพประกอบ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ภาพประกอบชัดเจน น่าสนใจ สื่อความได้ตรงและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง การจัดวางภาพมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องในแต่ละหน้า ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับวัยของเด็กและช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยสรุปแล้ว ภาพประกอบมีความเหมาะสมมาก ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่าภาพสวยงามชัดเจน น่าสนใจ มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง การจัดวางภาพในแต่ละหน้ามีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ขนาดของภาพมีความเหมาะสม และช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ถ้าเพิ่มจำนวนของภาพให้มากขึ้นจะดีมากผู้ศึกษาจึงได้ข้อสรุปว่า ภาพประกอบจำนวนมากเป็นสิ่งจำเป็นในหนังสือสำหรับเด็ก เด็กจะชอบหรือไม่ชอบเรื่องนั้น ก็เนื่องมาจากภาพประกอบ และเด็กจะชอบภาพที่สวยงาม ซึ่ง

สอดคล้องกับ กรีก ยูนิพันธ์ (2542: 25-31) ที่กล่าวถึงบทบาทของภาพประกอบไว้ว่า ภาพประกอบช่วยอธิบายเนื้อเรื่องให้ชัดเจนขึ้น อีกทั้งยังช่วยดึงดูดความสนใจ ทำให้เด็กอยากอ่านหนังสือมากขึ้น ช่วยสร้างจินตนาการสำหรับเด็ก ส่วนหลักการจัดภาพประกอบนั้น ก็ต้องคำนึงถึงวัยของเด็ก ความสอดคล้องของเนื้อเรื่องด้วย

2.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ ที่สร้างขึ้นนี้ เนื้อหาช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรม ความพอเพียง ความกตัญญูและความขยันหมั่นเพียร อดทนต่อความยากลำบาก ส่งเสริมจินตนาการในการเรียนรู้ด้านภาษาไทย เด็กตระหนักในคุณค่า เห็นความสำคัญ เกิดความภาคภูมิใจต่อวรรณกรรมพื้นบ้าน ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น และสามารถนำไปเป็นสื่อการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนได้อีกด้วย ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อเรื่องสอดแทรกคุณธรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นเรื่องใกล้ตัวและเป็นนิทานท้องถิ่นของตนเอง อีกทั้งส่งเสริมจินตนาการในการเรียนรู้ด้านภาษาไทย ตระหนักในคุณค่า เห็นความสำคัญ และเกิดความภาคภูมิใจต่อวรรณกรรมพื้นบ้าน และเมื่ออ่านจบแล้วทำให้อยากอ่านหนังสือแบบนี้อีกมาก ซึ่ง สอดคล้องกับ จินตนา ไบกาซูยี (2534: 27) ที่อธิบายวัตถุประสงค์ของหนังสือส่งเสริมการอ่านว่า ช่วยให้เด็กสนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความต้องการของวัยเด็ก สร้างความคิดคำนึง และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญตามวัย ปลูกฝังคุณธรรม และแบบอย่างอันน่าพึงปรารถนาให้แก่เด็ก เด็กเกิดนิสัยรักการอ่านและนิสัยรักการอ่านคงอยู่ตลอดไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในอนาคต ในแง่ที่รู้จักใช้การอ่านเป็นเครื่องมือหาความรู้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้

3.1.1 การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สามารถเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี นอกจากจะใช้เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านแล้ว ครูผู้สอนยังใช้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลา หรือใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการทักษะการอ่าน การฟัง การพูด การเขียน และการดูได้ และสามารถใช้ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เกี่ยวกับท้องถิ่นนครสวรรค์ ซึ่งการเรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นของคนเป็นการสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง

3.1.2 เมื่อผู้อ่าน อ่านหนังสือจบควรตอบคำถามท้ายเรื่องเพื่อเป็นการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

3.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

3.2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งสามารถอ่านได้ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 บ้าง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน จะได้ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กนักเรียนตั้งแต่ยังวัยเยาว์

3.2.2 ควรมีการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านในลักษณะเดียวกันนี้ในเนื้อหา และกลุ่มวิชาอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและเกิดความรักท้องถิ่น ทั้งยังเป็นการฝึกนิสัยให้เด็กรักการอ่าน ตลอดจนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เกิดความสนใจ โดยเฉพาะเนื้อหาที่อ่านแล้วเกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน และแฝงไว้ด้วยคติธรรม

3.2.3 การจัดทำรูปเล่ม อาจทดลองทำรูปเล่มที่มีขนาดแตกต่างออกไปจากแบบเดิม เพื่อให้มีการดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย*

กรุงเทพมหานคร กุรุสภา

เกริก ยุ้นพันธ์ (2545) *การเล่านิทาน* กรุงเทพฯ สุวีริยาสาส์น

จินตนา ไบกาซุยิ (2534) *การเขียนสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น

_____ (2537) *การเขียนสื่อการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527) *บทสคริปท์การทำหนังสือสำหรับเด็ก* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร

ศิลปาบรรณาการ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527) *วรรณกรรมสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร โสภณการพิมพ์

ชนิสรา คชาทอง (2543) “การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่องเที่ยวเมืองสงขลา” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ

ชูจิต วรเชษฐ์ (2548) “การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ณรงค์ ทองปาน (2526) *การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร หน่วยศึกษานิเทศก์กรมการ

ฝึกหัดครู

ถวัลย์ มาศจรัส (2535) *การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม* กรุงเทพมหานคร

ต้นอ้อ

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2545) *นิทานพื้นบ้านศึกษา* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปราณี เชียงทอง (2526) *วรรณกรรมสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534) *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์

นิภาวรรณ วรภู (2547) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรม เรื่องทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”

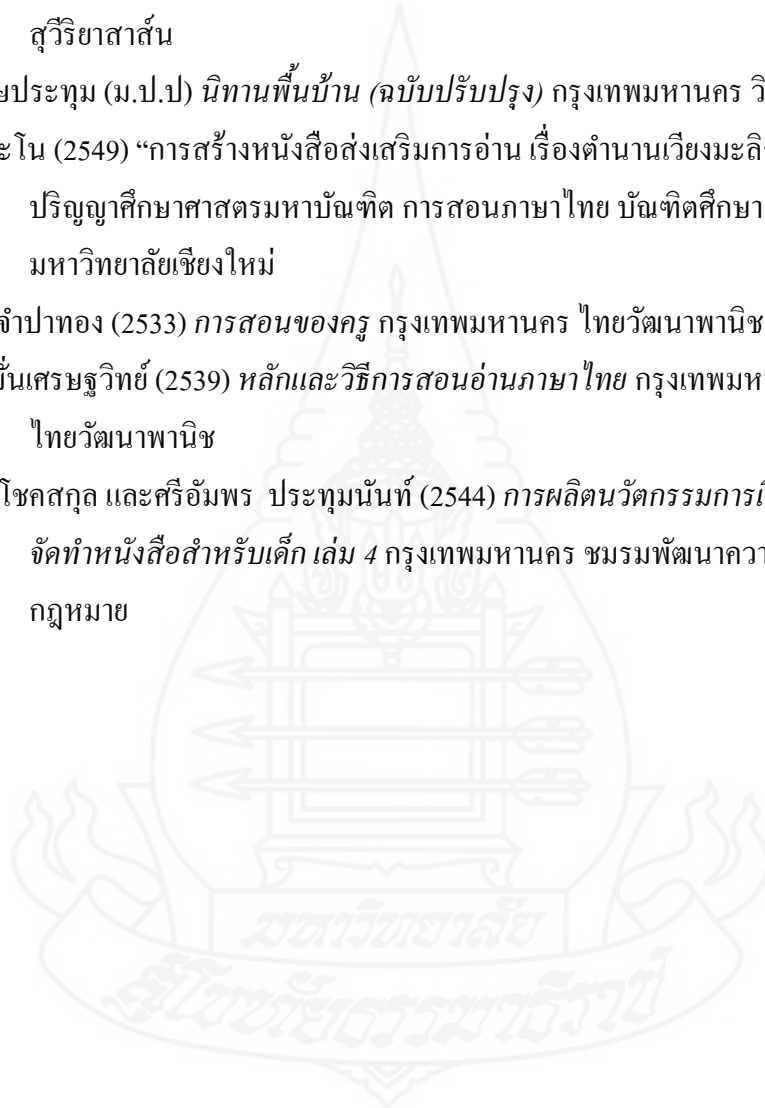
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

บันลือ พุกกะวัน (2527) *มิติใหม่ในการสอนอ่านปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช

มาลินี นิ่มเสมอ (2523) *การส่งเสริมการอ่านของเด็ก* กรุงเทพมหานคร พิมพ์นคร

- รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550) การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน และตัวอย่างหนังสือส่งเสริมการอ่านที่เป็นผลงานทางวิชาการ กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- วินัย รอดจ่าย (2543) การเขียนและการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร ตะเกียง
- วิริยะ ลีรสิ่งห (2537) การสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- วิเชียร เกษประทุม (ม.ป.ป) นิทานพื้นบ้าน (ฉบับปรับปรุง) กรุงเทพมหานคร วิสิทธิ์พัฒนา
- สนธยา อะโน (2549) “การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องตำนานเวียงมะลิกา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การสอนภาษาไทย บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สายหยุด จำปาทอง (2533) การสอนของครู กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539) หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- อรอนงค์ โขศสกุล และศรีอัมพร ประทุมพันธ์ (2544) การผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอนการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก เล่ม 4 กรุงเทพมหานคร ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

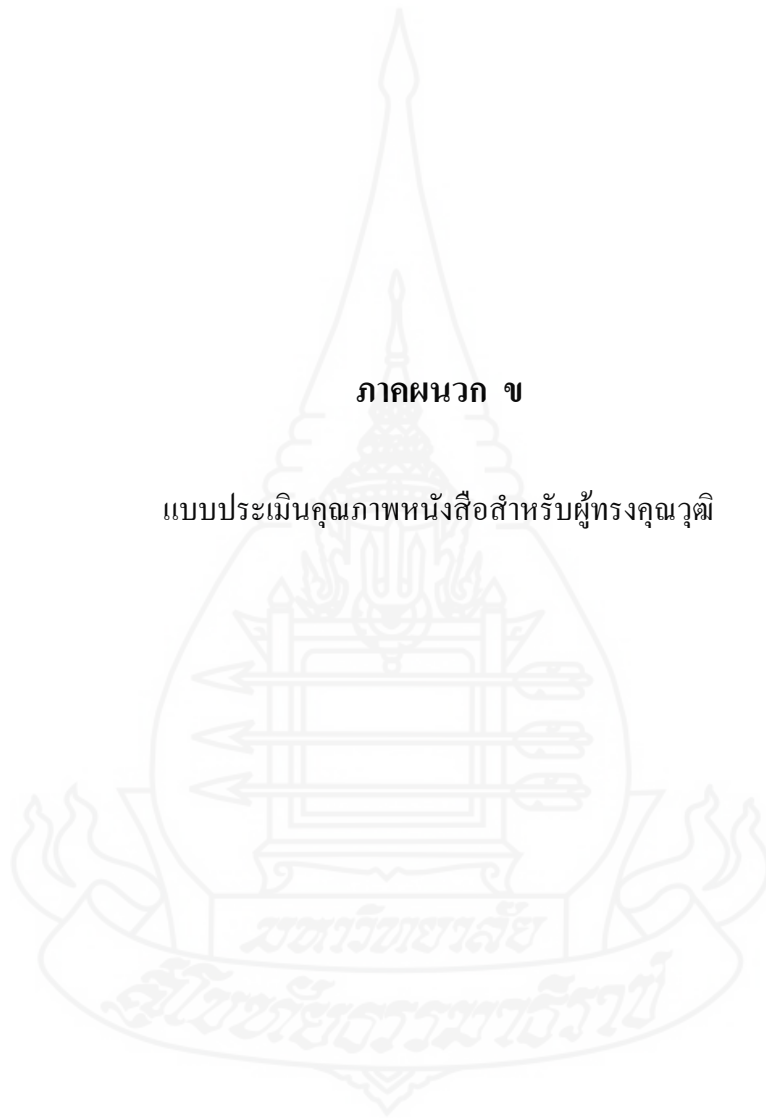
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ชื่อ นางกัญญาสิริ ศรีแก้วพันธุ์
- สถานที่ทำงาน โรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์
- วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย
สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์
- ตำแหน่งปัจจุบัน ครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
- ประสบการณ์หรือความชำนาญ
- เป็นครูผู้ปฏิบัติงานด้านการสอนภาษาไทยเป็นเวลา 16 ปี
 - เป็นครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาดีเด่น ระดับเทศบาลภาคเหนือ ปีการศึกษา 2546
 - ประกาศนียบัตรรางวัลสื่อประเภทเว็บเพจที่มีคุณค่าสำหรับเยาวชน เรื่องเรียนรู้สุขภาพดีจากรูปภาพ ระดับเหรียญทอง ในโครงการประกวดสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ครั้งที่ ๑ ซึ่งด้วยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี 2552
 - ประกาศนียบัตรรางวัลสื่อประเภทเว็บเพจที่มีคุณค่าสำหรับเยาวชน เรื่อง ชมคำวรรณศิลป์เยือนถิ่นสุโขทัย ระดับเหรียญทองแดง ครั้งที่ 2 ซึ่งด้วยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี 2553
 - ประกาศนียบัตรรางวัลสื่อประเภทเว็บเพจที่มีคุณค่าสำหรับเยาวชน เรื่อง วิเคราะห์ลักษณะตัวละครไทย ระดับเหรียญเงิน ครั้งที่ 3 ซึ่งด้วยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี 2554
3. ชื่อ นางวารากุล บุญตาปวน
- สถานที่ทำงาน โรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์
- วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
วิทยาลัยครูเชียงใหม่
- ตำแหน่งปัจจุบัน ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
- ประสบการณ์หรือความชำนาญ
- เป็นครูผู้ปฏิบัติงานด้านการสอนภาษาไทยเป็นเวลา 23 ปี
 - เป็นครูผู้สอนระดับประถมศึกษาดีเด่น ระดับเทศบาลภาคเหนือ ปีการศึกษา 2540
 - ครูแกนนำกลุ่มสาระภาษาไทย ระดับเทศบาลนครนครสวรรค์
 - ได้รับรางวัล โครงการงานภาษาไทย ระดับเหรียญทอง มหกรรมการศึกษาท้องถิ่นไทยภาคเหนือ ครั้งที่ 7 ณ เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จ.อุตรดิตถ์

ภาคผนวก ข

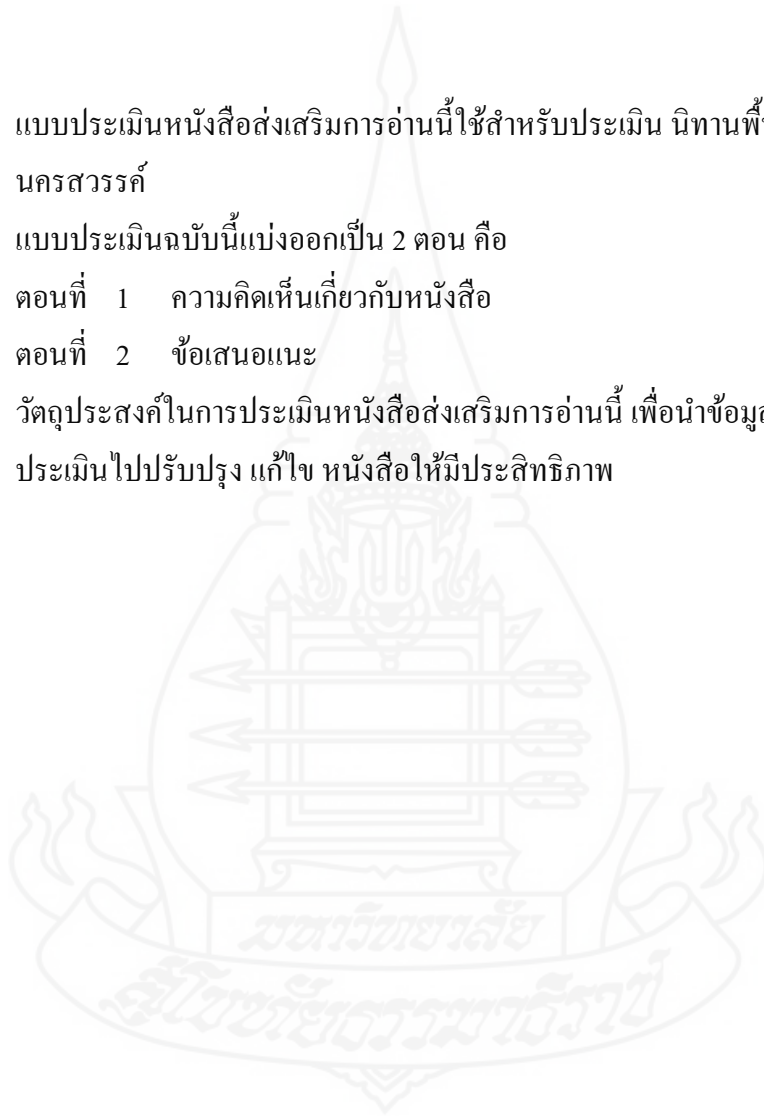
แบบประเมินคุณภาพหนังสือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
นิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดสุทธวราราม

คำชี้แจง

1. แบบประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่านนี้ใช้สำหรับประเมิน นิทานพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์
2. แบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ
ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ
3. วัตถุประสงค์ในการประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่านนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข หนังสือให้มีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ซึ่งมีหัวข้อประเมินทั้งหมด 5 ด้าน คือ รูปเล่ม ด้านภาษา ด้านเนื้อหา ภาพประกอบ และคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

- 5 หมายถึง ท่านคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก
- 3 หมายถึง ท่านคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ท่านคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
รูปเล่ม 1. รูปเล่มสวยงาม สะอาดตา ดึงดูดความสนใจ 2. ภาพปกสวยงาม มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง 3. ชื่อเรื่องน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน 4. ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก 5. ขนาดรูปเล่มกะทัดรัด จับถือและเปิดอ่านได้สะดวก					
ด้านภาษา 1. ใช้คำเหมาะสมกับวัย อ่านง่าย ไม่ซับซ้อน 2. สื่อความหมายได้ชัดเจน 3. ใช้คำเหมาะสมกับฐานะบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ 4. ใช้ภาษาที่มีความยากง่าย เหมาะสมกับสติปัญญาความรู้ความสามารถของเด็ก 5. ให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน					
ด้านเนื้อหา 1. ความยาวของเนื้อหาแต่ละเรื่องมีความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก 2. เนื้อเรื่องง่ายต่อการทำความเข้าใจของเด็ก 3. เนื้อหาสาระมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน 4. ผู้เรียนสามารถบอกเรื่องราวและใจความสำคัญของเรื่องได้					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ภาพประกอบ 1.ภาพชัดเจน น่าสนใจ 2.ภาพมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง 3.การจัดวางภาพมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องในแต่ละหน้า 4.ภาพช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น 5.ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก					
คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ 1.เนื้อหาช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีความพอเพียงมีความกตัญญูและมีความอดทนต่อความยากลำบาก 2.ส่งเสริมจินตนาการในการเรียนรู้ด้านภาษาไทยของเด็ก 3.ส่งเสริมให้เด็กตระหนักในคุณค่าเห็นความสำคัญเกิดความภาคภูมิใจต่อวรรณกรรมพื้นบ้าน 4.ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น 5.สามารถนำไปเป็นสื่อการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอน					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปเล่ม ด้านภาษา ด้านเนื้อหา ภาพประกอบ และคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ลงในช่องว่างตามความคิดของท่าน

1. รูปเล่ม

2. ด้านภาษา

3. ด้านเนื้อหา

.....

.....

.....

.....

4. ภาพประกอบ

.....

.....

.....

5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

.....

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง
นางสาวจุฬาลักษณ์ ลัทธิกุล

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

นำหนังสือเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของหนังสือแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพของหนังสือจากผู้ทรงคุณวุฒิ คือ เกณฑ์การตัดสินจากคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีคุณภาพเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ความคิดเห็นด้านรูปเล่ม	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	แปลผล
	5	4	3	2	1		
1. รูปเล่มสวยงาม สะดุดตา ดึงดูดความสนใจที่สุด	2	1	-	-	-	4.6	มาก
2. ภาพปกสวยงาม มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง	2	1	-	-	-	4.6	มากที่สุด
3. ชื่อเรื่องน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน	3	-	-	-	-	5.0	มากที่สุด
4. ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก	2	1	-	-	-	4.6	มากที่สุด
5. ขนาดรูปเล่มกะทัดรัด จับถือและเปิดอ่านได้สะดวก	2	1	-	-	-	4.6	มากที่สุด
รวม	11	4	-	-	-	4.73	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ มีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.6 ถึง 5.0 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.73 แสดงว่าด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านสำนวนภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ความคิดเห็นด้านสำนวนภาษา	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	แปลผล
	5	4	3	2	1		
1. ใช้คำเหมาะสมกับวัย อ่านง่าย ไม่ซับซ้อน	2	1	-	-	-	4.6	มากที่สุด
2. สื่อความหมายได้ชัดเจน	2	1	-	-	-	4.6	มากที่สุด
3. ใช้คำเหมาะสมกับฐานะบุคคล สถานที่เหตุการณ์	3	-	-	-	-	5.0	มากที่สุด
4. ใช้ภาษาที่มีความยากง่าย เหมาะสมกับ สติปัญญาความรู้ความสามารถของเด็ก	2	1	-	-	-	4.6	มากที่สุด
5. ให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน	-	3	-	-	-	4.0	มากที่สุด
รวม	9	6	-	-	-	4.6	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า ด้านสำนวนภาษา มีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.0 ถึง 5.0 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.6 แสดงว่าด้านสำนวนภาษา มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ความคิดเห็นด้านเนื้อหา	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	แปลผล
	5	4	3	2	1		
1. ความยาวของเนื้อหาแต่ละเรื่องมีความเหมาะสม กับวัยและความสนใจของเด็ก	1	2	-	-	-	4.3	มาก
2. เนื้อเรื่องง่ายต่อการทำความเข้าใจของเด็ก	3	-	-	-	-	5.0	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน	3	-	-	-	-	5.0	มากที่สุด
4. ผู้เรียนสามารถบอกเรื่องราวและ	1	2	-	-	-	4.3	มาก
รวม	8	4	-	-	-	4.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่า ด้านเนื้อหา มีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.3 ถึง 5.0 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.66 แสดงว่าด้านเนื้อหา มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านภาพประกอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ความคิดเห็นด้านภาพประกอบ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	แปลผล
	5	4	3	2	1		
1. ภาพชัดเจนน่าสนใจ	2	1	-	-	-	4.6	มากที่สุด
2. ภาพมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง	1	2	-	-	-	4.3	มาก
3. การจัดวางภาพมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องในแต่ละหน้า	1	2	-	-	-	4.3	มาก
4. ภาพช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น	2	1	-	-	-	4.6	มากที่สุด
5. ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก	1	2	-	-	-	4.6	มาก
รวม	7	4	-	-	-	4.46	มาก

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า ด้านภาพประกอบ มีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.3 ถึง 4.6 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.46 แสดงว่าด้านภาพประกอบ มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 5 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ความคิดเห็นด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	แปลผล
	5	4	3	2	1		
1. เนื้อหาช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีความพอเพียง มีความกตัญญูและมีความอดทนต่อความยากลำบาก	-	3	-	-	-	4.0	มาก
2. ส่งเสริมจินตนาการในการเรียนรู้ด้านภาษาไทยของเด็ก	3	-	-	-	-	5.0	มากที่สุด
3. ส่งเสริมให้เด็กตระหนักในคุณค่าเห็นความสำคัญ เกิดความภาคภูมิใจต่อวรรณกรรมพื้นบ้าน	3	-	-	-	-	5.0	มากที่สุด
4. ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น	3	-	-	-	-	5.0	มากที่สุด
5. สามารถนำไปเป็นสื่อการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอน	3	-	-	-	-	5.0	มากที่สุด
รวม	12	3	-	-	-	4.8	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่า ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.0 ถึง 5.0 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.8 แสดงว่าด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ภาคผนวก ง

แบบประเมินคุณภาพหนังสือสำหรับนักเรียน

แบบประเมินคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้าน จังหวัดนครสวรรค์

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม

ชื่อ.....ชั้น.....

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย/ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

- 3 หมายถึง ท่านคิดเห็นว่าเป็นความเหมาะสมในระดับมาก
- 2 หมายถึง ท่านคิดเห็นว่าเป็นความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 1 หมายถึง ท่านคิดเห็นว่าเป็นความเหมาะสมในระดับน้อย

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
รูปเล่ม 1. รูปเล่มสวยงาม สะอาดตา ดึงดูดความสนใจ 2. ภาพปกสวยงาม มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง 3. ชื่อเรื่องน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน 4. ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสม 5. ขนาดรูปเล่มกะทัดรัด จับถือและเปิดอ่านได้สะดวก			
ด้านภาษา 1. ใช้คำเหมาะสมกับวัย อ่านง่าย ไม่ซับซ้อน 2. สื่อความหมายได้ชัดเจน 3. ใช้คำเหมาะสมกับฐานะบุคคล สถานที่เหตุการณ์ 4. ใช้ภาษาที่มีความยากง่าย เหมาะสมกับผู้อ่าน 5. ให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน			
ด้านเนื้อหา 1. ความยาวแต่ละเรื่องมีความเหมาะสม 2. เนื้อเรื่องน่าสนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน 3. เนื้อเรื่องเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ไม่วกวน 4. ผู้อ่านสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้			

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
ภาพประกอบ 1. ภาพชัดเจน น่าสนใจ 2. ภาพมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง 3. การจัดวางภาพมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ในแต่ละหน้า 4. ภาพช่วยให้เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น 5. ขนาดของภาพมีความเหมาะสม			
คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ 1. เนื้อหาช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีความพอเพียง มีความกตัญญูและมีความขยันหมั่นเพียร อดทนต่อความยากลำบาก 2. ส่งเสริมจินตนาการในการเรียนรู้ด้านภาษาไทย 3. ส่งเสริมให้ตระหนักในคุณค่า เห็นความสำคัญเกิดความภาคภูมิใจต่อวรรณกรรมพื้นบ้าน 4. ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น			

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปเล่ม ด้านภาษา ด้านเนื้อหา ภาพประกอบ และคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ลงในช่องว่างตามความคิดของท่าน

1. รูปเล่ม

2. ด้านภาษา

3. ด้านเนื้อหา

4. ภาพประกอบ

5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ภาคผนวก จ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

นำหนังสือไปทดลองให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเทศบาล วัดสุคราพาราม จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 10 คนอ่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพตามแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพของหนังสือจากนักเรียน คือ เกณฑ์การตัดสินจากคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.00 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับน้อย

ตารางที่ 6 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ โดยนักเรียน

ความคิดเห็นด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	แปลผล
	3	2	1		
1. รูปเล่มสวยงาม สะดุดตา ดึงดูดความสนใจ	7	3	-	2.7	มาก
2. ภาพปกสวยงาม มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง	8	2	-	2.8	มาก
3. ชื่อเรื่องน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน	6	4	-	2.6	มาก
4. ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสม	5	5	-	2.5	ปานกลาง
5. ขนาดรูปเล่มกะทัดรัด จับถือและเปิดอ่านได้สะดวก	4	6	-	2.4	ปานกลาง
รวม	30	20	-	2.6	มาก

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่า ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ มีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.4 ถึง 2.8 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.6 แสดงว่าด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 7 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านสำนวนภาษา โดยนักเรียน

ความคิดเห็นด้านสำนวนภาษา	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	แปลผล
	3	2	1		
1. ใช้คำเหมาะสมกับวัย อ่านง่าย ไม่ซับซ้อน	6	4	-	2.6	มาก
2. สื่อความหมายได้ชัดเจน	5	5	-	2.5	ปานกลาง
3. ใช้คำเหมาะสมกับฐานะบุคคล สถานที่เหตุการณ์	7	3	-	2.7	มาก
4. ใช้ภาษาที่มีความยากง่าย เหมาะสมกับผู้อ่าน	6	4	-	2.6	มาก
5. ให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน	9	1	-	2.9	มาก
รวม	33	17	-	2.66	มาก

จากตารางที่ 7 สรุปได้ว่า ด้านสำนวนภาษา มีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.5 ถึง 2.9 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.66 แสดงว่าด้านสำนวนภาษา มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 8 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านเนื้อหา โดยนักเรียน

ความคิดเห็นด้านเนื้อหา	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	แปลผล
	3	2	1		
1. ความยาวของเนื้อหาแต่ละเรื่องมีความเหมาะสม	4	6	-	2.4	ปานกลาง
2. เนื้อเรื่องน่าสนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน	5	2	-	2.8	มาก
3. เนื้อเรื่องเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ไม่วกวน	7	3	-	2.7	มาก
4. ผู้อ่านสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้	3	7	-	2.3	มาก
รวม	22	18	-	2.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 สรุปได้ว่า ด้านเนื้อหา มีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.3 ถึง 2.8 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.55 แสดงว่าด้านเนื้อหา มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 9 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านภาพประกอบ โดยนักเรียน

ความคิดเห็นด้านภาพประกอบ	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	แปลผล
	3	2	1		
1. ภาพชัดเจน น่าสนใจ	10	-	-	3.0	มาก
2. ภาพมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง	6	4	-	2.6	มาก
3. การจัดวางภาพมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องในแต่ละหน้า	7	3	-	2.7	มาก
4. ภาพช่วยให้เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น	4	6	-	2.4	ปานกลาง
5. ขนาดของภาพมีความเหมาะสม		8	2	-	2.8
รวม	35	15	-	2.7	มาก

จากตารางที่ 9 สรุปได้ว่า ด้านภาพประกอบ มีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.4 ถึง 3.0 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.55 แสดงว่าด้านภาพประกอบ มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 10 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ โดยนักเรียน

ความคิดเห็นด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	แปลผล
	3	2	1		
1. เนื้อหาช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรม มีความพอเพียง มีความกตัญญูและมีความอดทนต่อความยากลำบาก	6	4	-	2.6	มาก
2. ส่งเสริมจินตนาการในการเรียนรู้ด้านภาษาไทย	5	5	-	2.5	ปานกลาง
3. ส่งเสริมให้ตระหนักในคุณค่าเห็นความสำคัญเกิดความภาคภูมิใจต่อวรรณกรรมพื้นบ้าน	5	5	-	2.5	ปานกลาง
4. ส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น		9	1	-	2.9
รวม	25	15	-	2.62	มาก

จากตารางที่ 10 สรุปได้ว่า ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.5 ถึง 2.9 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.62 แสดงว่าด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล	นางสาวจุฬาลักษณ์ ลัทธิกุล
วัน เดือน ปีเกิด	20 กุมภาพันธ์ 2524
สถานที่เกิด	อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2543 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2548
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาลวัดสุคตวราราม จังหวัดนครสวรรค์
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู ค.ศ. 1

